ԱԶԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يومية سياسية وأدبية - المديرة المسؤولة : إيتا درويشيان

1500 Լ.Ո. 73ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 266 (20728) ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 29 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 2001 10 ԷՋ

ԿՈՒՐՔԱՆ ԿԸ ՀԵՐՔԷ, ԹԷ ԹՈՒՐՔԻԱ ԿԸ ՓՈՐՁԷ ԴԻՒԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՎԵՐԱՀԱՍՏԱՏԵԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Եւրոպական Խորհուրդի մէջ թրքական պատուիրակութեան պետ Ոլուշ Կուրքան հերքեց ռուսական լրատու գործակալութիւններու այն լուրերը, թէ Թուրքիա կը փորձէ դիւանագիտական յարաբերութիւններ վերահաստատել Հայաստանի հետ: Ան ըսաւ, թէ Երեւանի եւ Անգարայի կառավարութիւններուն միջեւ որեւէ յարաբերութեան հաստատման հարց գոյութիւն չունի:

Կուրքան ըսաւ, որ եւրոպական կարգ մը խորհրդարաններ, որոնք կը փորձեն պատմութիւնը վերածել ընթացիկ քաղաքականութեան, փոխարէնն պատասխաններ կը պահանջեն Լեռնային Ղարաբաղի ապրպէյճանցիներու դէմ գործուած այսօրուան իրական ցեղասպանութիւններուն մասին:

ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՀԱՐԻՐԻ ՎԵՐԱԴԱՐՁԻ ՊԷՅՐՈՒԹ

Վարչապետ Ռաֆիք Հարիրի երէկ Օման իր այցելութիւնը եզրափակեց եւ երեկոյեան վերադարձաւ Պէյրութ, ուր յայտարարեց, թէ Լիբանան յառաջիկայ շաբաթ պիտի սկսի գործադրել որոշում մը, որուն հիմամբ Ծոցի Համագործակցութեան Խորհուրդի անդամ երկիրներու քաղաքացիները վերջ պիտի մնան Լիբանան մուտք գործելու արտօնագիր *(վիզա)* ունենալու պայմանէն:

Օմանցի գործարարներու հետ հանդիպումէ մը ետք տրուած մամլոյ ասուլիսի մը մէջ ան ըսաւ, որ այս որոշումը բացառիկ վերաբերմունք մըն է, Լիբանանէն՝ Խորհուրդի անդամ երկիրներու քաղաքացիներուն նկատմամբ, եւ անհերքելի ապացոյց է, թէ Լիբանան կը փափաքի ամրապնդել այս երկիրներուն հետ իր յարաբերութիւնները:

Վարչապետը նաեւ վերահաստատեց, թէ Լիբանան կը մերժէ պաղեստինցի գաղթականներու բնակեցումը, որովհետեւ անոնց հարցին լուծումը տունդարձն է եւ ո՛չ թէ Լիբանանի մէջ բնակեցումը: Ան ըսաւ, որ Լիբանանի կառավարութիւնն ու ժողովուրդը կօրավիգ կը կանգնին որեւէ բանակցութիւններու, որոնք կը յանգին արաբական իրաւունքներու վերադարձին, եւ Լիբանանն ու արաբները անյապաղ պիտի վերադառնան բանակցութիւններուն, երբ Իսրայէլ պատրաստակամութիւն յայտնէ միջազգային օրինականութիւնն ու որոշումները եւ Մատրիտի ժողովի սկզբունքները յարգող խաղաղութիւն հաստատելու:

Ան վստահեցուց, որ Լիբանանի ներքին հոգերը ոչ մէկ ձեւով կը սպառնան Լիբանանի մէջ ներդրումներու: «Մենք Լիբանանի մէջ ապատօրէն կը քննարկենք մեր հարցերը եւ ասիկա առողջ երեւոյթ մըն է, որ կ'ամրապնդէ մեր վարչաձեւը», ըսաւ ան:

Հարիրի օմանցի գործարարներու ըսաւ, որ լիբանանեան իշխանութիւնները ներդրումները քաջալերելու համար դիմած են կարգ մը միջոցառումներու, ինչպէս՝ բաց երկինքի քաղաքականութիւնը, ներածումներու եւ մաքսատուրքի մեղմացումը եւ ուսումնասիրութիւնը օրինագիծի մը, որուն հիմամբ օտարահպատակները անարգել պիտի կարենան հողաշերտեր գնել:

Ներդրումներու նոր օրէնքը նոր թափ պիտի տայ Լիբանանի մէջ ներդրումներու, ըսաւ ան, ընդգծելով, որ Լիբանանի մէջ ապահովութիւնն ու կայունութիւնը վստահելի են եւ ներդրողը ոչ մէկ պատճառ ունի մտահոգուելու:

Վարչապետ Հարիրի Օման այցելութեան ընթացքին համաձայնեցաւ, որ Օման Լիբանանի Կեդրոնական Դրամատան մօտ Սէուտական Արաբիոյ եւ Քուէյթի պէս գումար մը պահ պիտի դնէ: Այս այցելութեան ընթացքին նաեւ ստորագրուեցան երկու երկիրներուն միջեւ ներդրումներու քաջալերման եւ կրկնակի տուրքերու կանխարգիլման համաձայնագիր: Օման նաեւ պատրաստակամութիւն յայտնեց օժանդակելու հարաւի ականապերծման եւ վերաշինութեան ծրագիրներուն:

Վարչապետ Հարիրի Շաբաթ կէսօրին Պէյրութէն ժամանած էր Մասքաթ, ընկերակցութեամբ պաշտօնական պատուիրակութեան մը, որուն մաս կը կազմէին արտաքին գործոց նախարար Մահմուտ Համմուտ, ելեւմուտքի նախարար Ֆուատ Սինիորա, տնտեսութեան եւ առեւտուրի նախարար Պասէլ Ֆլէյհան եւ Վերաշինութեան ու Բարգաւաճման Խորհուրդի նախագահ Մահմուտ Օսման:

Շար.ը՝ էջ 10

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ ՊՈՒԹՐՈՍ ՀԱՐՊԻ

Քաղաքական յարաբերութիւններու շրջագիծին մէջ Շաբաթ, 27 Յունուարին, Հ. Յ. Դ. Լիբանանի Կեդրոնական Կոմիտէն ներկայացնող պատուիրակութիւն մը այցելեց երեսփոխան Պուրրոս Հարպի: Հանդիպման ընթացքին քննարկուեցաւ շրջանի եւ երկրի քաղաքական կացութիւնը:

Երեքշաբթի, 30 Յունուարի երեկոյեան ժամը 8:00ին, Քաթարի *«Ալ - Ճազիրա»* պատկերասփիւռի կայանէն կրնաք դիտել

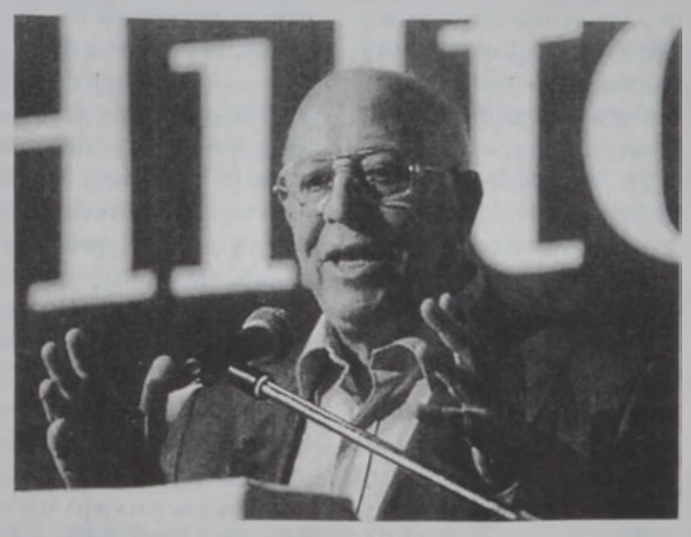
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԿՈՂՄԷ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՋԱՐԴԵՐԸ

նիւթով վիճաբանական յատուկ ասուլիս մը *«Հակառակ Ուղղութիւն»* յայտագիրով:

Յայտագիրին ընթացքին խօսք պիտի առնեն

- ՏՈՔԹ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹԱՍԼԱՔԵԱՆ, Հայ Դատի Լիբանանի Յանձնախումբի անդամ,
- ՏՈՔԹ. ԱՀՄԷՏ ԱՔԱՆՏՈՂ, Հոլանտայի Ռոթերտամ քաղաքի համալսարանին մէջ թուրք դասախօս:

ԹԱՊԱՅԻ ՀՆԳՕՐԵԱՅ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԱՒԱՐՏԵՑԱՆ ԱՌԱՆՑ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԵԱՆ

Ահմէտ Քորէյ

Իսրայէլ եւ պաղեստինցիներ աւարտեցին Թապայի հնգօրեայ բանակցութիւնները առանց համաձայնութիւն մը գոյացընելու: Բանակցութիւններուն ձախողութիւնը գրեթէ կը սպաննէ վարչապետ Էհուտ Պարաքի վերընտրութեան բոլոր յոյսերը:

Հնգօրեայ բանակցութիւններու աւարտին, պատուիրակութիւնները հրապարակեցին յայտարարութիւն մը, ուր կը նշէին, թէ ամէն ժամանակէ աւելի մօտ են համաձայնագիր մը ստորագրելու: Յայտարարութիւնը յոյս կը յայտնէր նաեւ, որ Փետրուար 6ի ընտրութիւններէն ետք կարելի ըլլայ մնացեալ տարակարծութիւնները լուծել: Արտաքին գործոց նախարար Շլոմօ Պէն Ամի ըսաւ, որ պաղեստինեւիսրայէլեան խաղաղութեան գործընթացը չէ ունեցած այսքան լուրջ բանակցութիւններու փուլ մը: Պաղեստինցի բանագնաց Ահմէտ Քորէյ սակայն աւելի զգուշաւոր յայտարարութիւն մը կատարեց, գիտել տալով, որ տարակարծութիւններ տակաւին գոյութիւն ունին եւ թէ դիւրին պիտի չըլլայ գանոնք փարատելը: Երկու կողմերն ալ նախատեսեցին, որ պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Եասէր Արաֆաթ Երեքշաբթի կամ Չորեքշաբթի Շուէյտի մէջ հաւանաբար տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ Պարաքի հետ, թափ տալու համար խաղաղարար ճիգերուն:

Իսրայէլցի քաղաքական հարցերու մեկնաբան Եաաքով Լեւի սակայն դիտել տուաւ, որ դիւրին չէ պաղեստինցիներուն եւ իսրայէլացիներուն միջեւ գոյութիւն ունեցող վիհին կամրջումը: Ան աւելցուց, որ ցարդ տեղի ունեցած բոլոր հանդիպումներն ու բանակցութիւնները չօշափելի արդիւնքի մը չեն յանգած:

Պարաքի դէմ ընտրապայքար մղող Լիքուտի ղեկավար Արիէլ Շարոն դատապարտեց Թապայի բանակցութիւններուն աւարտին կատարուած յայտարարութիւնները՝ գայն սպառնալիք մը նկատելով հրէական պետութեան դէմ: Շարոն ըսաւ նաեւ, որ այդ յայտարարութիւնը որեւէ ձեւով պիտի չօգնէ Պարաքի, որպէսզի յաղթանակ ապահովէ յառաջիկայ չաբաթ տեղի ունենալիք ընտրութիւններուն: Շարոն, որ ըստ հարցախոյզերուն ջախջախիչ յաղթանակ մը պիտի ապահովէ, չեչտեց, որ Պարաք պիտի չկարենայ վերընտրուելու յոյսերուն թափ տալ՝ հիմնուելով կտոր մը թուղթի վրայ: Ան աւելցուց, որ երբ Իսրայէլի ժողովուրդը իմանայ, թէ Պարաք ի՛նչ գիջած է կամ ի՛նչ խոստացած է գիջիլ պաղեստինցիներուն, վարչապետը վստահաբար յաւելեալ քուէ պիտի չստանայ: Շարոն ըսաւ նաեւ, որ խաղաղութեան համաձայնագիր մը ստորագրելու Պարաքի ձախող փորձը ո՛չ խաղաղութիւն, ոչ ալ կայունութիւն բերաւ Իսրայէլի: Ընդհակառակն՝ անիկա պատերազմական վիճակի մը մէջ դրաւ հրէական պետութիւնը, աւելցուց Շարոն:

Թապայի մէջ բանագնացները քննարկեցին չորս հիմնական հարցեր. պաղեստինցի գաղթականներու ճակատագիրը, սահմանները, ապահովութիւնը եւ Երուսաղէմի ապագան: Յիշեալ չորս հարցերը արդեւլական էին անցեալ Յուլիսի Քէմփ

Շար.ը՝ էջ 9

ՈՂՋԱԿԻԶՈՒՄԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻ ՕՐ

ՀԱՅԵՐԸ ՆԵՐԿԱՅ ՉԵՆ ԳՏՆՈՒԻՐ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՆ

Լոնտոնի մէջ Շաբաթ օր տեղի ունեցաւ Ողջակիզման Յիշատակումի հանդիսութիւնը, որուն չմասնակցեցան անգլիահայ համայնքի ներկայացուցիչները:

Նախապէս Բրիտանիոյ ներքին գործոց նախարարութիւնը, որ հանդիսութեան կազմակերպիչն էր, մերժած էր, որ արարողութեան ընթացքին յիշատակուի Հայկական Ցեղասպանութիւնը. արտաքին գործոց նախարարութիւնը հաստատած էր, որ 1915ի հայկական ջարդերը կարելի չէ Ցեղասպանութիւն նկատել:

Սակայն անգլիահայ համայնքի ճնշումներուն իբրեւ արդիւնք, հանդիսութեան կազմակերպիչները երկիմաստ քայլով մը մետասաներորդ պահուն հանդիսութեան ներկայ ըլլալու հրաւէր յղեցին անգլիահայ թեմի առաջնորդին եւ 15 այլ անգլիահայերու, իբրեւ Բրիտանիոյ հայ համայնքի ներկայացուցիչներ: Սակայն նկատի ունենալով, որ ներքին գործոց նախարարութիւնը մերժեց արարողութեան ընթացքին այլ ցեղասպանութիւններու կողքին յիշատակուի Հայկական Ցեղասպանութիւնը, անգլիահայ համայնքի ներկայացուցիչները որոշեցին ներկայ չգտնուիլ հանդիսութեան:

Անգլիական *«Մէյլ ան Սանտէյ»* թերթը կը հաղորդէ, որ անգլիահայ Միսաք Օհանեան ըսած է, թէ հանդիսութեան մասնակցելու համար անգլիահայ համայնքին յղուած հրաւէրը «ձեւական քայլ մըն էր, որ շատ ուշացած էր եւ անկեղծ չէր»:

«Ա. Էֆ. Փէ.» եւ *«Ռոյթըրզ»* լրատու գործակալութիւնները կը հաղորդեն, որ Հրէական Ողջակիզումի կողքին յիշատակուեցան նաեւ Քամպոտիոյ, Ռուանտայի եւ Պալքաններու մէջ տեղի ունեցած ցեղասպանութիւնները:

Լոնտոնի խորհրդարանի դահլիճին մէջ հաւաքուած 2000 ներկաներէն 200ը Ողջակիզումէն վերապրողներ էին: Հանդիսութեան չէ մասնակցած Էլիզապէթ թագուհին: Թագաւորական ընտանիքը կը ներկայացնէր Չարլզ իշխանը: Ներկայ էին նաեւ Բրիտանիոյ վարչապետ Թոնի Պլէր, Բրիտանիոյ քաղաքական կուսակցութիւններու ղեկավարներ եւ հիմնական դաւանանքներու հոգեւոր առաջնորդներ:

Հանդիսութիւնը տեղի կ'ունենար նշելու համար Լեհաստանի մէջ Աուշիցի կեդրոնացման ճամբարի ապատագրման 56րդ տարեդարձին առիթով:

Իր խօսքին մէջ վարչապետ Պլէր ըսաւ, որ «Ողջակիզման հաւաքական չարիքի մեծագոյն արարքն է, որ պատահած է պատմութեան մէջ»: Հանդիսութեան ընթացքին համալիրին շրջափակին մէջ շուրջ 20 թուրք ցուցարարներ բողոքի ցոյցի մը դիմեցին հայկական համայնքի ներկայացուցիչներու յղուած մասնակցութեան հրաւէրին համար:

Ցուցարարները կը կրէին պաստառներ, որոնք կը նշէին, թէ թուրքերը հայերու դէմ ցեղասպանական արարք չեն գործած: Անոնք նաեւ հեգնական խօսքեր ուղղեցին վարչապետ Պլէրին, երբ հանդիսութեան աւարտին ան դուրս կու գար դահլիճէն:

ՆԱԽԱԳԱՀ ՔՈՉԱՐԵԱՆ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ

Հայաստանի նախագահ Ռոպերթ Քոչարեան Շաբաթ օր ընդունեց Ռումանիոյ սահմանադրական դատարանի նախագահ Լուչիան Միհայի գլխաւորած պատուիրակութիւնը:

Նախագահ Քոչարեան ըսաւ, որ Հայաստանի սահմանադրական դատարանը թէեւ բաւական կարճ պատմութիւն ունի, սակայն յաջողած է դառնալ երկրի կայացած կառոյցներէն մէկը: Գնահատելով հայ - ռումանական յարաբերութիւնները, նախագահ Քոչարեան ըսաւ, որ նմանօրինակ շփումներ կը հարստացնեն նաեւ երկկողմանի կապերը:

Շար.ը՝ էջ 9

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑԻՆ ԼՈՒԾՄԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹԵԱՄԲ ԱՅՍ ՏԱՐԻ Կ'ԱԿՆԿԱԼԵՆՔ ՈՐՈՇ ՅԱՌԱՋԽԱՂԱՑՔ

Կ'ԸՍԷ ՎԱՐԴԱՆ ՕՍԿԱՆԵԱՆ

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Վարդան Օսկանեան ըսաւ, որ «Լեռնային Ղարաբաղի հարցին լուծման ուղղութեամբ այս տարի կ'ակնկալուի որոշ յառաջխաղացք»:

«Փարիզի մէջ Հայաստանի եւ Ապրպէյճանի նախագահներու հանդիպումը կրնայ անկիւնադարձային ըլլալ վիջուսի մը որոնման գործընթացին մէջ», ըսաւ ան:

Նախարար Օսկանեան ըսաւ, որ «ոչ ոք կը կասկածի, թէ Լեռնային Ղարաբաղը պէտք է իր ստորագրութիւնը դնէ տագնապին լուծման վերջնական փաստաթուղթին տակ»:

Անդրադառնալով Եւրոպական Խորհուրդին Հայաստանի եւ Ապրպէյճանի անդամակցութեան, նախարար Օսկանեան ըսաւ, որ «ժողովրդավարական երկիրները աւելի բաց են եւ նուազ հակամէտ են իրենց անհամաձայնութիւնները ուժի միջոցով լուծելու»: Ան նշեց, որ Սթրասպուրկէն վերադարձած ենք նոր պարտաւորութիւններով, որոնց ուղղութեամբ խստիւ պիտի աշխատինք: «Երբ երկու տարուան ընթացքին կարենանք կատարել այդ պարտաւորութիւնները, պիտի կարենանք ըսել, թէ Հայաստան իրապէս ժողովրդավարական երկիր է», ըսաւ Հայաստանի դիւանագիտութեան պետը:

Շար.ը՝ էջ 9

ԸՍՏ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ԴԵՍՊԱՆԻՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԽԱԲԿԱՆՔ Է

Թուրքիոյ մէջ Միացեալ Նահանգներու դեսպան Ռապըրթ Փիրսըն յայտնեց, որ Հայկական Ցեղասպանութիւնը կը նմանի *«եուֆօ»*ներու մասին տարաձայնութիւններու, կը հաղորդէ թրքական *«Հիւրրիյէթ»* թերթը:

«Ոմանք կ'ըսեն, թէ տեսած են *«եուֆօ»*ներ, եւ Հայկական Հարցը կը նմանի ասոր», ըսաւ ամերիկացի դեսպանը: Ան ըսաւ, որ Ֆրանսայի խորհրդարանին կողմէ վաւերացուած Ցեղասպանութեան բանաձեւը որեւէ ապդեցութիւն պիտի չունենայ:

Պոլսոյ մէջ ամերիկեան դեսպանատան նոր շէնքի մը կառուցման արարողութեան ընթացքին թղթակից մը դեսպանին հարց ուղղեց, թէ «Հայկական Ցեղասպանութեան հարցը կրկին Մ. Նահանգներու կառավարութեան օրակարգին վրայ պիտի դրուի՞»: Փիրսըն պատասխանեց. «Այս հարցը կը նմանի *«եուֆօ»*ի հարցին»:

«Մէկը կրնայ ըսել, թէ ես տեսած եմ «եուֆօ» մը եւ ուրիշ մը կրնայ ըսել, թէ *«եուֆօ»*ներ չկան. մեծ բանավէճ մը կայ *«եուֆօ»*ի վերաբերեալ, սակայն ցարդ *«եուֆօ»*ի պէս բան մը գոյութիւն չունի», ըսաւ ան:

«Ես այս հարցին պատասխանը չեմ գիտեր: Այսուհանդերձ գիտենք, թէ ի՛նչ է Մ. Նահանգներու կառավարութեան կեցուածքը. մենք կը հաւատանք, որ այս բանաձեւերը նպաստաւոր չեն: Մենք կը հաւատանք, որ Հայաստանի հետ լաւ յարաբերութիւններ հաստատելու Թուրքիոյ փափաքը անկեղծ եւ ուժեղ է: Մենք նաեւ գիտենք, որ թուրք պատմաբանները պիտի վբաղին այս նիւթով: Մենք կօրավիգ կը կանգնինք թրքական կողմի այս ձիգերուն եւ մենք մեր կեցուածքը պիտի չփոխենք», ըսաւ ամերիկացի դիւանագէտը:

Փիրսըն նաեւ ըսաւ, որ Ուաշինկթըն կօրավիգ կը կանգնի Եւրոպական Միութեան Թուրքիոյ անդամակցութեան: «Մենք կը հաւատանք, որ Թուրքիա շատ կարեւոր դերակատարութիւն պիտի ունենայ Եւրոպայի մէջ եւ Թուրքիա - Եւրոպական Միութիւն լաւ յարաբերութիւն մը լաւ է Մ. Նահանգներու համար», ըսաւ Փիրսըն:

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ Ե. Հ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԺՈՂՈՎԻՆ

Հինգշաբթի, 26 Յունուարին, Պերլինի մէջ սկսաւ Եկեղեցիներու Համաշխարհային Խորհուրդի Գործադիր Վարչութեան ժողովը: Բացումը կատարեց Արամ Ա. կաթողիկոս: Վեհափառը ընդհանուր գիծերու մէջ ներկայացուց վերջին վեց ամիսներու ընթացքին Վարչութեան կատարած աշխատանքներուն գլխաւոր երեսները, ապա վեկոյց ներկայացուց նաեւ Խորհուրդի ընդհանուր քարտուղարը: Բացման նիստէն ետք, Գործադիր Վարչութիւնը սկսաւ իր ժողովական աշխատանքներուն: Օրակարգին մաս կը կազմեն տնտեսական, վարչական, աստուածաբանական, միջեկեղեցական յարաբերութիւններուն կապուած շարք մը հարցեր:

ԵՀԽի Կեդրոնական Վարչութեան ժողովը պիտի սկսի Երկուշաբթի, 29 Յունուարին: Առաջին նիստին վեհափառը պիտի տայ իր տարեկան վեկոյցը նիւթ ունենալով բռնութեան հարցը:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Երեւանեան ընտանիք շնորհակալութիւն կը յայտնէ բոլոր անոնց, որոնք անձամբ, ծաղկեպսակով, նուիրատուութեամբ եւ հեռագիրով մասնակից եղան ԱՐԱ ԵՐԵԻԱՆԵԱՆի մահուան սուգին:

Մասնաւորաբար շնորհակալութիւն հանրապետութեան նախագահին, խորհրդարանի նախագահին, վարչապետին, նախկին նախագահներուն եւ վարչապետներուն, ներկայ եւ նախկին նախարարներուն, եկեղեցիներուն, հինչպէս նաեւ կրօնական, քաղաքական, դիւանագիտական, արդարադատական, տնտեսական եւ վիճուորական բոլոր անձնաւորութիւններուն, իրենց արտայայտած ցաւակցութիւններուն համար:

ՇՐՋԱՊՏՈՅՏՆԵՐ

1700ամեակի եւ Ս. Յարութեան տօնին առիթներով, շրջապտոյտ դէպի ԵՐԵՒԱՆ.

14էն 21 Ապրիլ, լման պտոյտներով, գին միայն 475 տոլար:

13էն 17 Փետրուար ԱՇՃԵԱՆ հաստատութեան 30 եւ Կիպրոսի հետ գործակցութեան 25 ամեակներու առիթով, շրջապտոյտ դէպի ԿԻՊՐՈՍ միայն 265 տոլար:

22էն 25 Ապրիլ ուխտագնացութիւն դէպի ՀԱԼԷՊ - ՏԷՐ ԶՕՐ - ՄԱՐԿԱՏԷ 99 տոլարէն սկսեալ:
ԱՇՃԵԱՆ ԹՈՒՐՉ, հեռ. 01-261177 - 01-265068, 03-233978 եւ 01-240654:

ԼՕԽի ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ «ԱՐՔԵՍԻ ՊՈՒԼՂՈՒՐՃԵԱՆ» ԸՆԿԵՐԱԲԺՇԿԱԿԱՆ ԿԵԴՐՈՆԻ ՆԱԽԱԶԳՈՒՇԱԿԱՆ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔ

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

«ԸՆԿՃՈՒԱԾՈՒԹԻՒՆԸ ՅԱՂԹԱՀԱՐԵԼՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐ»

կը դասախօսեն՝

ՏՈՔԹ. ՇԱՐԼ ՊԱՍՏՈՒՐԱ

(Հոգեբոյժ)

ՊՐՆ. ԱՐՄԷՆ ՊԱԼԵԱՆ

(Հակամարտութիւններու լուծումի խորհրդատու)

Չորեքշաբթի, 31 Յունուար 2001ին, կէսօրէ առաջ ժամը 10:30ին, ԼՕԽի «Ա. Պուլղուրճեան» ընկերաբժշկական կեդրոնի «Թնճուկեան» սրահին մէջ, 4րդ յարկ:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Վարդուհի Գիգիրեան
Տէր եւ տիկին Գէորգ Գիգիրեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Կարօ Գիգիրեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Արմէն Պոսնոյեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Պօղոս Պօղոսեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Գրիգոր Գիգիրեան եւ զաւակունք
Տիկին Թագուհի Գէորգ եւ զաւակունք
Տիկին Մարի Գազանճեան եւ զաւակունք
Տիկին Եղիսաբէթ Լեփէճեան եւ զաւակունք
եւ համայն ազգականները կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր եւ հարազատին՝

ՄԿՐՏԻՉ ԳԻՋԻՐԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ Շաբաթ, 27 Յունուար 2001ին, յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ Կիրակի, 28 Յունուար, ժամը 11:30ին, Նոր Սիսի Մ. Մարգիս եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Պուրճ Համուտի Ազգային գերեզմանատունը:

- Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահակոչ:
- Յաւակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը՝ Նոր Սիս, Երկուշաբթի 29 եւ Երեքշաբթի 30 Յունուարին:

ԺՈՐԺ ՀԱՒԻՒԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՄԲ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ՝ ԹՂՐԻՆԻ ՄԷՋ

Շաբաթ օր, Լիբանանի Համայնավար Կուսակցութեան նախկին ընդհանուր քարտուղար Ժորժ Հաւուի Թղրինի ապարանքին մէջ տեղի ունեցաւ քաղաքական հանդիպում մը եւ ճաշկերոյթ մը, որուն ներկայ գտնուեցան քաղաքական եւ խորհրդարանական դէմքեր, ինչպէս՝ խորհրդարանի փոխ նախագահ Էլի Ֆըրկլի, Ընկերվար Յառաջդիմական Կուսակցութեան ղեկավար Ուալիտ Ժոմպլաթ, նախկին նախագահ Ամին Ժեմայէլ, երեսփոխաններ Նեսիպ Լահուտ, Փիեռ Ժեմայէլ եւ Ֆարիտ Խապէն եւ ուրիշներ:

Հանդիպումին ընթացքին քննարկուեցան քաղաքական եւ տնտեսական ընդհանուր հարցերը, ինչպէս՝ հանրապետութեան նախագահ կօր. Էմիլ Լահուտի եւ վարչապետ Ռաֆիք Հարիրիի հետ յարաբերութիւնը, ապագային հաշտութեան երթը, հարաւի իրավիճակը եւ տնտեսական վիճակի դարմանումը:

Հանդիպում - ճաշկերոյթէն ետք Հաւուի տուաւ մամլոյ ասուլիս մը, որուն ներկայ գտնուեցան հիւրերը: Ան ըսաւ, որ քաղաքացիական խաղաղութեան կը սպառնան Թաէֆի տրամադրութեանց անտեսումն ու անոնցմէ հրաժարիլը: «Հանդիպումին քննարկումները գաղտնի պիտի մնան», ըսաւ ան, ընդգծելով, որ այս հանդիպումը իշխանութեան համակիր, կամ ընդդիմադիր ըլլալէն աւելի է, եւ օժանդակութեան ձեռք կ'երկարէ իշխանութեան, որպէսզի կարելի ըլլայ դարմանել վատթարացած իրավիճակը եւ բանալ երկխօսութեան դուռը, «որովհետեւ հայրենիքը որոշումներով եւ յայտարարութիւններով չի կերտուիր, այլ տիալոկով»:

ՄԻՇԷԼ ՄԸՐԻ ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ՝ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԻՆ ՄԱՍԻՆ

Ներքին գործոց նախկին նախարար, երեսփոխան Միշէլ Մըր Համայնավար Կուսակցութեան նախկին ղեկավար Ժորժ Հաւուիի Թղրինի բնակարանին մէջ գումարուած քաղաքական հանդիպումին մասին ըսաւ, որ անհաւանական է, որ Ռուսիոյ մէջ իսկ վերջացած համայնավարութիւնը վերականգնի եւ ծիլեր արձակէ Թղրինի մէջ, մանաւանդ Ժորժ Հաւուիի ձեռամբ. Թղրինի մէջ իրարու քով եկած անձնաւորութիւնները քաղաքական իմաստով համախմբող ոչ մէկ ապդակ կայ:

Ան աւելցուց. «Կը կարծեմ, որ այս հանդիպումը ոչինչ պիտի ամրապնդէ: Յամենայն դէպս չեմ կարծեր, որ նախկին նախագահ Ժեմայէլի եւ երեսփոխան Ժոմպլաթի պէս անձնաւորութիւններ կ'ուզեն կամ կ'ընդունին գործել Ժորժ Հաւուիի շուքին տակ»:

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

●Սիլվա Պասմաճեանի մահուան առիթով, ԼՕԽի Ժտէյտէի «Անի» մասնաճիւղին եղած են հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

Տիկին Սեդա Թիւսիւկեան 20 $, Լեւոն Սեմերճեան եւ ընտանիք 20 $, պրն. Վարուժան Գարաօղլանեան 20,000 լ. ո., Ռընէ եւ Հելէն Խըրէշ 20,000 լ. ո., պրն. Ժորժ Հըթի 10,000 լ. ո., Մեթնի Սաատ 20,000 լ. ո., տիկին Աշխէն Ղապարեան 10,000 լ. ո., տիկին Վերժին Գասապեան 10,000 լ. ո., տէր եւ տիկին Գէորգ Հալաճեան 10,000 լ. ո., օրդ. Սիւզան Կիւլիւկեան 20,000 լ. ո., Ճենանեան ընտանիք 20,000 լ. ո., տէր եւ տիկին Յարութ Ելանճեան 20,000 լ. ո., տէր եւ տիկին Վարուժան Թորիկեան 20,000 լ. ո., տիկին Զարուհի Ճենանեան եւ վաւակունք 20,000 լ. ո., Օրտողլեան ընտանիք 25,000 լ. ո., տիկին Երան Մանիսաճեան 25,000 լ. ո., տէր եւ տիկին Ճորճ Տեմիրճեան 20,000 լ.ո. եւ տէր եւ տիկին Մանուէլ Մելքիսէթեան 20,000 լ. ո.:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Լիբանանի Մարաշի Հայրենակցական Միութիւնը կ'ոգեկոչէ Աղէտին 81րդ տարելիցը:

Նոր Մարաշ թաղի երեք հայ յարանուանութեանց եկեղեցիներուն մէջ կիրակի, 4 Փետրուար 2001ին, պիտի կատարուին հոգեհանգստեան պաշտօն եւ պաշտամունք ՄԱՐԱՇՑԻ ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ՆՆՋԵՑԵԱԼՆԵՐՈՒ հոգիներուն համար:

Այս ոգեկոչման առիթով, կը հրաւիրենք ձեզ ներկայ գտնուելու սոյն հոգեպարար արարողութեանց եւ յիշատակի ոգեկոչումներուն՝ ի յարգանք հանդէպ մեր նախնեցելոց:

●Ս. ՔԱՌԱՍՆԻՑ ՄԱՆԿԱՆՑ ԵԿԵՂԵՑԻ - Յաւարտ Ս. պատարագի
●Ս. ՓՐԿԻՉ ԵԿԵՂԵՑԻ - ժամը 10:00ին
●ՀԱՅ ԱԻԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻ - ժամը 10:00ին

Բոլոր հայրենակիցներուն ներկայութիւնը խիստ փափաքելի է:

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԱՐԱՇԻ ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՇԻՐԱԿ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱՏՈՒՆԷՆ
լոյս տեսաւ
ՔԻՒՐՔՃԵԱՆ - ՇԱՀԻՆԵԱՆի
ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ
ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ-ՀԱՅԵՐԷՆ
ՀԱՅԵՐԷՆ-ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ
Բ. տպագրութիւն Գին $ 22
تعلّم اللغة الأرمنية
بأسلوب سهل وممتع
Հայերէն Արաբներու Համար
Առանց Ուսուցիչի
Ա. տպագրութիւն Գին $ 10
CHIRAK PRINTING PRESS - PUBLISHING HOUSE
Harboyan Center, Bloc C, Bourj Hammoud Highway
Tel. 01-253008 Fax 01-253009 E-mail: chirak@dm.net.lb

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

Ազգ. Աբգարեան վարժարանին եղած են հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

-Մարի Ապարեանի մահուան առիթով,
Պաղիկեան ընտանիք 15,000 լ. ո.
-Տէր Արշէն Ատանալեանի մահուան 4րդ տարելիցին առիթով,
Օրդ. Աղաւնի Ատանալեան 50,000 լ. ո.:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Արկումանեան ընտանիք շնորհակալութիւն կը յայտնէ բոլոր անոնց, որոնք անձամբ, ծաղկեպսակով եւ նուիրատուութեամբ մասնակից եղան իրենց հօր՝ ՀՐԱՆԴ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆի մահուան սուգին:

ԳՈՐԾ ԿԸ ՓՆՏՐԷ

●Տիկին մը, որ յանձն կ'առնէ խնամել տարեց մը կամ հիւանդ մը: Հեռ. 04-925968:

ՕԱԽՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

●Ժէլ էլ Տիպի մէջ, 3 ննջասենեակ, հիւրասրահ եւ ճաշասրահ. 2 կառատուն: Հեռ.՝ 03 - 365678:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

●Երկրաչափական ընկերութիւն մը (Արեւմտեան Պէյրութ) կարիքը ունի փորձառու օգնական հաշուապահուհիի մը լաւ անգլերէն, արաբերէն եւ լաւ համակարգիչ գիտնալը պայման է (տարիքը 24 - 32 տարեկան): Հեռ. 01-378801/5 03-816189, FAX.- 01-378800

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ՕՐ

ՉԱԹԱԼՊԱՇԵԱՆ-ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՇԱԲԱԹ, 5 ՄԱՅԻՍ 2001

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԱԳԻՐ

ՔԱՀԼԻ Հայ Ծերանոցէն ներս 1915ի թրքական ջարդէն վերապրած շուրջ 150 պատսպարեալներս, եւ մեզմէ ոմանք որպէս այդ սեւ օրերու ականատես վկաներ, կու գանք մեր խորին շնորհակալութիւնը յայտնելու Ֆրանսայի Ազգային Ժողովին, որ արդարութիւնը ամէն բանէ վեր գերադասելով քաջաբար եւ միաձայնութեամբ քուէարկեց ընդունելով 20րդ դարասկիզբին տեղի ունեցած Հայկական Ցեղասպանութիւնը որպէս պատմական անուրանալի իրականութիւն:

Նման որոշումներ եւ կեցուածքներ կու գան մեր կեանքի վերջին հանգրուանին շողերը կօրացնելով մեր սրտերուն գոհունակութիւն ներմուծելու եւ մեր անմեղ նահատակներուն ոգորները հանգչեցնելու:

ՔԱՀԼԻ ՀԱՅ ԾԵՐԱՆՈՑԻ ՊԱՏՍՊԱՐԵԱԼՆԵՐ

ԵՐԿՈՒ ՊԱՂԵՍՏԻՆՑԻՆԵՐ ԶՈՀ ԳԱՑԻՆ ՊԱՍԹՐԱՅԻ ՄԷՋ

Երկու պաղեստինցիներ վոհ գացին եւ երրորդ մը վիրաւորուեցաւ Ուրբաթ գիշեր, երբ իսրայէլեան ուժերը ռմբակոծեցին Մապարէի Շրպաայի սահմանակից լիբանանեան Պասթրա շրջանը:

Պաղեստինի Ազատագրութեան Ժողովրդային ճակատի ընդհանուր հրամանատարութիւնը հաղորդագրութեամբ մը յայտնեց, թէ անոնք իր անդամներէն են, «տունդարձի վաշտեր»էն: Անոնք հսկողութեան շրջուն ջոկատի մը մաս կը կազմէին եւ շրջանին մէջ առաքելութեամբ մը կը գտնուէին, երբ իսրայէլեան հրասայլերու եւ ուղղաթիռներու սաստիկ ու երկարատեւ ռմբակոծումի թիրախ դարձան:

Շաբաթ առաւօտ միջապգային դէտերու խմբակ մը մուտք գործած էր Պասթրա ստուգելու Ուրբաթ օրուան իսրայէլեան ռմբակոծումին պատճառը: Անոնց միացան *Ֆինիւլի* հնդկական զօրամասէն եւ Ռաշայա Ֆըխարի ոստիկան ջոկատէն ուժեր: Անոնք գտան ու շրջանէն դուրս բերին երկու դիակները, որոնք հրացաններով վինուած էին եւ կը կրէին մեծ քանակութեամբ վինամթերք:

Այս ռմբակոծումէն ետք, Մապրաաթ Պասթրայի մէջ մնացած վերջին քաղաքացիներն ալ, Քասէմ Զահրայի ընտանիքը, հեռացան շրջանէն:

ԵՄԷՆԵԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԱՅՑԵԼԵՑ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԼԻԲԱՆԱՆ

Եմէնի խորհրդարանի նախագահ շէյխ Ապտալլա Ահմէտ եւ անոր ընկերակցող խորհրդարանական պատուիրակութիւնը երէկ այցելեցին հարաւային Լիբանանի ապատագրուած շրջաններն ու Կանայի նահատակներու յուշակոթողը:

Հոն արտասանած իր խօսքին մէջ, Ահմէտ ըսաւ, որ հպարտ է Լիբանանի ժողովուրդին կատարած վոհաբերութեան եւ հայրենի հողին կառչածութեան: Ան կոչ ուղղեց պաղեստինցի ժողովուրդին՝ հետեւելու հարաւային Լիբանանի դիմադրութեան օրինագիծին, ապատագրելու համար իր հողը:

Այս շրջապտոյտէն ետք, խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրի ճաշկերոյթ մը տուաւ եմէնցի իր պաշտօնակիցին ի պատիւ:

al-mashrek
INSURANCE & REINSURANCE S.A.L.
Պուրճ Համուտի մասնաճիւղի հեռաձայնի թիւերն են.
(01)258228 – (01)268808
Fax: (01) 258223

ՅՈՒԲԵԼԵՆԱԿԱՆ ՏԱՐԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՔՐԻՍՏՈՆԷԱՅՄԱՆ

Հայաստանի քրիստոնէացման 1700ամեայ յոբելեանին առիթով,

Հանդիսապետութեամբ Ն. Ս. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՊՕՂՈՍ Բ.ի,

Ամեն. եւ գերերջ. Տ. Տ. ՆԵՐՍԷՍ - ՊԵՏՐՈՍ ԺԹ., կաթողիկոս - պատրիարք Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկէ Հայոց,

Մասնակցութեամբ հայ կաթողիկէ եպիսկոպոսական դասուն,

կը մատուցանէ՝

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ
ՍՈՒՐԲ ՊԵՏՐՈՍԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐԻՆ ՄԷՋ
Կիրակի, 18 Փետրուար 2001

* * *

Այս առիթով կը կազմակերպուի
ՀԱՄԱՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ԴԷՊԻ ՀՌՈՄ
16էն 21 Փետրուար 2001:

Տեղեկութիւններու համար դիմել Հայ Կաթողիկէ Ժողովրդապետութեանց:

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ՋՈՀԵՐՈՒՆ ԹԻԻԸ 20 ՀԱԶԱՐ ԿԸ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԻ

Հնդկաստանի մէջ մինչեւ 6 ռիխթըր ուժգնութեամբ նոր ցնցումներ աւելի եւս մտավախութիւն եւ մտահոգութիւն պատճառած են անցեալ չաբաթավերջի ուժեղ երկրաշարժէն տասնեակ հազարաւոր անապաստան եւ անօթի վերապրողներու։

Մինչ երկկ հետզհետէ աւելի կը յստականար երկրին մէջ արձանագրուած 50 տարուան ամէնէն ուժեղ երկրաշարժին տարողութիւնը, պաշտօնատարներ կը հրաժարէին զոհերու թիւին գնահատումը կատարելէ։

Սակայն ըստ պաշտպանութեան նախարար Ճորճ Ֆերնանտէսի, զոհերու թիւը կրնայ 20 հազարի չուրջ ըլլալ։ Պաշտօնական գնահատումները նախապէս չուրջ 15 հազարի մասին խօսած էին։

7,9 ռիխթըր ուժգնութեամբ չարժը հարուածած էր արեւմտեան Հնդկաստանը։ Աւելի քան 250 յետցնցումներ փրկարար աշխատանքները խոչընդոտած են եւ վերապրողները ահ ու սարսափի մատնած։

Բազմաթիւ երկիրներ փրկարար խմբակներ ղրկած են։

(ՌՈՅԹԵՐՉ)

ԱԼՃԵՐԻՈՅ ՄԷՋ ՍՊԱՆԴԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ

ԱԼԺԷ, 28 (ՌՈՅԹԵՐՉ).- Ալճերիացի իսլամական ըմբոստ ուժեր 25 գիւղացիներ մորթած են շաբաթավերջին, հաղորդեցին հիւանդանոցային աղբիւրներ։ Զոհերուն կարգին են 16 մանուկներ, պատանիներ եւ չորս կիներ։

Զարդը տեղի ունեցած է Շաբաթ գիշեր, Շլէֆ շրջանի Կուէրայպիա գիւղին մէջ, Ալժէէն 220 քմ. արեւմուտք։ Բժիշկ մը յայտնեց, որ երկու ընտանիքներու պատկանող վոհերը մորթուած էին։ Զոհերուն ապգականները կ'ամբաստանեն Զինեալ Իսլամական Խմբակը։

Շաբաթ գիշերուան ջարդը կը նկատուի այս տարուան ամէնէն արիւնալին եւ 90ի կը բարձրացնէ Յունուարին սպանուած ալճերիացիներուն թիւը։

ԹՈՒՐՔԻԱ

ԱՒԵԼԻ ՔԱՆ ՄԷԿ ՄԻԼԻՈՆ ԱՆՉԱՓԱՀԱՍՆԵՐ Կ'ԱՇԽԱՏԻՆ

Թուրքիոյ մէջ 6էն 17 տարեկան աւելի քան մէկ միլիոն անչափահասներ ընտանիքին եկամուտ ապահովելու աշխատանքին կը մասնակցին, հաղորդած է *«Անատոլու»* լրատու գործակալութիւնը շաբաթավերջին։

Անչափահասներու աշխատանքը, որ մեծ տարողութեամբ տեղի կ'ունենայ Թուրքիոյ մէջ, մէկն է այն հարցերէն, զորս Անգարա պէտք է լուծէ Եւրոպական Միութեան անդամակցելու համար։

Պետական Վիճակագրութեանց Հիմնարկին մէկ տեղեկագիրին համաձայն, շուրջ 60 միլիոն բնակչութիւն հաշուող Թուրքիոյ մէջ 6էն 17 տարեկան շուրջ 16 միլիոն անչափահասներ կան եւ այս վերջիններէն շուրջ մէկ միլիոնը կ'աշխատի։

Աշխատող անչափահասներուն աւելի քան 50 առ հարիւրը ամսական չի ստանար, որովհետեւ ընտանիքին աշխատանքին ծիրէն ներս կը գործէ, ըստ տեղեկագիրին։

(ՌՈՅԹԵՐՉ)

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐԸ ԱՅՍՕՐ ԿԸ ՔՆՆԱՐԿԵՆ ԽԵՆԹ ԿՈՎՈՒ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ ՊԱՅՔԱՐԻ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

Եւրոպական Միութեան երկրագործական հարցերու յանձնակատար Ֆրանց Ֆիշլըր շաբաթավերջին յայտնած է, որ Միութիւնը դժուարութիւն պիտի դիմագրաւէ կովու սակերու նահանջին պատճառած հսկայ գինը վճարելու համար։

Ան կը խօսէր Երկուշաբթի օր (այսօր) նախատեսուած Ե. Միութեան երկրագործական հարցերու նախարարներու ժողովին նախօրեակին, քննարկելու համար խենթ կովու հիւանդութեան դէմ պայքարի միջոցառումները։

Ֆիշլըր ըսած է, որ Ե. Միութիւնը հսկայ ծախսեր պիտի դիմագրաւէ՝ երկրագործներու կորուստները սահմանափակելու համար մշակուած միջամտութեան դրութեան մը համաձայն՝ միսեր գնելով։

Նախարարները Երկուշաբթի օրուան ժողովին պիտի քննարկեն այն հարցը, թէ պէ՞տք է աւելի փոքր տարիքով արջառներու քննութիւնները պարտադիր դարձնել եւ արգիլել կովու վտանգաւոր նկատուող բաժիններու վաճառումը։

(ՌՈՅԹԵՐՉ)

ՇԱՐՓԻՆԿ Կ'ԱՄԲԱՍՏԱՆԷ ԵՒԿՈՍԼԱՒԻՈՅ ԴԷՄ *ՕԹԱՆԻ* ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ԸՆԴԴԻՄԱՑՈՂ ԿՈՂՄԵՐԸ

Գերմանիոյ պաշտպանութեան նախարար Ռուտոլֆ Շարփինկ Եուկոսլաւիոյ դէմ ՕԹԱՆԻ 1999ի պատերազմին ընդդիմացող կողմեր ամբաստանած է տկարացած իրանիով կրող վինաթերքէ շողարձակումներու մասին մտավախութիւնները հրահրելու յանցանքով։

Ան շաբաթավերջին հարցազրոյցի մը մէջ յայտնած է, թէ նպատակը ի վերջոյ «պատերազմին օրինականութեան քանդումն է»։

Անցնող քանի մը շաբաթներուն, նման վէնքերու ապահովութիւնը լուսարձակներու տակ դրուած էր այն ամբաստանութիւններէն ետք, թէ Պալքանեան շրջանին մէջ ծառայած եւրոպացի կարգ մը վինուորներ կրնան արեան քաղցկեղ ունեցած ըլլալ՝ տկարացած իրանիով կրող վինաթերքի ենթակայ ըլլալէ ետք։

(ՌՈՅԹԵՐՉ)

ՍՈՒՐԻԱ

ԱՐԷՖ ՏԱԼԻԼԱ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ԵՐԿՐԻՆ ՉԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՕՐԷՆՔԻՆ ՋՆՋՈՒՄԸ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ, 28 (ՌՈՅԹԵՐՉ).- Սուրիոյ քաղաքական կառոյցը քննադատող Արէֆ Տալիլա Կիրակի օր պահանջեց, որ չորս տասնամեակէ ի վեր հաստատուած վինուրական օրէնքը ջնջուի եւ քաղաքական նոր կուսակցութիւններ կազմուին։

Տալիլա, որ Դամասկոսի համալսարանի տնտեսագիտութեան նախկին դասախօսն է, կոչ ուղղեց նաեւ կառավարութեան՝ յառաջիկայ քանի ամսուան ընթացքին փոփոխութեան ենթարկելու ընտրական օրէնքը, արտօնելու համար ապատ ու արդար ընտրութիւնները, որոնք պիտի օժանդակեն արդիականացնելու երկիրը։

Սուրիոյ մէջ վինուրական օրէնքը հաստատուած էր 1963ին, երբ Պաաս Կուսակցութեան ձախակողմեան թեւը իշխանութեան հասաւ։ Դիւանագէտներ եւ կարգ մը սուրիացիներ կ'ըսեն, որ այդ օրէնքին պատճառով մարդկային իրաւանց խախտումներ կ'արձանագրուին Սուրիոյ մէջ։

Տալիլա դիտել տուաւ նաեւ, որ վինուրական օրէնքի հաստատումէն առաջ, Սուրիա ունէր օրէնք մը, որ կ'արտօնէր քաղաքական կուսակցութիւններու կազմութիւնը եւ կ'երաշխաւորէր քաղաքական գործունէութեանց ապատութիւնը։ Ան աւելցուց, որ վինուրական օրէնքին հաստատումը թէեւ առնչուած էր արաբ եւիսրայէլեան տագնապին ու շրջանային անկայունութեան, սակայն հիմա անիկա այլեւս անհրաժեշտութիւն մը չէ եւ պէտք է ջնջուի։ Տալիլա, որ հիմնադիրներէն մէկն է ու բանբերը քաղաքային ընկերութեան յանձնախումբերու շարժումին, ըսաւ, որ կառավարութեան հետ ուղղակի երկխօսութիւն չկայ այս հարցին մասին։ Ան աւելցուց, որ խմբակը կ'ողջունէ այս ուղղութեամբ որեւէ կապ կառավարութեան հետ։

ԹՈՒՐՔԻԱ

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԱՏԵԱՆԸ ՎԱՂԸ ԿԸ ՎԵՐՍԿՍԻ ԱՌԱՔԻՆՈՒԹԻԻՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԹՂԹԱԾՐԱՐԻ ՔՆՆԱՐԿՄԱՆ

Թուրքիոյ սահմանադրական ատեանը Երեքշաբթի օր (վաղը) պիտի վերսկսի քննարկել փաստեր, որոնք կը վերաբերին երկրին իսլամական ընդդիմադիր գլխաւոր կուսակցութեան Առաքինութեան գործունէութեան արգիլման հարցին։

Հարցը յատուկ ուշադրութեանց առարկայ է նկատի ունենալով, որ անոր արդիւնքը կենսական է Թուրքիոյ քաղաքական եւ տնտեսական կայունութեան համար։

Եթէ Առաքինութիւնը փակուի եւ այս քայլին կողքին եթէ երեսփոխանները խորհրդարանէն արտաքսուին, մասնակի ընտրութիւններու կայացումը պարտադիր կրնայ դառնալ, ինչ որ երկրին տարիներէ ի վեր ամէնէն կայուն կառավարութեան ի վնաս կրնայ ըլլալ։

Ասիկա կրնայ վտանգել 3 տարուան հակաաղաճ ծրագիր մը, որուն վօրավիգ կը կանգնի Դրամական Միջազգային Ֆոնտին կողմէ յատկացուած միլիառաւոր տոլարներու հասնող փոխատուութիւն մը։

Եւրոպական Միութիւնը, որուն Թուրքիա դակեն արդիականացնելու երկիրը։

Սուրիոյ մէջ վինուրական օրէնքը հաստատուած էր 1963ին, երբ Պաաս Կուսակցութեան ձախակողմեան թեւը իշխանութեան հասաւ։ Դիւանագէտներ եւ կարգ մը սուրիացիներ կ'ըսեն, որ այդ օրէնքին պատճառով մարդկային իրաւանց խախտումներ կ'արձանագրուին Սուրիոյ մէջ։

Տալիլա դիտել տուաւ նաեւ, որ վինուրական օրէնքի հաստատումէն առաջ, Սուրիա ունէր օրէնք մը, որ կ'արտօնէր քաղաքական կուսակցութիւններու կազմութիւնը եւ կ'երաշխաւորէր քաղաքական գործունէութիւնը արգիլուի։

Սահմանադրական ատեանը անցեալ տարեվերջին յետաձգած էր այս հարցով քննարկումները, յայտնելով, որ պիտի սպասէ դատախազութեան կողմէ նոր փաստերու։

Դատախազները կայն կ'ամբաստանեն երկրին աշխարհիկ կարգերը ոտնակոխ ընել փորձելու յանցանքով։

(ՌՈՅԹԵՐՉ)

ՀԱԿԱՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅՆԱՑՈՒՄԸ ԹԱՓ ԿԸ ՍՏԱՆԱՅ

ՏԱՒՈՍ, 28 (ՌՈՅԹԵՐՉ).- *Մակի ընդհանուր քարտուղար Քոֆի Անան կիրակի օր աշխարհի գործարար պատասխանատուները զգուշացուցած է, ըսելով, որ անոնք իրենց ընկերութիւնները պէտք է աւելի լաւ «համաշխարհային քաղաքացիներ» դարձնեն, այլապէս համաշխարհայնացումի դէմ քանդիչ հակահարուած պիտի դիմագրաւեն։*

Բազմաթիւ ընկերութիւններ լաւ յառաջդիմութիւն արձանագրած են մարդկային իրաւունքներու պաշտպանութեան, աշխատաւորներու գծով որոշ չափանիշներ յարգելու եւ կենսոլորտի պաշտպանութեան գծով։

Սակայն չատ աւելին կ'ակնկալուի որպէսզի մեծ ընկերութիւնները աշխարհի տարածքին «լաւի ուժ մը» դառնան, ըսած է Անան Տաւոսի Տնտեսական Համաշխարհային Ֆորումի տարեկան վեհաժողովին։

Միէթըլի, Փրակայի, Նիսի եւ այս տարի դարձեալ Տաւոսի մէջ հակահամաշխարհայնացում բողոքի ցոյցերը ցոյց կու տան, թէ մեծ թիւով մարդիկ աւելի «բաց մօտեցումներ» սպառնալիք կը տեսնեն իրենց կեանքին, ըսած է Անան։

«Սակայն ճիշդ չէ, որ մարդոց մեծամասնութիւնը համաշխարհայնացումէն եզդարձ կ'ուզէ։ Անոնք աւելի տարբեր ու լաւ համաշխարհայնացում մը կ'ուզեն քան ինչ որ ունինք այսօր», դիտել տուած է ան։

Շաբաթ օր հակահամաշխարհայնացում ցոյցեր տեղի ունեցած են զուիցերիական բազմաթիւ քաղաքներու մէջ։ Ցիւրիխի մէջ, չուրջ հազարաւոր ցուցարարներու կողմէ ցոյցերու ընթացքին 4 ինքնաշարժներ այրած են։ Քաղաքին չուրջ 100 ցուցարարներ վիրաւորուած են։ 3 ոստիկաններ վիրաւորուած են Շաբաթ օր արձանագրուած բախումներու ընթացքին։

ՄԱՍԽԱՏՈՎ ԿԸ ՀԵՐՔԷ, ԹԷ ԿՐՆԱՅ ՊԱՅՔԱՐԷՆ ՀՐԱԺԱՐԻԼ

Չեչենիոյ նախագահը՝ Ասլան Մասխատով, շաբաթավերջին հերքած է այն տեղեկութիւնները, թէ կրնայ ռուսական ուժերուն դէմ 15 ամսուան իր պայքարէն հրաժարիլ եւ անջատողական հանրապետութենէն գաղթել։

Մասխատով *«Քոմերսանթ»* օրաթերթին ըսած է նաեւ, որ անօգուտ պիտի ըլլայ իր ըմբոստ կառավարութիւնը Մոսկուայի հաւատարիմ չեչեններով լեցուած վարչակարգով մը փոխարինելը։

Ան շեշտած է, թէ պատերազմը կրնայ եւ պէտք է աւարտի բանակցութիւններով, որոնք չեչեններուն ապահովական միջապգային երաշխիքներ պէտք է տան։

Եւրոպական Խորհուրդը Հինգշաբթի օր վերահաստատած էր այս մարմինին մէջ Ռուսիոյ քուէարկութեան իրաւունքը, սակայն անիկա քննադատած էր մարդկային իրաւունքներու եւ քաղաքական լուծումի մը գծով յառաջդիմութեան չգոյութիւնը։

Չեչենիոյ հարցերու Կրեմլինի բանբեր Սերգէյ Եասթրժեմպսքի *«Քոմերսանթ»*ի յայտնած է, թէ Կրեմլին Մասխատովը «օրինական անձնաւորութիւն մը» չի նկատեր։

Նախագահ Վլատիմիր Փութին անցեալ Յունիսին Աիմէտ Քատիրովը նշանակած էր Չեչենիոյ մէջ քաղաքային կառավարութիւնը գլխաւորելու համար։

Քատիրով առաջարկած է, որ իր մրցակիցին առիթ տրուի ապահով կերպով հեռանալու շրջանէն, սակայն Եասթրժեմպսքի ըսած է, թէ ատիկա դժուար կրնայ ըլլալ, նկատի ունենալով, որ դաշնակցային դատախազները Մասխատովը կ'ամբաստանեն «կինեալ ապօրինի խմբակ մը» գլխաւորելու յանցանքով։

(ՌՈՅԹԵՐՉ)

ՊԱՊԻՆ ՈՒՔՐԱՆԻԱ ԱՅՑԵԼՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐՑԸ Կ'ԵՐԿՓԵՂԿԷ ԵՐԿՐԻՆ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՆԵՐԸ

Ուքրանիոյ կաթողիկէ եկեղեցին երկրին ուղղափառ եկեղեցին ամբաստանած է «քրիստոնեաներու անվայել» կեցուածքով, երբ Յովհաննէս Պօղոս Բ. առաջարկած է Յունիսին ծրագրուած այցելութիւն մը յետաձգել։

Կաթողիկէ եկեղեցւոյ չաբաթավերջի արտայայտութիւնները նորագոյն ցուցանիշներն էին, թէ պապին Յունիս 23էն 27 այցելութիւնը կրնայ Ուքրանիոյ քրիստոնեաներուն միջեւ վիճաբանութեանց առիթ տալ, փոխանակ դարմանումի ոգիին, զոր Վատիկան կ'ըսէ, թէ կը հետապնդէ։

Ուքրանիոյ ուղղափառ եկեղեցւոյ Մոսկուայի պատրիարքութեան (որ ենթակայ է Ռուսիոյ ուղղափառ եկեղեցւոյ) պետը երկուշաբթի օր պապին յղուած նամակի մը մէջ յայտնած է, թէ անոր այցելութիւնը աւելի եւս պիտի վատթարացնէ արդէն իսկ լարուած միջեկեղեցական յարաբերութիւնները։

Հակառակ բանավէճին, 80 տարեկան պապը յայտնած է, թէ կ'ուզէ այցելութեան ձեռնարկել։ Վատիկան ըսած է, որ այցելութիւնը ուշացնելու որեւէ ծրագիր չկայ։

Պապը ուղղափառ այլ երկիրներ այցելած է, սակայն անոր այցելութիւնը՝ Ուքրանիա, որ ուղղափառ սերտ կապեր ունի Մոսկուայի հետ, ցարդ գայն ամէնէն աւելի կը մօտեցնէն Ռուսիոյ եկեղեցիին ազդեցութեան գօտիին։

Ռուսիոյ պատրիարք Ալեքսէյ Բ. կաթողիկէները ամբաստանած է, ըսելով, որ նախկին Խորհրդային Միութեան մէջ կրօնափոխներ կը փնտռէ։ Ան մերժած է պապին հետ տեսնուիլ գործնապէս անոր արգիլելով, որ Ռուսիա այցելէ։

Ուքրանիոյ Մոսկուայի ի նպաստ կողմնորոշուած ուղղափառ ղեկավարը՝ Վոլոտիմիր, իր նամակին մէջ յայտնած է, որ այցելութիւնը կրնայ աւելի եւս վատթարացնել լարուածութիւնը արեւմտեան Ուքրանիոյ մէջ, ուր կաթողիկէներու մեծամասնութիւնը կը բնակի, կաթողիկէ եկեղեցիները պահանջելու հարցով։

Խորհրդային օրերուն Ռուսիոյ ուղղափառ եկեղեցին միակն էր, որ պաշտօնապէս կ'ընդունուէր, եւ 1990ական թուականներու սկիզբներուն այլ եկեղեցիներու կողմէ ունեցուածքներու վերստանձնումը երբեմն բիրտ հակամարտութիւններ պատճառած է։

(ՌՈՅԹԵՐՉ)

ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆ

ԾԱՆՐ ԲԱԽՈՒՄՆԵՐ ԹԱԼԵՊԱՆՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԸՆԴԴԻՄԱԴԻՐՆԵՐՈՒՆ ՄԻՋԵՒ

Աֆղանիստանի մէջ իշխող Թալեպան շարժումին վինեալներուն եւ անոնց ընդդիմադիրներուն միջեւ սաստիկ բախումներ արձանագրուած են շաբաթավերջին, մայրաքաղաք Քապուլի հիւսիսային շրջանին մէջ։

Անոնք բախումները նկարագրած են իբրեւ ամիսներէ ի վեր ամէնէն ծանրակշիռ ճակատումները։

Հակաթալեպան դաշնակցութեան պաշտօնատարներ յայտնած են, թէ արեւածագէն առաջ յարձակումի մը ձեռնարկած են թալեպաններու կեդրոններու վրայ եւ գրաւած Քապուլէն շուրջ 50 քմ. հեռաւորութեան գտնուող Պակրամ օդակայանին նայող կարգ մը բլուրներ։

Այսուհանդերձ, Տէհ Սապէկի մէջ թալեպան վինեալներ հերքած են, թէ հող կորսնցուցած են։

Միւս կողմէ, Թալեպան շարժումին ղեկավարը՝ մոլլա Մոհամմէտ Օմար թղթակիցներու արգիլած է, որ այցելեն շրջան մը, ուր անոր հետեւորդները կ'ամբաստանուին առնուապն 100 քաղաքացիներ սպանած ըլլալու յանցանքով։

Ան *«Պի. Պի. Սի.»* ձայնասփիւռի կայանին ըսած է, թէ թղթակիցներու տեղեկագիրները արդար չեն, այդ պատճառով կ'արգիլէ անոնց այցելութիւնը։

(ՌՈՅԹԵՐՉ)

ՔՈՒԷՅԹ

ԱՅՍՕՐ ԿԸ ՎՃՌՈՒԻ ՔԱՆԻ ՄԸ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐՈՒ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆԻՆ ՀԱՐՑԸ

ՔՈՒԷՅԹ, 28 (ՌՈՅԹԵՐՉ).- Քուէյթի խորհրդարանի նախագահը յայտարարեց, որ քանի մը նախարարներ հրաժարական ներկայացուցած են վարչապետին, որ սակայն տակաւին չէ ընդունած զանոնք։

Կառավարութիւնը, որ կազմուած էր 1999ին, խիստ քննադատութեան կ'ենթարկուէր խորհրդարանին կողմէ։ Ծոցի արաբական երկիրներուն մէջ Քուէյթ միակն է, որ ժողովուրդին կողմէ ընտրուած խորհրդարան մը ունի։

Խորհրդարանի նախագահ Ժասէմ Խարաֆի ըսաւ, որ վարչապետ շէյխ Սաատ Ապտալլա Սապահ հրաժարականները Երկուշաբթի օր (այսօր) պիտի յանձնէ Քուէյթի էմիրին՝ շէյխ Ժապեր Ահմէտ Սապահի։ Եթէ վարչապետը ընդունի նախարարներուն հրաժարականները եւ կանոնք յանձնէ էմիրին, պէտք է նաեւ անմիջապէս ներկայացնէ ամբողջ կառավարութեան հրաժարականը։

● ՔՈՒԷՅԹԻ քրիստոնեայ կրօնաւոր մը, որ երեքուկէս տարի բանտարկութեան դատապարտուած է հակառակորդ մը ծեծած ու վիրաւորած ըլլալուն համար, դիմում ներկայացուցած է պահանջելով, որ վերատեսութեան ենթարկուի վճիռը։

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՄԷՋ ԿԸ ՍՊԱՍՈՒԻՆ ԼՈՒՐՋ *ՔԱՏՐԱՅԻՆ* ԵՒ ԿԱՌՈՒՅՈՒՑՔԱՅԻՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Կ'ԸՍԷ ԱՐԿԱԴԻ ՂՈՒԿԱՍԵԱՆ

25 Յունուարին Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան նախագահ Արկադի Ղուկասեան Մարտակերտի չրջանի վարչակազմին հետ հանդիպման ընթացքին խօսք առաւ եւ ըսաւ, որ Լեռնային Ղարաբաղի իշխանութիւններուն կողմէ հռչակուած նոր քաղաքականութիւնը կը մնայ ուժի մէջ, եւ երկրին մէջ կը սպասուին քատրային եւ կառուցուածքային լուրջ փոփոխութիւններ:

Ան աւելցուց, որ ժողովուրդին յոյսերն ու վստահութիւնը արդարացնելը առաջնային խնդիր է Լեռնային Ղարաբաղի իշխանութիւններուն համար:

Նախագահ Ա. Ղուկասեան Մարտակերտի չրջանի Ներքին Նորաթաղ գիւղին մասնակցեցաւ նաեւ Գառնիկ Գրիգորեանի անուան նորակառոյց միջնակարգ դպրոցի բացման արարողութեան:

Կ'ՈՐՈՇՈՒԻ ԼՈՒԾԱՐԵԼ ԼՍԱՏԵՍՈՂԱԿԱՆ ԵՐԵՔ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Համաձայն «Հանրային Հեռուստա-ռատիօ Ընկերութիւն» պետական հիմնարկի ստեղծման որոշումին, «Հայաստանի Ազգային Ռատիօ» եւ «Երեւան Սթիւտիօ» պետական ընկերութիւնները Հայաստանի կառավարութեան 25 Յունուարի նիստին որոշած է լուծարել:

Յիշեցնենք, որ 19 Յունուարին Հայաստանի Ազգային պատկերասփիւռի ընկերութեան մէջ կառավարութեան լիազօր ներկայացուցիչներ գումարեցին նիստ մը, որուն ընթացքին որոշուեցաւ, որ Տիգրան Նաղդալեան իր դիմումին համաձայն ազատ կացուցուի Հայաստանի Ազգային պատկերասփիւռի գործադիր տնօրէնի պաշտօնէն:

Նոյն օրը Հայաստանի նախագահ Ռ. Քոչարեանի հրամանագիրով նշանակուած էին «Հանրային Հեռուստա-ռատիօ Ընկերութիւն» հիմնարկի խորհուրդի անդամները, որոնց մաս կը կազմէր նաեւ Տիգրան Նաղդալեան:

Ըստ Հայաստանի կառավարութեան առընթեր տեղեկատուական եւ գրահրատարակչութեան վարչութեան պետ Էդուարդ Միլիտոնեանի, վերոյիշեալ ընկերութիւններուն լուծարման ընթացակարգը արդէն սկսած է եւ «Հանրային Հեռուստա-ռատիօ Ընկերութեան» նոր նշանակուած խորհուրդը պիտի զբաղի նոր ընկերութեան կազմաւորման խնդիրներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏՆ ՈՒ ԵԱՀԿԻ ԵՐԵՒԱՆԻ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԻ ՏՆՕՐԷՆԸ ՔՆՆԱՐԿԵՑԻՆ ՓՏԱԾՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ ՊԱՅՔԱՐԻ ԽՆԴԻՐԸ

26 Յունուարին Հայաստանի վարչապետ Անդրանիկ Մարգարեան ընդունած է ԵԱՀԿի Երեւանի գրասենեակի տնօրէն Ռոյ Ռիվը:

Հանդիպման գլխաւոր նիւթը եղած է փտածութեան դէմ պայքարի ուղղութեամբ նախատեսուող աշխատանքները եւ այս հարցին գծով միջազգային կազմակերպութիւններու աջակցութեան կարելիութիւնը:

Ռոյ Ռիվ նշած է, որ փտածութեան դէմ պայքարը մէկ օրուան գործ չէ, եւ գժուար է չատ արագ առաջընթաց ապահովելը, որովհետեւ անիկա կը պահանջէ երկար եւ հետեւողական աշխատանք: Սակայն, աւելցուցած է ԵԱՀԿի Երեւանի գրասենեակի տնօրէնը, կարեւոր է, որ կառավարութիւնը քաղաքական կամք կը դրսեւորէ այս հարցին մէջ եւ զայն կը նկատէ գործունէութեան ծրագիրի առաջնահերթ ուղղութիւններէն մէկը:

Վարչապետ Անդրանիկ Մարգարեան յայտնած է, թէ այս ուղղութեամբ աշխատանքները նոր չեն սկսած. անցեալ տարի պատրաստուած է փտածութեան դէմ պայքարի հայեցակարգը, որուն կողքին ստեղծուած է յանձնախումբ մը, որ հիմնական թէզերը պիտի մշակէ եւ պիտի փոխանցէ ստեղծուելիք աշխատանքային խումբերուն:

Ըստ վարչապետին, փետրուարի սկիզբը յանձնախումբի նիստ պիտի գումարուի, ուր պիտի յայտարարուին առաջարկները եւ պիտի յստակացուին յառաջիկայ քայլերը:

Անդրանիկ Մարգարեան յոյս յայտնած է, որ մինչեւ տարուան կէսը ծրագրումի աշխատանքները աւարտին:

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ ԿԸ ՊԱՐԳԵՒԱՏՐԷ ԵԴՈՒԱՐԴ ԳՈՎԱՆԸ

Վերջերս, Կ. Պոլսոյ Պէյօղլու չրջանի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ մէջ տեղի ունեցած է պոլսահայ համայնքային գործիչ եւ տնտեսագէտ Եդուարդ Գովանի պարգեւատրումը: Այս առիթով կայացած յատուկ արարողութենէն ետք Պոլսոյ Հայոց պատրիարք Մեսրոպ արք. Մուրատեան Գովանը պարգեւատրած է Պատրիարքական Աթոռի առաջին կարգի պատուոյ չքանշանով՝ իր համայնքային բեղուն գործունէութեան յիսնամեակին առիթով:

Պարգեւատրումէն ետք տեղի ունեցած է յատուկ հաւաքոյթ մը՝ ի պատիւ պարգեւատրեալին:

ՔԱՌԱՍՈՒՆՔ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՐԵՐԱՐ ԱՐԱ ԵՐԵՒԱՆԵԱՆԻ

Շաբաթ, 27 Յունուարին, Ֆըրն Շըպպէքի Ապգային գերեզմանատան մատրան մէջ կատարուեցաւ նախկին երեսփոխան ապգային բարերար Արա Երեւանեանի մահուան քառասունքին հոգեհանգստեան պաշտօնը:

Ստորեւ՝ այս առիթով նախկին երեսփոխան Ժաք Չուխատարեանի արտասանած արաբերէն խօսքը:

Իմ, Հ. Յ. Դաշնակցութեան եւ Հայ Երեսփոխանական Պլոքին անունով մեր հանգուցեալ բարեկամ նախկին երեսփոխան Արա Երեւանեանի ընտանիքին կը յայտնեմ մեր ջերմ ցաւակցութիւնները:

Շատ դժուար է խօսք արտասանել շատ սիրելի բարեկամի մը, որ իր երիտասարդ տարիքին արդէն տիպարն էր հայ մարդուն, որ անյագ ծարաւը ունէր աշխատելու եւ կերտելու, ինքնիրեն համար, հայ հաւաքականութեան եւ հայրենիք Լիբանանին համար:

Մխիթարեան եւ Ֆրէրներու վարժարաններուն մէջ իր ուսումը ստանալէ ետք, ան առեւտրական իր աշխատանքին սկսաւ հիմնելով համեստ գրասենեակ մը. բայց իր մտային կարողութիւնները կարելի դարձուցին ոստումը այդ գրասենեակէն մինչեւ առեւտրական, ճարտարարուեստի եւ բնակարանային բնագաւառի առաջնակարգ դիրքերը:

Յաջողեցաւ, բայց անձնասէր չէր եւ իր յաջողութեան մասնակից դարձուց իր ապգը, որուն համար իր կարողութիւնները չխնայեց նաեւ Լիբանանի, ապա Քանատայի եւ վերջապէս Փարիզի մէջ: Ան մեր լիբանանեան հայրենիքին հանդէպ ալ մեծ հետաքրքրութիւն ցուցաբերեց եւ ճիգ չխնայեց, երբ խորհրդարանի անդամ ու հանրային կեանքի մասնակից դարձաւ եւ եղաւ այն մարդը, որուն օրինակին կը հետեւին հայերը:

Բայց այս բոլորը պատճառ չդարձան, որ իւրայատուկ մտածելակերպ մը չունենայ՝ մեկնելով հայ համայնքի որպէս կաւակ իր ստացած դաստիարակութենէն եւ ընդունած արժէքներէն:

Այդ համայնքի հարապատ որդին ներէն էր, բայց ասոր վրայ աւելցուց իր մասնակցութիւնը անոր հիմերու ամրապնդումին եւ կառոյցներու բարձրացումին: Սիրեց կայն եւ անոր համար որդեգրեց յիշատակութեան արժանի կեցուածքներ: Ժողովուրդն ալ փոխադարձաբար սիրեց կայն ու երախտագէտ գտնուեցաւ անոր հանդէպ:

Հեզահամբոյր, մեղմաբարոյ եւ ժպտերես անձ մըն էր եւ գլխաւորաբար՝ բարերար մը, որ անհաշիւ կու տար կրթական, ընկերային, կուսակցական եւ ապգային հաստատութիւններուն:

Այս բոլորը կ'ըսեմ, որովհետեւ մօտէն ծանօթ եմ՝ երիտասարդ տարիքէն մինչեւ այս ցաւալի պահը մեզ կապած սերտ բարեկամութեան ընդմէջէն:

Շար.ը՝ էջ 10

ՕՏԱՐ ՄԱՐԶԻԿՆԵՐ ՀԱՆԴԷՍԿՈՒ ԳԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆՈՒՆՈՎ

Վերջերս Պրաթիսլաւայի «Սլովան» մարզահամալիրի «Եուրօ 2001» մրցաշարքի ընթացքին առաջինը սահադաշտ ներկայացաւ Հայաստանի գեղասահորդներէն Մարիա Քրասիլցեւա - Արտիմ Զնաչքով մարզական զոյգը: Հայաստանի դրօշին տակ արդէն քանի մը տարիէ ի վեր հանդէս եկող այս զոյգը 15 զոյգերուն մէջ գրաւեց նախավերջին դիրքը, իր երկու ելոյթներուն ընթացքին ցաւալի սխալներ գործելով:

Յայտնենք, որ Հայաստանի գեղասահանքի ֆետերասիոնը մօտ երեք տարի առաջ բանակցութիւններ վարած էր Ռուսիոյ եւ Միացեալ Նահանգներու խումբ մը գեղասահորդներու հետ Հայաստանի կողմէ ներկայանալու համար:

Եւ որովհետեւ այդ մարզիկները չէին կրնար իրենց երկիրներուն ազգային հաւաքականին մաս կազմել բուռն մրցակցութեան եւ համապատասխան վարպետութեան պակասին պատճառով, համաձայնեցան Հայաստանի գեղասահքի ֆետերասիոնին առաջարկած պայմաններուն՝ Հայաստանի կողմէ ներկայանալու փոխարէն ապահովել միջազգային մրցումներուն հետ կապուած անհրաժեշտ բոլոր ծախսերը:

Օտար մարզիկներուն հետ նման համաձայնագիրներու կնքումը ընդունուած միջազգային փորձ է: Այլ հարց է, որ համապատասխան կարգի մարզիկները համապատասխան գումար կը պահանջեն, ինչ որ կը կապէ Հայաստանի գեղասահքի ֆետերասիոնին ձեռքերը: Բարձրակարգ մարզիչները, առանց որոնց կարելի չէ յաջողութեան մասին խօսիլ, նոյնպէս բարձր վարձատրութիւն կը պահանջեն:

Հայաստանի գեղասահքի ֆետերասիոնի նախագահ Սամուէլ Խաչատրեան ըսած է, որ ֆետերասիոնը ստիպուած է այդ սուղ գիները վճարել: Նախապէս Հայաստանի մէջ համապատասխան կարգի մարզիկներու բացակայութեան պատճառով ֆետերասիոնը կամ կը ստեղծէր միացեալ զոյգեր՝ ճափոնուհի Քահօ Քոհինոմա - Տիգրան Առաքելեան, որոնք այլեւս չեն ներկայանար, կամ կը փորձէր համաձայնագիր կնքել այլ երկրի մարզիկներու հետ:

Ս. Խաչատրեանի կարծիքով, Հայաստանի մարզիկներուն ելոյթը միջազգային մրցումներուն ունի երկու դրական երես: Առաջինը՝ անիկա կը խթանէ մարզաձեւին գարգացումը Հայաստանի մէջ, ուր արդէն կան տաղանդաւոր մենասահորդներ: Երկրորդ՝ այս մասնակցութիւնը յոյս կը ներշնչէ, որ հայ գեղասահորդները կրնան նաեւ ողիմպիական վարկանիշ բերել: Անոնք արդէն 1998ին մասնակցած են Նականոյի Ողիմպիականին եւ այլ մրցումներու:

Նչենք նաեւ, որ Հայաստանի կողմէ ներկայիս կը ներկայանան Թիֆանի Հայտըն - Վագդէն Ագրոյեան հայ - ամերիկեան զոյգը եւ մենասահորդուհի Եուլիա Լեպետեան՝ Ռուսիայէն:

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԵՆ ԱՋԱԿՑԻԼ ԵՐԱՇՏԷՆ ՏՈՒԺԱԾ ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ

Միացեալ Նահանգներ կը շարունակեն աջակցիլ Հայաստանին՝ մեղմելու անցեալ տարուան երաշտին հետեւանքները: Իբրեւ երաշտին հետեւող օգնութեան ծրագիրի մէկ մաս՝ Միացեալ Նահանգներու գեսպանատունը եւ Հայ Օգնութեան Հիմնադրամը միասնաբար գնած եւ Հայաստան ուղարկած են 6300 թոն անասնակեր (եգիպտացորեն), որ կը նախատեսուի տրամադրել Հայաստանի կից մարզերուն (Շիրակ, Լոռի, Տաւուշ, Արագածոտն, Գեղարքունիք եւ Կոտայք) կարիքաւոր ագարակապաններուն:

26 Յունուարին կայացած մամլոյ ասուլիսին ընթացքին Միացեալ Նահանգներու օգնութեան ծրագիրները համակարգող Ճէրի Օպերնտորֆ յայտնեց, թէ 1741 թոն աչնանացան ցորենի սերմացու բաշխուած է 12 հազար գիւղական տնտեսութիւններու, որով կատարուած է 900 հեկտար աչնանացան:

Միացեալ Նահանգներ 250 հազար տոլար յատկացուցած են Գեղարքունիքի, Վայոց Ձորի եւ Արմաւիրի մարզերու եօթը գիւղերուն՝ ոռոգման եւ խմելու նպատակով ջրհորներ կառուցելու համար: Մինչեւ Մայիս պիտի փորուին 30-90 մեթր խորութեամբ եօթը ջրհորներ, եւ երկու ուրիշներ պիտի վերականգնին: Ըստ Օպերնտորֆի, Միացեալ Նահանգներու դեսպանատունը պատրաստ է հետագային չարունակելու այս օգնութիւնը «Իւ. Էս. Տի. Էյ.» (USDA) ծրագիրներու միջոցով:

Ներկայիս Միացեալ Նահանգներու դեսպանատունը, Համաշխարհային Դրամատան եւ Հայաստանի գիւղատնտեսութեան նախարարութեան հետ կ'աշխատին զարնանացանի ծրագիրներու իրականացման ուղղութեամբ:

ՍԵՄԻՆԱՐ՝ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ ՃՇԴԵԼՈՒ ՆՊԱՏԱԿՈՎ

20 Յունուարին կայացաւ Հ. Յ. Դ. Հայաստանի երիտասարդական եւ «Նիկոլ Աղբալեան» Ուսանողական միութիւններուն կազմակերպած սեմինարը՝ «Հ. Յ. Դ. երիտասարդական - Ուսանողական Միութիւններու ազդմավարութիւնը արտաքին եւ ներքին յարաբերութիւններու ոլորտներուն մէջ» թեմայով: Հանդիպման ներկայ էին եւ զեկուցումներով հանդէս եկան Հ. Յ. Դ. Բիւրոյի եւ Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի ներկայացուցիչներ, միութիւններու անդամներ եւ կուսակցական այլ գործիչներ:

Սեմինարին ընթացքին քննարկուեցան երկու հիմնական հարցեր. Հ. Յ. Դ. երիտասարդական կառոյցներու գործունէութիւնը միջազգային եւ չրջանային հանդիպումներուն եւ կազմակերպութիւններուն մէջ եւ անոնց յարաբերութիւնները Հայաստանի մէջ գոյութիւն ունեցող երիտասարդական - ուսանողական կազմակերպութիւններուն հետ:

Սեմինարին մասնակցող միութիւնները առաջարկեցին աչխուժացնել իրենց գործունէութիւնը միջազգային եւ չրջանային կառոյցներուն եւ յատկապէս Ընկերվար Միջազգայնականի երիտասարդական կազմակերպութեան մէջ, այդ կազմակերպութիւններուն մօտ Հայաստանը աւելի լաւ ներկայացնելու համար:

ՀԱՅ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ 8ՐԴ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ

Հայ բժշկական միջազգային յանձնախումբը (ԱՄԻՔ) իր Հայ բժշկական համաչխարհային 8րդ համագումարը պիտի գումարէ 4-8 Յուլիսին, Թորոնթոյի մէջ, Քանատա:

Կը նախատեսուի, որ բժշկական եւ առողջապահական բոլոր կազմակերպութիւններէն աւելի քան հարիւր ներկայացուցիչներ մասնակցին այդ համագումարին:

Համագումարին ներկայ պիտի գտնուի Հայաստանի առողջապահութեան նախարարութեան պատուիրակութիւնը: Պիտի ներկայացուին Հայաստանի առողջապահական եւ բժշկական իրավիճակներուն մասին տեղեկագիրներ:

Համագումարին պիտի մասնակցի նաեւ պարոնուհի Քարոլայն Քոքս, որ պիտի ներկայացնէ Ղարաբաղի մէջ իր գլխաւորած առողջապահական ծրագիրներուն տեղեկագիրը: Պարոնուհի Քոքս նաեւ պիտի փոխանցէ Հայաստանի առողջապահութեան մարգին վերաբերող իր տպաւորութիւնները:

Անոնք, որոնք կը փափաքին մասնակցիլ վերոյիշեալ համագումարին, կրնան դիմել համագումարի ատենապետին հետեւեալ հասցէին.

Dr. Avedis Bogosyan
75 Donway West, #907
Toronto, ON Canada M3C 2E9
Tel: 416 - 443 - 9971
Web: http://www.amwc2001.com/

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲԱՆԱԿԷՆ ՆՈՐԱԳԻՒՏ ՄԸ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ

«Նոյեան Տապան» լրատու գործակալութիւնը կը յայտնէ, թէ Տաւուշի մարգի Կողբ գիւղին մէջ գտնուած է գինուորական ծառայութեան մէջ գտնուող էդուարդ Գաւալեանի մարմինը: Էդուարդ Գաւալեան, որ գինուորական ծառայութեան կանչուած էր 2000ի աչնան, ամբողջացուցած էր իր նախապատրաստական չրջանը: Անոր մարմինը գտնուած է չրջանի Կողբագետ գետին կամուրջէն կախուած վիճակի մէջ:

Հայաստանի գինուորական փոխ դատախազ Յովհաննէս Պալեան յայտնած է, թէ հարցը Գուգարք չրջանի գինուորական դատախազութեան կողմէ հետախուզութեան ենթակայ է: Յարդ զոհին մարմնին վրայ բռնութեան հետքեր չեն նչմարուած:

ԵՐԵՒԱՆԻ ԱՂԲԱՀԱՒԱՔՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ ԿԸ ՄՆԱՅ ՕՐԱԿԱՐԳԻ ՎՐԱՅ

Երեւանի մէջ լուրջ խնդիր դարձած է կենցաղային աղբերու հաւաքումը եւ տեղակայումը: Մայրաքաղաքին մէջ աղբահաւաքութիւնը լաւագոյն պարագաներուն կը կատարուի երկու չաբաթը անգամ մը, այդ ալ առանց յատուկ ինքնաչարժներու:

Երեւանի քաղաքային աղբը հիմնականօրէն կը կուտակուի Նուպարաչէնի 60 հեկտար տարածութեամբ բաց աղբավայրին մէջ, որմէ գիչեր - ցերեկ ծխացող վնասակար նիւթերը կ'ապականեն քաղաքին մթնոլորտը: Միւս աղբավայրը Հրազդան ձորին մէջ է՝ գետին մօտակայքը: Գարնան հեղեղումներու եւ տեղումներու ընթացքին այդ անպատնէչ տարածքէն աղբերը կը լեցուին գետին մէջ:

Այս հարցին անդրադառնալով՝ պատասխանատուները յայտնած են, որ թէեւ կան խնդիրի լուծման յարմար ձեւերը, սակայն չկան պէտք եղած նիւթական միջոցները:

Աղբ հաւաքելու յատուկ ինքնաչարժները նորոգութեան կարիք ունին, ինչպէս նաեւ՝ վառելանիւթի պակաս: 1988ին Նուպարաչէնի մէջ սկսած է աղբի մչակման գործարանի չինարարութիւնը, որ մնացած է կիսաւարտ:

Նչենք նաեւ, որ Հայաստանի բնապահպանութեան նախարարութեան եւ քաղաքապետարանի կողմէ մչակուած «Շրջակայ միջավայրի պահպանութեան ծրագիրը», որուն մէջ նչուած են այս խնդիրին լուծման ձեւերն ու միջոցները, ներկայացուած է կառավարութեան քննարկման:

ԿԱՅՈՒՆՈՒԹԻՒՆ՝ ՅԱՆՈՒՆ ԲԱՐԵՓՈԽՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ ԲԱՐԵԿԱՐԳՄԱՆ ԵՐԱՇԽԻՔԸ ՆԵՐՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱՅՈՒՆՈՒԹԵԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄՆ Է

Տարի մը առաջ դժուար էր նախատեսել, որ Հայաստան պիտի կարենար դիմագրաւել ներքաղաքական իր կայունութեան սպառնացող վտանգները։

Յատկապէս Հոկտեմբեր 1999ի ծանրագոյն ցնցումէն ետք, 2000ի սեմին, հաւանական ու իրականանալի կը թուէր ապակայունացման ամէն բեմագրութիւն...

Անշուշտ առանց ցնցումներու չանցաւ տարին։ Մինչեւ անգամ եղան պահեր, երբ յատկապէս ներիշխանական տարակարծութիւնները ու հակադրութիւնները սրեցան ամբողջական առճակատումի յանգելու աստիճան։ Վտանգուեցաւ նոյնինքն պետականութեան հիմքը, երբ հանրապետութեան նախագահն ու բանակի ղեկավարութիւնը սկսան տարբեր լեզու խօսիլ...

Բայց Հայաստան կրցաւ վերապրիլ պայթումնավտանգ այդ բոլոր ականներէն ու ցնցումներէն։ Եւ ահա 2001 թուական թեւակոխած է 2000ի տարեմուտէն անբաղդատելիօրէն աւելի ինքնավստահ քայլերով։

Բնականաբար ինքնախաբէութիւն է խորհիլ, որ ներքաղաքական լարուածութիւն առաջացնող գլխաւոր հարցերը լուծուած են այլեւս, կամ՝ ապակայունութեան պատճառներ չեն մնացած։ Հակառակը աւելի ճիշդ է։ ոչ միայն շատ ու շատ հարցեր տակաւին կը մնան առանց լուծումի, այլեւ աւելցած են նոր հոգեր, որոնց չարքին հիմնական իր տեղը ունի կառավարման ղեկը ստանձնելու պատրաստ ուժի բացակայութիւնը՝ Միասնութիւն Դաշինքը վարկած... անմիասնութեան հետեւանքով։

Աւելին։ Նոյնինքն այդ բոլորին՝ յամեցող դժուարութիւններու, չարունակուող սխալներու եւ անլոյծ մնացած խնդիրներու կուտակումին հետեւանքով, Հայաստանի գլխուն կախուած դամոկլեան սուրի՝ մնայուն սպառնալիքի վերածուած է ապակայունացման վտանգը։

Բայց ճիշդ այդ պատճառով ալ, պատասխանատուութեան գգացումը եւ ինքնագսպումի վարքագիծը հոդ նուաճած են այսօր Հայաստանի ներքաղաքական դաշտին վրայ։

Փաստօրէն, ինչպէս որ չկայ չարիք՝ առանց բարիքի, այնպէս եւ ապակայունացման վտանգին սաստկացման հետ ուղիղ համեմատութեամբ՝ քաղաքական ուժերու մեծ մասին մօտ աստիճանաբար առաջնահերթ կարեւորութիւն սկսած է ստանալ ներքաղաքական կայունութեան ապահովումը։

Նաեւ՝ համապատասխան բարեշրջում առաջացած է մտայնութեանց մէջ։

Տարի մը առաջ ընդհանրապէս հանրային կարծիքը դժուարութիւն ունէր ընկալելու, թէ ի՛նչպէս կարելի էր իշխանութեանց զօրավիգ ըլլալ եւ ներքաղաքական կայունութեան հրամայականը չեչտել, բայց միաժամանակ գործել քաղաքական համակարգի եւ կիրարկուող ընկերային-տնտեսական քաղաքականութեան արմատական բարեկարգումի ուղղութեամբ։ Յատկապէս Դաշնակցութիւնը, իբրեւ դրօշակիրը հակասական թուացող քաղաքական այդ վարքագիծին, հետեւողականօրէն դմմ յանդիման կը դրուէր միեւնոյն հարցումին՝ իշխանութեան բաժնեկից ենք, թէ՞ ընդդիմադիր ենք։ Ի՞նչպէս կրնանք զօրակցիլ հանրապետութեան նախագահին կամ անոր նշանակած վարչապետին, բայց միաժամանակ վստահութեան մեր քուէն չտալ այս կամ այն նախարարի նշանակումին, եւ աւելին՝ ընդդիմանալ կառավարական այս կամ այն նախաձեռնութեան։

Այսօր արդէն փոխուած է ընդհանուր ընկալումը եւ այնքան ալ սուր բնոյթ չունին նման հարցադրումները։ Մտայնութեանց մէջ սկսած է արմատաւորուիլ այն ընկալումը, թէ ներքաղաքական առումով Հայաստան կը բոլորէ իւրայատուկ հանգրուան մը, որ կը պարտադրէ նորովի մօտեցումներ։

Արդէն հնարաւոր չէ սեւի ու սպիտակի պարզութեամբ գատորոշել իշխանամէտութիւնն ու ընդդիմադրութիւնը։ Բայց ամէնէն կարեւորը՝ ներքաղաքական կայունութեան ապահովումը այլեւս կարելի չէ պատկերացնել քաղաքական ուժերու առկայ դասաւորման պահպանումով։

Ընդհակառակն՝ իշխանութեան ողջ համակարգը եւ անոր սնուցած ընկերային - տնտեսական ազատականութիւնը արմատական վերանայման կարիք ունին, եթէ Հայաստան պիտի կարենայ վերջնականապէս յաղթահարել ապակայունացման դամոկլեան սուրը։

Այս առումով բարացուցական է ընդհանուր այն համախոհութիւնը, որ քանի մը ամիս առաջացաւ Ազգային Ժողովի բաղադրութիւնը արմատական բարեփոխման ենթարկելու եւ քաղաքական կուսակցութեանց լիարժէք գործունէութեան համար օրէնսդրական դաշտը ընդլայնելու սկզբունքին շուրջ։ Մինչեւ իսկ իշխանութեան ղեկին մօտ կանգնած ուժեր համաձայն գտնուեցան, որ քաղաքական ուժերու իրաւ պատկերով օրէնսդրական իշխանութեան ձեւաւորումը դարձած է երաշխիքը Հայաստանի ներքաղաքական կայունութեան։

Անշուշտ իշխանութեան կարկանդակը միշտ ալ քաղցրահամ ու փորձիչ եղած է եւ տարակոյս պէտք չէ ունենալ, որ անոր սիրոյն վազը դարձեալ փորձ կատարւի ապակայունացնելու ներքաղաքական իրադրութիւնը։ Բայց պալատական հաշուեյարդարներու ժամանակը սպառած է եւ այդ ճամբով իշխանութեան ղեկին մնալու փորձերը արդէն հեռանկար չունին։

Այդպէ՛ս է, որովհետեւ Հայաստանն ու հայութիւնը չատ սուղ գին վճարելով սորվեցան, որ ամէն բանէ առաջ եւ վեր պէտք ունինք ներքաղաքական կայունութեան, որուն հիմքը հաւաքական ու համադրուած ճիգն ու աշխատանքն են՝ ի սպաս գործուած սխալներու, յատկապէս անարդարութեանց սրբագրումին։

Խմբագրական «ԴՐՕՇԱԿ»ի

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԻՐԱՆ. ՎԵՐԸՆԹԱՑԻ ՈՒՂԻՈՎ

Այն ժամանակ, երբ մեր արեւմտեան հարեւանը՝ Թուրքիան, ջղագալար փորձում է եւրոպական քաղաքական բեմերում Հայաստանին մեղադրել նախայարձակութեան եւ ցեղասպանութեան մէջ, Իրանը չարունակում է տնտեսական ու քաղաքական փոխշահաւէտ կապերի ամրապնդումը մեր երկրի հետ։ Հայաստան - Իրան յարաբերութիւնների խորացումն ու ծաւալումը բացառիկ աշխարհաքաղաքական արժէք ունեն, որովհետեւ հակակշռում են այն անցանկալի գործընթացներին, որոնք ձեւաւորւում են մեր չրջանում եւ հայանպաստ չեն։ Հակահայկական ջղագարութեան պայմաններում մենք հնարաւորութիւն ունենք ընտրութիւն կատարելու՝ դուրս գալով թուրք-ազրպէյճանական չրջափակման ճիրաններից։ Ուստի, իւրաքանչիւր առաջընթաց քայլ՝ արուած հայ-իրանական կապերում, մեծացնում է մեր քաղաքական ինքնիշխանութիւնը, ամրապնդում պետութիւնը եւ նպաստում տնտեսական կեանքի աչխուժացմանը։ Մեր խնդիրը պէտք է լինի ոչ միայն պահպանել երկու երկրների բարիդրացիական յարաբերութիւնները, այլեւ գնալ հետագայ վերընթացի ուղիով։ Իսկ դրա համար առարկայական հիմքեր կան։ Թուրքական անթաքոյց ծաւալապաշտութիւնը սպառնում է ոչ միայն Հայաստանին, այլեւ՝ Իրանին։ Յատկապէս Ազրպէյճանի ժողովրդական ճակատի պարագլուխները չէին դադարում կրկնել, թէ իրենց նպատակը Հիւսիսային եւ Հարաւային Ազրպէյճանների միացումն է։ Պարզ հասկանալի է, որ դրանով սպառնալիք էր ստեղծուում Իրանի ամբողջականութեան համար։ Իսկ Թուրքիան, դէպի Միջին Ասիա իր նկրտումներում, կ՚ուզենար աւելի լայն աշխարհագրական պողոտայով անցնել։

Ինքնին գոյութիւն ունի Իրան - Թուրքիա մրցակցութիւն՝ չրջանում գերակայ դիրք ունենալու մղումով։ Թուրքիան այստեղ չատ բարեկամներ չունի։ Իւրաքանչիւրը ձգտում է աւելի չատ երկրների հետ օգտակար կապեր հաստատել։ Եւ եթէ Անգարան կարող է յոյս ունենալ Պաքուի աջակցութեան հարցում, ապա Իրանը Հայաստանը տեսնում է որպէս բնական հակակչիռ։ Յատկապէս Հայոց Ցեղասպանութեան ճանաչման գործընթացը ուժեղացնում է Թուրքիայի կողմից գործադրուող հակահայկական ճնշումները։ Այս պայմաններում է՛լ աւելի են կարեւորւում հայ-իրանական կապերը՝ տնտեսական նոր ծրագրերի իրականացումը։

Այս ընդհանուր խորապատկերի վրայ պէտք է դնահատել հայ-իրանական միջկառավարական համատեղ յանձնաժողովի 3րդ նիստի անցկացումը, որն իր աչխատանքն աւարտում է այսօր Երեւանում։ Այդ կապակցութեամբ Յունուարի 23ին Հայաստան էր ժամանել Իրանի Իսլամական Հանրապետութեան ելեմտուտի եւ տնտեսութեան նախարար Հիւսէյն Նամազին։ Նոյն օրը նրա գլխաւորած պատուիրակութեանը ընդունել է վարչապետ Անդրանիկ Մարգարեանը՝ չեչտելով, թէ «որպէս չրջանային ընդհանուր չահեր ունեցող պետութիւններ եւ ռազմավարական գործընկերներ՝ Հայաստանը եւ Իրանը պէտք է հնարաւորինս սերտացնեն երկկողմ յարաբերութիւնները՝ դրանք տեղափոխելով գործնական հարթութիւն»։ Դատելով հայ-իրանական միջկառավարական յանձնաժողովի աչխատանքային ծրագրերում ընդգրկուած խնդիրներից՝ նման տեղափոխման սկիզբը դրուած է։ Ահաւասիկ՝ Իրան - Հայաստան կազատարը, Արաքս գետի վրայ համատեղ ջրելեկտրակայանը, Մեղրիում քարիւղի գտարանի կառուցումը, Քաջարանի փապուղիի չինարարութիւնը եւ այլն։ Նման ռազմավարական նչանակութեան կառոյցների ստեղծումը դալիս է հաստատելու երկու երկրների փոխյարաբերութիւնների կայունութիւնը եւ վերընթաց բնոյթը։ Կասկածից վեր է, որ Հայաստանի տնտեսական հզօրացումը էական գործօն է չրջանային հակասութիւնների հետագայ սրման պայմաններում։

Պէտք է հասկանալ, որ հայ-իրանական կապերի վերընթաց զարգացումը ոչ բոլորի սրտով է։ Պաքւում հասել են նրան, որ չահարկում են անգամ կրօնական գործօնը։ Այսինքն՝ ինչո՞ւ Իրանը, լինելով իսլամական երկիր, կայուն յարաբերութիւններ ունի Երեւանի, ոչ թէ Պաքուի հետ։ Լուրջ մարդիկ հասկանում են, որ այստեղ կրօնը կապ չունի։ Եթէ Ազրպէյճանը նուաճողական մտադրութիւններ ունի Իրանի նկատմամբ, ապա չի կարող փոխադարձ լաւ վերաբերմունքի յոյս ունենալ։ Ազրպէյճանը ջերմ յարաբերութիւններ է պահպանում նաեւ Իսրայէլի հետ, ինչը յարուցում է Թեհրանի խիստ դժգոհութիւնը։ Բացի այդ, Պաքուն քարիւղի տեղափոխման հարցում նախապատուութիւնը տուեց արեւմտեան նախագծերին՝ փաստօրէն չրջանցելով Իրանի տարածքն ու հնարաւորութիւնները։ Լուրջ հակասութիւններ կան նաեւ կասպից ծովի բնական հարստութիւնների օգտագործման հարցում, ուստի պատահական պէտք չէ համարել նախագահ Ալիեւի՝ Իրան կատարելիք այցի կրկնակի յետաձգումը։ Առաջին այցը նախատեսուած էր 2000 թուականի Հոկտեմբերին, իսկ միւսը՝ 2001ի Յունուարին։ Այս երկրորդ այցելութիւնը միանգամից յետաձգուել է 6 ամսով։ Պէտք է ենթադրել, որ տարաձայնութիւնները էական են եւ յաղթահարուած չեն։

Իրանը, լինելով տնտեսապէս եւ քաղաքականապէս հզօր երկիր, ինքն է որոշում միջազգային յարաբերութիւնների կողմնորոշիչները։ Մասնաւորապէս Արցախի հարցում մշտապէս առաջարկում է իր միջնորդական ծառայութիւնները՝ դէմ լինելով չրջանից դուրս գտնուող երկրների նմանօրինակ առաքելութեանը։ Հայաստանի նկատմամբ Իրանի նպաստաւոր դիրքորոշման մի նոր արտայայտութիւնը դարձաւ Հ. Յ. Դ. Բիւրոյի քաղաքական ներկայացուցիչ Հրանդ Մարգարեանի հանդիպումը Իրանի փոխ արտաքին գործոց փոխ նախարար Ալի Ամանիի հետ։ Վերջինս ընդգծել է, որ Իրանը «միշտ էլ չահագրգռուած է Հայաստանի տնտեսական ու քաղաքական հզօրացմամբ ու կայունութեամբ՝ դա համարելով չրջանային խաղաղութեան կարեւոր գործօն»։

Այսպիսով, կարող ենք ընդհանրացնել, որ հարեւան Իրանի հետ տնտեսական կապերի զարգացումը ունի վառ արտայայտուած քաղաքական նչանակութիւն, իսկ քաղաքական յարաբերութիւնները՝ տնտեսական ենթաթեքսթ։ Միայն համատեղելով տնտեսական ու քաղաքական ջանքերը՝ հնարաւոր կը լինի դիմակայել այն բացասական միտումներին, որ առկայ են չրջանում եւ կարող են խորանալ։

ՍՈՒՐԷՆ ՎԱՀԱՆԵԱՆ

«Երկիր»

ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ՉԻ ԿԱՐՈՂ ՉԵՒԱՑՆԵԼ, ԹԷ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՃԱՆԱՉՄԱՆ ԽՆԴԻՐ ՉԿԱՅ

Ստորեւ կու տանք հայրենի «*Հայոց Աչխարհ*» թերթին հարցազրոյցը Հայաստանի նախագահին առընթեր տեղական ինքնակառավարման հարցերու յանձնախումբի նախագահ եւ Հայաստանի նախագահի խորհրդական Ալեքսան Յարութիւնեանի հետ։ Ա. Յարութիւնեան կ՚անդրադառնայ յանձնախումբի աչխատանքներուն, Հայաստանի արտաքին քաղաքականութեան աչխատանքներուն, Հայաստանի արտաքին քաղաքականութեան եւ Ցեղասպանութեան ճանաչման հարցին նկատմամբ Հայաստանի որդեգրած կեցուածքին։

ՀԱՐՑՈՒՄ.- Ի՞նչ խնդիրներ են դրուած տեղական ինքնակառավարման հարցերի յանձնախմբի առջեւ։

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.- Նախագահին առընթեր այս յանձնախումբը խորհրդակցական մարմին է, որն արդէն երկու տարի գործում է, առաջարկութիւններ ներկայացնում տեղական ինքնակառավարման ոլորտի վերաբերեալ։ Ուղղակի յանձնախմբի կազմի թարմացման խնդիր կար, ինչը պայմանաւորուած էր կառավարութեան կառուցուածքային փոփոխութիւններով եւ որոշ նոր նչանակումներով։

Ինչ վերաբերում է խնդիրներին, ապա նախ հարկ է նշել, որ ոլորտը բաւական կանոնակարգուած է սահմանադրութեամբ եւ տեղական ինքնակառավարման մասին Հայաստանի օրէնքով։ Իսկ խնդիրներն ի յայտ են եկել ինչպէս նչուած օրէնքի կիրառումից յետոյ նկատուող թերութիւններով, այնպէս էլ մի շարք նոր իրողութիւններին զուգահեռ։

Մասնաւորապէս, Հայաստանը դառնում է Եւրոպայի Խորհրդի անդամ, ինչի հետ կապուած տեղական ինքնակառավարմանը վերաբերող պահանջներ նոյնպէս կարող են առաջադրուել։ Եւ հէնց այս նպատակով, յանձնախմբի առջեւ նոր խնդիրներ կը դրուեն։ Հարկ է նկատել, բաւական լուրջ ուչադրութիւն է դարձուում Եւրոպական Խորհրդի անդամ երկրների տեղական ինքնակառավարման հարցերին։ Այդ առումով, Հայաստանում էլ են իրականացւում ծրագրեր, որոնք ուղղուած են տեղական ինքնակառավարման համակարգն աւելի աչխուժ, աւելի ժողովրդավարական դարձնելուն։

Առայժմ վաղ է յանձնախմբին առնչուող այլ խնդիրներին անդրադառնալը, քանզի այն թարմացուած կազմով նոր է աչխատանքներն սկսել, եւ դեռ ժամանակ կը լինի աւելի մանրամասն խօսակցութեան համար։

Հ.- Դուք, որպէս նախագահի խորհրդական, գրաղւում էք նաեւ արտաքին քաղաքականութեան ոլորտին վերաբերող հարցերով։ Որո՞նք են լինելու Հայաստանի արտաքին - քաղաքական առաջնահերթութիւնները նոր ժամանակներում։

Պ.- *Նոր ժամանակները, յամենայն դէպս՝ 2001 թուականը, մանաւանդ արտաքին - քաղաքական առումով բաւական աչխուժ է սկսուել եւ այդպէս էլ կը չարունակուի։*

Փաստօրէն, Եւրոպայի Խորհրդի 42րդ անդամը դարձանք, եւ այսօր Սթրազպուրկում կը բարձրացուի Հայաստանի Հանրապետութեան դրօշը։

Այս տարի Ֆրանսայի խորհրդարանն ընդունեց Հայոց Ցեղասպանութիւնը ճանաչելու մասին օրէնք։

Միւս կողմից, կարելի է նչել նաեւ, որ Մայիսին նախատեսւում է ԱՊՀի հաւաքական անվտանգութեան պայմանագրի երկրների ղեկավարների կարեւոր հանդիպումը։ Այս տարի նախատեսւում են նաեւ Ռուսաստանի նախագահի եւ մի չարք այլ երկրների ղեկավարների այցերը Հայաստան։

Եթէ փորձենք հակիրճ ձեւակերպել, ապա համարկումը եւրոպական կառոյցներին, համագործակցութիւնը Ռուսաստանի եւ ԱՊՀի միւս երկրների հետ, Լեռնային Ղարաբաղի խնդրի կարգաւորումը, այլ երկրների կողմից Հայոց Ցեղասպանութեան ճանաչումը, ինչպէս նաեւ՝ հանրապետութիւն ներդրումներ ներգրաւելու, երկիրը ֆինանսական եւ ներդրումային տեսանկիւնից գրաւիչ դարձնելու աչխատանքները 2001 թուականին եւս կը լինեն Հայաստանի արտաքին - քաղաքական օրակարգի հիմնական խնդիրները։

Հ.- Ոչ վաղ անցեալում, նաեւ հիմա, որոշ մարդիկ Ցեղասպանութեան ճանաչման հարցի բարձրացումը վտանգաւոր են համարում, մասնաւորապէս հայ - թուրքական յարաբերութիւնները սրելու առումով։ Ի՞նչպէս էք վերաբերուում այդ մօտեցումներին։

Պ.- *Նախ, պէտք է նչել, որ վերջին տարիներին Հայոց Ցեղասպանութեան ճանաչման հարցն ընդգրկուեց Հայաստանի արտաքին քաղաքականութեան օրակարգում եւ բաւական աչխուժօրէն արծարծւում է։ Հանրապետութեան նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեանի ծրագրային ելոյթներում, ընդորում, միջազգային ամենաբարձր ամպիոններից բարձրացուեց այս հարցը։ Եւ Ցեղասպանութեան ճանաչման առումով նկատուող յստակ առաջխաղացումը նաեւ այդ դիրքորոշման արդիւնքն է։*

Բայց նորից պէտք է ասեմ, որ Ցեղասպանութեան ճանաչման հարցը բարձրացնելով՝ Հայաստանն իր առջեւ ինչ-որ մէկին կամ Թուրքիային հակադրուելու խնդիր չի դրել։

Միաժամանակ գտնում ենք, որ ցանկանալով բնականոն յարաբերութիւններ ունենալ բոլոր երկրների, այդ թւում՝ Թուրքիայի հետ, Հայաստանը չի կարող ձեւացնել, թէ Ցեղասպանութեան ճանաչման խնդիր գոյութիւն չունի։

Ի հարկէ, ժամանակին նաեւ փորձ է արուել այդ մասին չատ չխօսել ու նման ձեւով հարթել յարաբերութիւնները Թուրքիայի հետ։ Բայց կեանքը ցոյց տուեց, եւ բոլորն էլ տեսան, որ եթէ ձեւացւում է, թէ այդ խնդիրը չկայ, միեւնոյն է, այն բնականաբար չարունակում է գոյութիւն ունենալ, ու միեւնոյն է, որեւէ բան չի փոխւում Թուրքիայի հետ յարաբերութիւնների առումով։ Այսինքն, նոյնիսկ այն ժամանակաչրջանում, երբ Հայաստանի արտաքին - քաղաքական օրակարգում Ցեղասպանութեան ճանաչման խնդիրն, այսպէս ասենք՝ նոյն աչխուժութեամբ դրուած չէր, Թուրքիան փաստօրէն իրականացնում էր նոյն քաղաքականութիւնը, էլի խուսափում էր Հայաստանի հետ դիւանագիտական յարաբերութիւններից, էլի փակ էր պահում հայ - թուրքական սահմանը, Ղարաբաղի հարցում որդեգրել էր գործօն ազդրպէյճանամէտ դիրքորոշում։

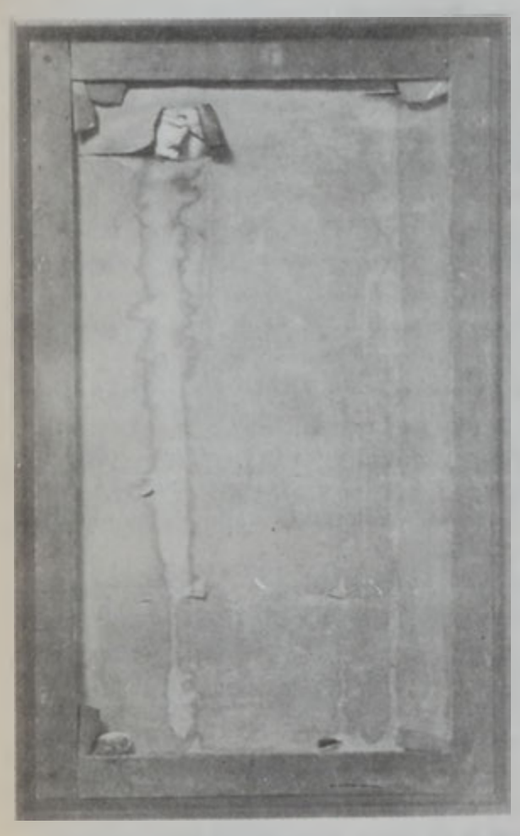
Միանգամայն անընդունելի եմ համարում այս խնդրում առեւտուր անելը։ Բայց եթէ նոյնիսկ այդ տեսանկիւնից նայենք, հայ - թուրքական յարաբերութիւններում Հայաստանը կորցնելու ոչինչ չունի։ Այդտեղ ոչինչ չկար, որ մենք էլ կորցնէինք։

«ՀԱՅՈՑ ԱՇԽԱՐՀ»

ՃԱՆՈՒՑՈՂՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

«Ազդակ»ի մէջ ազգային կամ առեւտրական ծանուցումներ հրատարակել փափաքողներէն կը խնդրուի ծանուցումին բնագիրը ընթեռնլի գիրով (հաստատութեանց պարագային՝ նախընտրաբար պաշտօնական թուղթի վրայ, եւ՝ հաստատուած) ներկայացնել «Ազդակ»ի ծանուցումներու գրասենեակը։

Գրականություն եւ Արուեստ

«Արձագանգ»,
գործ՝ Վարուժան Պօղոսեանի:

ՎԱՐՈՒԺԱՆ ՊՕՂՈՍԵԱՆ

Թէեւ ամերիկահայ կերպարուեստագէտ Վարուժան Պօղոսեանի ստեղծագործութիւններուն բնօրինակներէն ոչ մէկը հնարաւորութիւն ունեցած ենք տեսնելու, սակայն Նիւ Եորքի հանրային գրադարանին մէջ մեր կատարած պրպտումներուն տուած արդիւնքը բաւականին խօսուն է ցոյց տալու համար այս արժանաւոր հայ արուեստագէտին դերն ու տեղը ժամանակակից ամերիկեան կերպարուեստին մէջ:

Ան ծնած է 1926ին, Նիւ Պրըթըն (Միացեալ Նահանգներու Քոնէքթիքըթ նահանգ): Մասնագիտական կրթութիւնը ստացած է Եէյլ համալսարանին մէջ, զոր կ'աւարտէ 1956ին եւ կ'արժանանայ մագիստրոս արուեստի (MFA) վկայականի: Ուսումը կատարելագործելու համար յաւելեալ երկու տարիներ կը հետեւի նաեւ Ժոզէֆ Ալպըրսի դասընթացքներուն:

Ուսման տարիներու ընթացքին, 1953ին Վարուժան Պօղոսեանի կը շնորհուի «Ֆուլպրայթ» կրթաթոշակ եւ նոյն տարին կը դրկուի Իտալիա յատուկ ուսումնասիրութիւններ կատարելու համար: Ան 1973էն առաջ արդէն իսկ չահած էր Նիու Հէւըն Արթց Ֆեսթիվալի առաջին մրցանակը եւ արժանացած Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան կողմէ շնորհուած «Սփէշըլիսթ Կրէնթ» տիտղոսին: Անոր գործերը ցուցադրուած են կարգ մը արուեստի թանգարաններուն եւ բազմաթիւ ամերիկեան ցուցասրահներու մէջ:

Անոր գործերէն չատեր մնայուն ցուցադրութեան արժանացած են հետեւեալ թանգարաններուն մէջ. Նիւ Եորքի Արդի Արուեստի թանգարան, Ուրբսէս Թրըի Արուեստի թանգարան, Նիւ Պրըթընի Գեղարուեստի թանգարան, Ռոքֆելըր Արուեստի Ցոնտ եւ այլն:

1980էն ետք Վարուժան Պօղոսեանի ստեղծագործական կեանքը ծանօթ չէ մեզի: Սակայն մինչ այդ ամերիկեան մամուլին մէջ անոր հասցէին արձանագրուած դրուատական ու վերլուծական խօսքերն ու գրութիւնները ընդհանուր գաղափար մը կու տան մեզի անոր արուեստի բնոյթին, որակին ու արժէքներուն մասին:

Ստորեւ թարգմանաբար կու տանք քանի մը օրինակներ՝ քաղուած «Նիւ Եորք Թայմզ»էն.

«Երբ իւրաքանչիւր ստեղծագործութիւն մեր առջեւ կը պարզէ ապշեցուցիչ եւ զարմանալիօրէն գրաւիչ մանրամասնութիւններ, անոնց յղացքային վարպետութիւնը ինքնին ուրախութիւն կը պատճառէ մեզի: Համադրական տեսակէտէն այս գործերը տնտեսութեան հրաշքներն են, որոնց բովանդակութիւնը այնքան լի է ու հարուստ, որ կրնայ զանազան եւ բարդ մեկնաբանութիւններու առիթ ստեղծել: Պօղոսեանի գերիրապաշտ ու բնազանցական գծագրութիւնները յաղթական կը թուին ըլլայ, որովհետեւ մենք միշտ զանոնք բացայայտելու ճիգի մը ընթացքին մէջ պիտի գտնուինք, երբեք չկարենալով տալ իրական պատասխաններ՝ անոր առիթները ստեղծուածներուն»:

20 - 4 - 1972

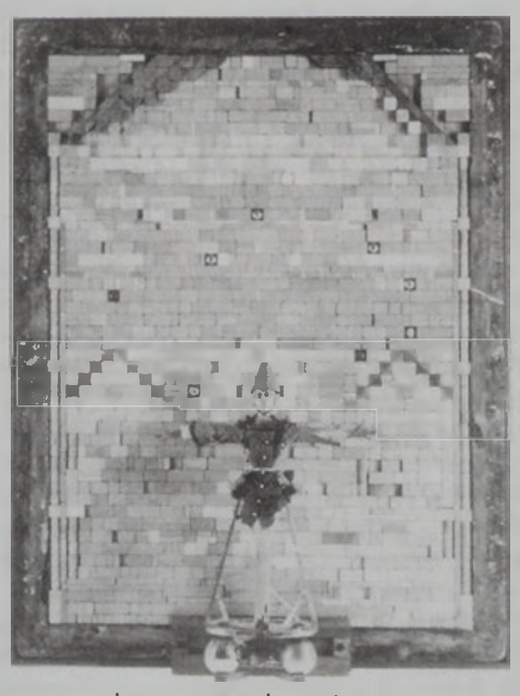
«Այս մեկը արուեստի այն ձեւն է, որ հետու կը մնայ սովորական փորձառութիւններէ: Անոր ազնուականութիւնը զգացնել կու տայ իր ներկայութիւնը, իսկ անոր տիրապետող երեւակայութիւնը այդ վայելչութիւնը կը վերածէ այնպիսի բանի մը, որ գրեթէ մղձաւանջային է իր ուժգնութեանը մէջ»:

24 *Նոյեմբեր* 1973

«Ասոնք (Վ. Պօղոսեանի ստեղծագործութիւնները) համադրումներ չեն Նաում Կապոյի հասկացողութեամբ եւ ոչ ալ նման են Խուան Միրոյի, Մաքս Էրհսթի եւ կամ Ալպերթօ Ճիաքոմեթթիի կողմէ եղած իրագործումներուն: ... Պօղոսեանը ողբերգական զգացում մը ունի կեանքին հանդէպ, որ զայն կատարելագործութեան կը հասցնէ իր համադրումներուն մէջ:

«Այս (Պօղոսեանի) ոճը բան մը կը պարտի ճարտարապետութեան եւ բան մըն ալ՝ ներքին ձեւաւորման: Մեծմասամբ, սակայն, ան պարտական է աւանդական գերիրապաշտութեան, ուր ծանօթ առարկաներ կը դրուին անծանօթ միջավայրի մէջ այնպիսի ձեւերով, որոնք կու տան կախարդական արդիւնքներ: Օրինակ՝ Պօղոսեանը գիտէ, թէ աշխարհի մէջ շրջուած ձեւով պատեն կախուած հին գեղանկար մը անբնական եւ շատ հետաքրքրական կացութիւն մը կը ստեղծէ մարդու մը համար: Ի՞նչ պահուած է մեզմէ. գուցէ ա՞ղբ: Թէ՞ անցեալին կորսուած Վերմէր մը: Պօղոսեանի «*Արցունք թիւ 2*» ստեղծագործութեամբ սովորական կացութիւն մը գլխիվայր կը շրջէ: Մենք նկարին փոխարէն կը տեսնենք իսկական դէմք մը, - երեք տարածականութեամբ կնկայ գլուխ մը, որ պաստառին ետեւէն, արցունքի մէջէն մեզի կը նայի: Անոր քիթը, աչքերն ու բերանը միայն կ'երեւին: Ան մեր եւ նկարչական գաղտնի աշխարհին միջեւ տեղ մը կը գտնուի: Առաջնո՞րդ մըն է ան, բանտարկեա՞լ մը, թէ պարզապէս հետաքրքիր մեկը: Երբեք պիտի չկարենանք իմանալ, որ ան երանելի մը՞ն է, թէ խղճալի մը: երկու ակնդիրներ պիտի չկարողանան համաձայնիլ: Այնուամենայնիւ այս գործը ամբողջական բանաստեղծութիւն մըն է, որ դժուար կարելի է մոռնալ»:

22 - 11 75

«Կառուցող Վարպետը»,
գործ՝ Վարուժան Պօղոսեանի:

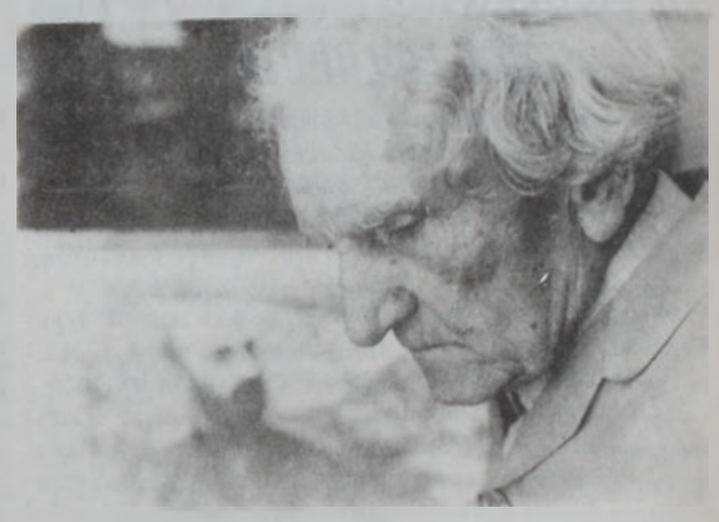
Այս վերջին մէջբերումէն եզրակացութեան կրնանք գալ: Առաջինը այն է, որ Վարուժան Պօղոսեանի ստեղծագործութիւնները կը համեմատուին Միրոյի, Էրնսթի եւ Ճիաքոմեթթիի նման մեծութիւններու հետ, եւ ինք կը տարբերի անոնցմէ, իսկ երկրորդ՝ կը նկարագրուի եւ կը մեկնաբանուի անոր ստեղծագործութիւններէն մէկը, որ մէկ կողմէ կը հաստատէ առաջին եզրակացութիւնը եւ, միւս կողմէ, որոշ գաղափար մը կու տայ մեզի անոր արուեստի բնոյթին մասին:

Վարուժան Պօղոսեանի արուեստը ո՛չ քանդակ է եւ ոչ ալ նկարչութիւն մեր հասկացողութեամբ: Թէեւ նկարի նման պատէն կը կախուի, սակայն նկարչութիւն չէ: Տախտակներու վրայ (ընդհանրապէս հնատեղ) կ'ագուցուին ու կը կախուին կենցաղային առարկաներ կամ կտորներ (ինչպէս պուպրիկներ, մանըքէններ, մետաղէ թռչուններ կամ կերպընկալէ այլ կենդանիներ, պայուսակներ եւ այլն), որոնք իրարու հետ փոխյարաբերութեան մէջ դրուելով կը ստեղծեն հեքիաթային եւ կամ բանաստեղծական աշխարհներ ու վիճակներ, որոնք կրնան պատկանիլ որեէ միջավայրի կամ ժամանակի: Զարմանալիօրէն անոր գործերը սերտօրէն կ'առնչուին Փարաջանովի ստեղծագործութիւններուն հետ թէ՛ բովանդակութեամբ եւ թէ մանաւանդ արտայայտչաձեւերով:

Շար.ը՝ էջ 10

ՄՏՔՈՎ ԿՈՄԻՏԱՍԻ ՀԵՏ...

Իբրեւ արուեստագէտ, Կոմիտասն ու Սարեանը էութեամբ մօտ ու հարազատ են իրարու: Սարեանի արուեստը երփներանգ կոմիտասեան երաժշտութիւն է կարծէք, իսկ Կոմիտասի երաժշտութիւնը՝ սարեանական խազագրուած գեղանկարչութիւն: Ստորեւ կու տանք Սարեանի մտորումները Կոմիտասի դիմանկարը ցուցադրելու ընթացքին: Այս մտորումները ո՛չ միայն ցոյց կու տան Սարեանի մօտեցումը դիմանկար մը իրագործելու ձեւին մէջ, այլեւ՝ ան մէկ կողմէ կ'արտայայտէ իր կարծիքները Կոմիտասի երաժշտութեան մասին եւ, միւս կողմէ, կ'արծարծէ նաեւ առհասարակ գեղագիտական հարցեր:

... Մտածում եմ ի՞նչպէս նկարել Կոմիտասին: Ուզում եմ Հայաստանը նկարել, գիւղերով, ժայռերով: Մի տեղ Կոմիտասը տղաների, աղջիկների հետ, մի տեղ երեխաների, մի տեղ բնութեան մէջ, մի տեղ էլ ի՛նձ հետ. մի խօսքով, որ նա ամէն տեղ լինի, ամէն ինչի հետ: Այդպէս է չէ՞, ուրիշ ի՞նչ կերպ կարելի է Կոմիտասին պատկերացնել... Տեսնեմ, սա տարբերակ է, դեռ կը մտածեմ...

... Ուզում եմ ամէն ինչ նկարել, սարեր, ձորեր, ծառեր, գիւղ, վանք, մարդիկ, կենդանիներ, ամէն ինչ, հա՛, կամուրջները էլ, կամուրջ՝ անպայման: Այդ կամուրջների վրայով նա անցել է, կապել...

... Նայում եմ նկարին, մտածում եմ ուժի մասին: Ամէն մի նկար պէտք է ուժ ունենայ, ներքին ուժ: Այդ բանը շատ կարեւոր է: Այդ ուժը նկարի բովանդակութիւնն է, հոգին, կեանքը: Ես նկարելիս միշտ էլ այդ մասին մտածում եմ: Հիմա, որ նայում եմ, զգում եմ, որ Կոմիտասը պէտք է կապուի միջավայրի, ժայռերի հետ, որ ուժ ստանայ: Այդ կապը եթէ գտնեմ, երեւի նկարը ստացուի: Ճակատի լուսաւորութիւնը պէտք է պահպանել, դա ամենակարեւորն է այս նկարի համար:

... «Փարաջան» էլ, խաչն էլ, բոլորն էլ պէտք է նկարեմ: Այդպէս է եղել Կոմիտասը: Հիմա, երբ մեր աչքերով ենք նայում, թւում է, թէ դրանք խորհրդանշում են Կոմիտասի մաքրութիւնը...

... Կոմիտասին սիրելը քիչ է, պէտք է նաեւ միշտ լսել: Քանի տարի է անցել, ինչքան էլ լսել ենք, բայց կարծեմ նոր է գրուած, այսօրուան համար է գրուած: Նոր սերունդը ինչքան նրան իր մէջ պահի, այնքան երջանիկ կը լինի...

... Ուզում եմ այս գործը շատ լաւ ստացուի, դրա համար էլ դանդաղ եմ նկարում... ախր ի՞նչ իմանաս... Աչքերս ցաւում են, չեմ կարող երկար նստել: Օրական հինգ րոպէից աւելի չեմ կարող աշխատել: Ա՛յս չղթան՝ խաչի չղթան շատ գեղեցիկ է, մտածում եմ ո՞նց նկարեմ, որ արտայայտիչ լինի:

... Հիմա կարծես թէ Կոմիտասը կապուեց բնութեանը: Երկինքը նրա գլխավերեւում շատ կարեւոր էր, զբաղեցրած ծաւալով հետաքրքրական ստացուեց: Վերեւի աջ եւ ձախ կողմից իջնող սարերի գիծը չարունակւում է մօրուքի գծի հետ եւ կապւում դէմքի ներքեւի մասով գնացող սարագծի հետ: Ինչ-որ ալիքներ են չէ՞, այսպէս պարում են... Գլխի երկու կողմերի սարալանջերը արծուի թեւերի նմանուեցին: Հետաքրքրական բան է դուրս գալիս: Այդպէս է, պէտք չէ մտածես, ինքն իրեն սիրի ստացուի: Պէտք է սիրով անես, ապրես... Հիմա արդէն պէտք է որոշել վանքի տեղը:

... Կոմիտա՞սը, ի հարկէ, ինչպէս բոլոր հանճարները, իրական մարդ է եղել: Բայց թէ ի՞նչ իրական: Եթէ չատ իրական լինէր, էլ ի՞նչ Կոմիտաս: Նա իր մէջ կրել է բնութիւնը: Դա մեր հողն է, հողի հոտը, համը, ջուրը, սարերի օդը, էլ ինչ ասեմ: Նա այդ բոլորը բիւրեղացնում է երգով: Ի հարկէ, այստեղ կարեւորը խօսքերը չեն: Կարեւորը հէնց երգն է, նրա երգի, խազերի մէջ հէնց այդ հողը, ջուրը զգում ես: Ա՛յ, օրինակ, այս երգը՝ «Գարունը», Շահմուրատեանն է երգում չէ՞...

Ուրեմն նա որքան ճիշդ է զգացել մեր գարունը: Մեր ամէն մի գարունը եղել է մութ տեղն ընկած մարդու դէպի լոյս գնալու ձգտում: Ինչպէս է Կոմիտասի մօտ ներդաշնակւում մութն ու լոյսը: Եւ որովհետեւ լոյսի գգացումը չատ ուժեղ է նրա մօտ, լոյսը նա իր մէջ ունի, դրա համար էլ լուսաւոր են իր երգերը: Գիտե՞ս, սարերն իրենց երգն ունեն: Այդ երգը միշտ գեղեցիկ է, ուժեղ: Ամպերը որքան ծածկում են սարերը, այնքան գեղեցկանում եւ ուժեղանում է այդ երգը: Զարմանալի է, չէ՞, ինչպէս կարելի է բացատրել դա: Ինձ թւում է Կոմիտասը չատ ուժեղ է զգացել բնութիւնը, հողը եւ նա բնութեան երգն է ստեղծել, ոչ թէ, ինչպէս ասում են, իր անձնական երգը: Եթէ այդպէս լինէր, Կոմիտասը քիչ բան արած կը լինէր: Հանճարն էլ հէնց է՛դ է էլի: Երկրի չունչը դարերով, ժամանակներով է կուտակւում մարդու մէջ: Կոմիտասը այդ չնչով մարմնացած էակ է եւ նրա ուժը դրա մէջ է: Այդտեղից պէտք է հասկանալ նրան: Թէ չէ, գրքեր էլ կը գրեն, յօդուածներ էլ, ինչ-որ համեմատութիւններ կ'անեն, բայց հիմնականը չեն կարող բացատրել: Աստուած որ մի բան անում է, ճիշդ է անում: Աստուած էլ ինքը բնութիւնն է:

Համեմատութիւնը ընդհանրապէս ճիշդ բան չէ: Ամէն ինչ իր հոտն ունի, գոյնը, ձեւը, որը եւ նրա արժէքն է: Ամէն մէկին պէտք է տեսնես իր գոյնով: Իսկ եթէ համեմատութիւններով պիտի որոշես արժէքը, աստիճան կը սարքես: Բնութեան մէջ այդպիսի բան չկայ:

Հիմա, որ նկարում եմ, ի՞նչ եմ մտածում, արուեստի մէջ լոյսի զգացողութիւնը իսկական առաջդիմութեան նշան է: Լո՛յս, ինչ հրաշք է: Լոյսը բարութիւն է, մաքրութիւն: Լոյսը կեանք է: Է՛, առաջ միանգամից կը նկարէի ու միանգամից լաւ կը ստացուէր: Հիմա երկար եմ նկարում... բայց ուզում եմ, որ լաւ ստացուի:

... Կոմիտա՞սը, անշուշտ, ե՛ւ ազգային է, ե՛ւ համազգային: Այդ երկուսը իրարից անջատել չի կարելի: Իսկական միջազգայնականութիւնը հողի հետ է կապուած: Բնութիւնն է ժողովուրդներ, ազգեր ստեղծում եւ նա է կապում այդ բոլորին: Տարբեր ազգերից լինելով հանդերձ մարդիկ նման են իրար, ունեն աչքեր, սիրտ, ձեռքեր...

Ուրեմն միջազգայնականութիւնը վերեւից, ձիւնի նման չի թափւում, այլ հողին է կապուած, որովհետեւ մարդիկ հողից են ծնւում: Միօրինակութիւնից զզուելի բան չկայ: Ո՞նց կարելի է միայն գոյնով նկար ստեղծել... Նկարը ստեղծում է անհատը եւ նա իր ունեցածն է դնում, մխիթարն իրեն չնորհուածը: Եթէ ուրիշն էլ խառնուի, ոչ մի մաքրութիւն չի մնայ: Իսկ բնութիւնը միշտ գեղեցիկ է, որովհետեւ մաքուր է, ինքն է միշտ: Գեղեցկութիւնը ազգերի տարբերութեան մէջ է: Դա էլ հէնց երկրագնդի հարստութիւնն է: Ազգերը իրար լրացնում են, մէկի պակասը կայ միւսի մէջ եւ միասին ամբողջութիւն են կազմում: Դրա համար որքան ցայտուն լինի ազգային յատկանիշը, այնքան հարուստ ու հետաքրքրական կը լինի ամբողջութիւնը: Ուրեմն որքան ազգային, որքան մաքուր, այնքան համամարդկային:

Բայց, անշուշտ, կարեւոր է, որ ազգերը իրար հասասարաչափ ճանաչեն ու սիրեն: Կոմիտասին մենք աւելի ենք զգում, որովհետեւ մեր մէջ մեր երկրի ոգին աւելի հարազատ ենք զգում: Աշխարհը արդեօք ճանաչո՞ւմ է Կոմիտասին, ուսումնասիրե՞լ է, լսո՞ւմ է, ինչպէս ասենք, մենք սիրում ու միշտ լսում ենք Պախին, Շուբերտին, Վերտիին... Ա՛յ, եթէ ճանաչէի՞ն, լսէի՞ն, չէր կարող պատահել չսիրէին, ինչպէս նաեւ Նարեկացուն, Քուչակին, Մեծարենցին... Այդ հարցում դեռ չատ կործ կայ անելու եւ հիմա, երբ մեր պետական գիտակցութիւնը ամրանում է, այդ խնդիրը պէտք է իրագործել:

Մենք մեր անցած պատմութեամբ ու ստեղծած մշակոյթով նման ենք մի ճամբորդի, որ չատ ճամբորդների նման փոխանակ գնացքով գնալու, գնացքի հետ վազել է: Եւ չեն օգնել ու չեն էլ մտածել, թէ ինչո՞ւ այս ճամբորդը չի ուզում յետ մնալ, սիրում է առաջադիմութիւնը, մարդկայինը... Սեփական ուժերով եւ այն էլ ինչպիսի գնով հասել է միչտ: Հերոսութիւն է չէ՞ սա եւ ի՞նչ հերոսութիւն: Լոյսին գնալու, լոյսին հասնելու ձգտում է աս: Մեր ժողովուրդը հաստատել է երկրագնդի մեծ օրէնքը՝ միչտ արեւի հետ մնալու օրէնքը:

Այժմ, մեր կեանքի, մեր պատմութեան խորհուրդ խորհինը հասցուած է մեր երիտասարդութեանը: Դուք մեծ խնդիր ունէք, գուցէ աւելի մեծ, քան Կոմիտասինն էր: Այդ խնդիրը դո՞ւք պէտք է իրագործէք...

Այս ամպերը արտայայտիչ եղան: Կուտակուած ամպեր են, բայց նաեւ թրի են նման, ուժ են արտայայտում: Ընդհանրապէս նկարչութեան մէջ որեէ նիւթի ձեւ պէտք է ինչ-որ բանի զգացողութիւն առաջացնի դիտողի մէջ:

... Այս մասում, որտեղ բարտիներն են նկարուած, պէտք է տարածութիւն լինի, ձգուի մինչեւ Աւստրալիա: Այդ տարածութիւնը կը համապատասխանի նրա հայեացքին: Բարտին հայկական գիւղում կարծես գրիչ լինի, ծայրը խրուած հողի մէջ: Նա սնունդ է առնում հողից: Հողն էլ կենդանի էակ է: Պէտք է կապուես հողին, երկրին, որ դտնես քեզ:

Հերոսութիւնը խելք է: Կան մարդիկ, որոնք չգիտեն, թէ իրենցից ամէն մէկի մէջ իրենց հողից, իրենց ժողովրդից մի բան կայ: Այդ մասին չեն մտածում եւ մեծամասնութիւն են անում: Մարդ իրեն պէտք է ստուգի, պէտք է տեսնի, գտնի իրեն:

... Ինչ-որ երեխայական բան կայ Կոմիտասի դէմքի, աչքերի մէջ: Այդ բանը պէտք է գտնել: Պէտք է բնական լինի ամէն ինչ...

ՄԱՐՏԻՐՈՍ ՍԱՐԵԱՆ

Շար.ը՝ էջ 10

Աշխարհը՝ 2001ին

ԴԱՏԱՐԿ ՄԱՆԿԱՄՈՒՐԸ

ՄԻԱՅՆ ՄԷԿ ԶԱՒԱԿ ՈՒՆԵՆԱԼԸ ԿԱՄ ՄԻԱԿ ԶԱՒԱԿ ԸԼԼԱԼԸ ԺԱՄԱՆԱԿԻՆ ՀԱԶՈՒԱԴԷՊ ՓՈՐՁԱՌՈՒԹԻՒՆ ՄԸՆ ԷՐ

Կար ժամանակ, երբ 20րդ դարու սկիզբը ամուսնացած ամոլ մը տասնամեակի մը ընթացքին 8 զաւակ լոյս աշխարհ կը բերէր։ Այժմ անոնց զաւակներէն իւրաքանչիւրը ունի երկու կամ երեք զաւակ, որոնք իրենց հերթին մէկ կամ երկու զաւակ ունին։ Արդեօք մէկ զաւակով ընտանիքները ապագայի համատարած պատկերը կը ներկայացնեն։ Ասիկա 21րդ դարու գլխաւոր հարցերէն մէկը կը թուի ըլլալ։

Շուրջ 50 տարիէ ի վեր զանազան երկիրներու մէջ կիներ հետզհետէ նուազ թիւով զաւակներ կ՚ունենան։ Ցարդ այս երեւոյթը յատուկ ուշադրութեան չէր արժանացած, որովհետեւ աշխարհի բնակչութեան ընդհանուր թիւը յարաճուն վերելք կ՚արձանագրէր, նոյնիսկ՝ սրընթաց թափով։ Սակայն ՄԱԿի կողմէ վերջերս կատարած վիճակագրութիւններ ցոյց կու տան, թէ ծնունդները անհամեմատօրէն նուազած են հարուստ թէ աղքատ բազմաթիւ երկիրներու մէջ, ինչ որ մտահոգութիւն կը պատճառէ։

Իրօք, անցեալ աշնան ՄԱԿի հովանաւորութեամբ տեղի ունեցաւ աշխարհի ժողովրդագրական պատկերը քննող ժողով մը, որուն ընթացքին մասնագէտներ փորձեցին յատուկ քաղաքականութիւն մը մշակել՝ իբրեւ հակազդեցութիւն աշխարհի բնակչութեան ծերացումին եւ թիւի անկումին։ Կը նախատեսուի, որ մինչեւ 2050 թուականը Եւրոպական Միութեան եւ Ճափոնի բնակչութեան թիւը նուազի։ ՄԱԿի նախատեսութիւններուն համաձայն, Իտալիոյ բնակչութեան թիւը 28 առ հարիւր համեմատութեամբ պիտի նուազի մինչեւ այդ թուականը։ Աշխարհի ամէնէն հարուստ 35 երկիրներէն միայն երեքին՝ Իսլանտայի, Նոր Զելանտայի եւ Միացեալ Նահանգներու մէջ բաւարար կը նկատուի նոր ծնունդներու թիւը. այս երկիրներուն մէջ կիներ միջին հաշուով երկու կամ աւելի զաւակներու ծնունդ կու տան։

Ո՞Վ ԿԸ ՓԱՓԱՔԻ ՄԷԿԷ ԱՒԵԼԻՆ

Երկար ժամանակի վրայ նախատեսութիւնները վճռական չեն կրնար ըլլալ ծնունդներու պարագային։ Սակայն հարուստ երկիրներու մէջ դատարկ մանկամսուրները մտածել կու տան, թէ ընտանեկան կառոյցի ապագան մտահոգիչ է։ Նոյնիսկ Միացեալ Նահանգներու մէջ 1998ին 40էն 44 տարեկան կիներուն 19 առ հարիւրը զաւակ չունէր։ 1980ական տարիներուն համեմատութիւնը 10 առ հարիւր էր, ինչ որ ինքնին կը համապատասխանէր կիներու ամլութեան պատկերին։ Գերմանիոյ մէջ 1965ին ծնած կիներուն 30 առ հարիւրը զաւակ չունի։ Անցեալին այդ տարիքի կիներուն 90 առ հարիւրը արդէն բազմաթիւ զաւակներ ունեցած կ՚ըլլար։

Պատկերը տարբեր է Միացեալ Նահանգներու տարածքին, ուր 1900ին ծնած կիներուն 20 առ հարիւրը ոեւէ զաւակ չունէր, սակայն անոնց 25 առ հարիւրը առնուազն 4 զաւակ ունէր։ Ներկայիս երեք կամ աւելի թիւով զաւակ ունենալը արտասովոր երեւոյթ է։

Ընտանեկան կառոյցը արդէն փոխուած է. առանց զաւակի կամ մէկ զաւակ ունեցող ամոլները կը բազմանան նաեւ Իտալիոյ մէջ, հակառակ բազմանդամութիւնը քաջալերող կոչերուն։ Իտալիա վերածուած է մէկ պամպինոյի կամ պամպինայի երկիրը, ուր 1963ին ծնած կիներուն 23 առ հարիւրը միայն մէկ զաւակ ունի։ Իրօք, հարաւային Եւրոպայի բազմանդամ ընտանիքները, որոնք յարութեան կանխարգիլման դէմ կաթոլիկ եկեղեցւոյ արգելքին դրական մէկ արդիւնքը կը համարուին, այժմ փոխարինուած են մէկ զաւակէ բաղկացած կորիզներով. 30ական տարիքի սպանացի կիներուն 26 առ հարիւրը եւ փորթուգալցի կիներուն 31 առ հարիւրը միայն մէկ զաւակ ունի։

Զինաստանի մէջ փոքր ընտանիքը ստիպողական է աւելի քան երկու տասնամեակէ ի վեր։ Զինացիք ենթադրաբար մէկ կամ երկու զաւակ կ՚ունենան։ Սակայն Զինաստանի պետութիւնը տարեկան ծնունդներու պաշտօնական թիւին վրայ 25 միլիոն կ՚աւելցնէ պատուաստի արտադրութեան քանակը որոշելու համար։ Հակառակ այս իրողութեան, Զինաստանի նման հսկայական երկրի մը մէջ ծնունդի համեմատութիւնը Միացեալ Նահանգներէն միայն չնչին համեմատութեամբ բարձր է։ Շանհկայի նման քաղաքներու մէջ մէկ զաւակով ընտանիքը սովորական երեւոյթ է։ Հետեւաբար Զինաստանի պետութիւնը մեղմացուցած է ծնունդները սահմանափակելու ծառայող պարտադիր օրէնքը եւ առիթ կու տայ, որ իրենց հերթին իրենց ընտանիքին միակ զաւակը եղած ծնողներ երկրորդ զաւակ մը ունենան։

Սակայն քանի՞ հոգի պիտի փափաքի օգտուիլ այդ իրաւունքէն։ Ասիական այլ երկիրներ, որոնք Զինաստանէն աւելի հարուստ են, հարաւային Եւրոպայի համագօր ծնունդի ցած համեմատութիւններ կ՚արձանագրեն։ Հարաւային Քորէայի մէջ 40ական տարիքի կիներուն 13 առ հարիւրը միայն մէկ զաւակ ունէր 1997ին (համեմատութիւնը 10 առ հարիւր էր 1993ին)։

ԶԱՒԱ՞Կ, ԱՅՈ՛, ԲԱՅՑ ԱՌԱՅԺՄ ՈՉ

Մայրութեան այս բացայայտ մերժումը տարօրինակ կը թուի, թէեւ աշխարհահռչակ դերասանուհիներ իրենց յղութեան պատկերներով կ՚ողողեն օրաթերթերը։ Մէկ զաւակը հաճելի կը թուի չատերու, գէթ սկիզբը, սակայն մանուկ մեծցնելու տաղտուկը՝ ոչ։ Իսկ զաւակ չունենալու հակամէտութեան պատճառը մայրութեան պատկերը չէ։

Երբ երիտասարդուհիներու կամ երիտասարդներու հարց կը տրուի, թէ քանի՞ զաւակ կը ծրագրեն ունենալ, համեմատաբար հարուստ երկիրներու մէջ անոնք կը պատասխանեն. «Երկու կամ երեք», ինչ որ ընտանիքի մը իտէալ թիւը կը համարեն։ Եւրոպական 9 երկիրներու մէջ կատարուած վիճակագրութիւն մը ցոյց կու տայ, թէ 20էն 40 տարեկան երիտասարդուհիներուն միայն 2 առ հարիւրը չի փափաքիր զաւակ ունենալ։

Ուրեմն ինչո՞ւ անոնք կը փոխեն իրենց միտքը։ Պատճառը առաւելաբար կ՚առնչուի ժամանակի, եւ մայրութիւնը կը վերածուի միջին տարիքի հանգրուանի մը։

Անցեալին կիներ 20ական տարիքի սահմաններուն մէջ կը նախընտրէին ունենալ իրենց զաւակները եւ համեմատաբար նուազ թիւով զաւակներ կ՚ունենային միջին տարիքին։ Սակայն ներկայիս անոնք կը յետաձգեն իրենց առաջին զաւակը ունենալու որոշումը։ Միացեալ Նահանգներու տարածքին կիներուն 27 առ հարիւրը տակաւին զաւակ չունի։ Բրիտանիոյ մէջ ծնունդներուն 7 առ հարիւրը կը պատկանի 35 տարեկանէն վեր կիներու։

Այս երեւոյթը չփոթի կը մատնէ ժողովրդագրութեան մասնագէտները, որոնք կը փորձեն խուսափիլ սխալ նախատեսութիւններ կատարելէ։ Արդեօք յետաձգուած ծնունդներ կան, թէ մանուկներ պիտի չծնին երբեք... պատասխանը որեւէ ժամանակէ աւելի բարդ է։

ՕՐՕՐՈՑԻ ԳԻՆԸ

Յետաձգումը վտանգաւոր հետեւանքներ կրնայ ունենալ։ 30ական տարիքի կին մը նուազ արգասաբեր կը դառնայ։ Հետեւաբար յետաձգումը յաւելեալ չփոթի կը մատնէ ժողովրդագրութեան մասնագէտները, որովհետեւ անիկա կը նշանակէ մէկ զաւակէ բաղկացած ընտանիքներու համեմատութեան աճ, երբեմն ծնողներու որոշումով կամ անոնց կամքէն անկախ։

Իսկ ի՞նչ է սպասումին պատճառը. այսօրեան կիները իրենց մեծ մայրերէն աւելի բազմագան առիթներ ունին կեանքի ուղի մը ճշդելու։ Դպրոցներու մէջ մանկամարդ աղջիկներ կը տեղեկանան մակարդակաւոր կրթութիւն ստանալու եւ ապրուստ ապահովելու կարեւորութեան։ Բազմաթիւ երկիրներու մէջ աղջիկները մանչերէն աւելի բարձր կրթական արդիւնքներ կ՚արձանագրեն։ Կարգ մը երկիրներու, ինչպէս Գերմանիոյ մէջ, համալսարանական աղջիկներու թիւը կը գերազանցէ տղոց թիւը։

Գործի ասպարէզին մէջ երիտասարդ եւ ուսեալ կիներ սկսած են տղամարդոց հաւասար վարձատրութիւն ստանալ։ Երբ կին մը ի վերջոյ ասպարէզ մը կը կերտէ, արդէն 30 տարեկանի սահմաններուն մօտեցած կ՚ըլլայ։ «Զաւակ ունենալու համար 30 տարեկանին գործէ դադրիլը շատ սուղ կ՚արժէ։ Անշուշտ ոչ ոք գիտակցաբար այսպէս կը մտածէ, սակայն որքան բարձր ըլլայ կնոջ մը աշխատավարձը, այնքան նուազ կ՚ըլլայ անոր զաւակ ունենալու տրամադրութիւնը», կ՚ըսէ գերմանացի մասնագէտ մը։

Լուծումներէն մէկը զաւակ ունենալէ անմիջապէս ետք գործի վերադառնալն է։ 1998ին Միացեալ Նահանգներու տարածքին մէկ տարեկանէն փոքր զաւակներ ունեցող մայրերուն 59 առ հարիւրը կ՚աշխատէր։ Ասիկա 1976ի համեմատութեան կրկինն է։ Աւելի՛ն. գործի վերադարձող մայրերուն 36 առ հարիւրը լիաժամ աշխատող է։ Որքան բարձր ըլլայ մօր ուսման մակարդակը, այնքան աւելի հաւանական է, որ ան անմիջապէս աշխատանքի վերադառնայ եւ լիաժամ աշխատի։

Լիաժամ աշխատող մայրեր, որոնք նորածին զաւակներ ունին, գիտեն, թէ ինչ կը նշանակէ յարմարիլ ստեղծուած նոր վիճակին։ Մանկամսուրի մը մէջ ժամանակացոյցի փոփոխութիւն մը կամ աշխատատեղիի մը մէջ վերջին վայրկեանին ճշդուած պարտաւորութիւն մը անել կացութիւններ կը ստեղծէ։ Մանուկներու կեանքը կը պահանջէ կանոնաւոր կշռոյթ, ինչ որ հազուադէպօրէն գոյութիւն ունի 30ական տարիքի աշխատող մայրերու առօրեային մէջ։ Հետեւաբար գարմանալի չէ, թէ ինչո՛ւ բազմաթիւ մայրեր մէկ կամ երկու զաւակը բաւարար կը նկատեն։

Նաեւ զարմանալի չէ, թէ ինչո՛ւ ՄԱԿի կազմակերպութիւնները, որոնք մօտիկ անցեալին աշխարհի բնակչութեան աճի ահազանգը կը հնչեցնէին, այժմ մտահոգութիւն կը յայտնեն աշխարհի տարբեր շրջաններու մէջ ծնունդներու համեմատութեան անկումին առնչութեամբ։ Սակայն արդեօք այս անկումը պիտի չարունակուի՞, թէ օր մը բազմանդամ ընտանիքները դարձեալ «նորաձեւութիւն» պիտի դառնան։ Երկու աշխարհամարտերուն միջեւ կարգ մը երկիրներու մէջ ծնունդներու համեմատութիւնը այնքան սրընթաց վայրէջք մը արձանագրած է, որ կարգ մը յոռետեսներ նախատեսած են մարդկային ցեղի բնաջնջումը։ Այսուհանդերձ, 1950ական տարիներուն, ծնունդի համեմատութիւնները նոյնքան սրընթաց վերելք մը արձանագրած են, մանաւանդ՝ Միացեալ Նահանգներու մէջ։

Մասնագէտներու կարծիքով, ծնունդներու համեմատութեան անկումը նոյն թափով պիտի չչարունակուի։ Բազմաթիւ երկիրներու մէջ անիկա արդէն կանգ առած է։ Արեւմտեան Եւրոպայի 18 երկիրներէն 14ին մէջ ծնունդի համեմատութիւնները չնչին մագլցում մը արձանագրած են 1998էն 1999ի միջեւ։ Ամերիկացի մասնագէտի մը համաձայն, անկումը արդէն հասած է իր հարթ ստորոտին։ Զաւակ ունենալու տարիքի երկարաձգումը արագ մագլցումէ մը ետք կանգ առած է որոշ կէտի մը վրայ։ Այսուհանդերձ, չի նախատեսուիր, որ միջին հաշուով 1,5 զաւակի նուազագոյն միջինը գերազանցէ 1,8ը։

Թէեւ 19րդ դարու բազմանդամ ընտանիքները այլեւս պիտի չվերադառնան, սակայն կրնայ պատահիլ, որ ծնունդներու աւելի բարձր համեմատութեան ժամանակաշրջաններ արձանագրուին գէթ ժամանակաւոր կերպով։ Մանուկները ժամանակին արդիւնաբերութեան մարզին մէջ «գործիքներ» էին։ Այժմ անոնք ամէնէն աւելի տոկացող «սպառողները» կը համարուին։ Հարուստներ կրնան փափաքիլ աւելի մեծ թիւով մանուկներ տեսնել իրենց չուրջ։

Այսուհանդերձ, այնքան ատեն որ կիներ հաճոյք կը զգան իրենց սեփական դրամը չհեղով եւ այնքան ատեն որ տղամարդիկ չեն սիրեր մանուկներու «չորերը փոխել», կեանքի ուղղութիւնը յստակօրէն պիտի ընթանայ դէպի նուազ թիւով զաւակներ, եւ 21րդ դարու ընթացքին արդի պատմութեան մէջ առաջին անգամ ըլլալով մարդկային բնակչութեան թիւը պիտի սկսի նուազիլ։

ԱՌԱՆՁԻՆ ԱՄԲՈՒԽԸ

Կենսոլորտի պաշտպան «կանաչները» պիտի փափաքէին տեսնել նուազ թիւով մանուկներով բնակուած աշխարհ մը։ Սակայն մինչ կենսոլորտը կրնայ օգտուիլ երեւոյթէն, մարդկային ընկերութիւնը կրնայ տուժել։

Այսպէս, երիտասարդներու եւ տարեցներու միջեւ պարտաւորութիւններու լուռ համաձայնութիւնը կրնայ խախտիլ։ Եթէ բաւարար թիւով երիտասարդներ չկան ընկերութեան մը մէջ, ապա ո՞վ պիտի գոյացնէ հանգստեան կոչուած տարեցներու թոշակը։ Այն երկիրները, որոնք երիտասարդ բնակչութեան թիւը աւելցնելու հեռանկարով իրենց դռները բացած են գաղթականներու դիմաց, արդէն յուսախաբուած են, որովհետեւ գաղթական ընտանիքներու յաջորդ սերունդին մէջ եւս ծնունդի համեմատութիւնները սկսած են նուազիլ՝ համապատասխանելով զանոնք հիւրընկալող երկրին պատկերին։

Ընկերաբաններ կը նախատեսեն, որ 21րդ դարուն ընտանիքին ուժը պիտի տկարանայ։ Ընտանեկան կապերը որեւէ ժամանակէ աւելի բարդացած են. կենակցութիւնը եւ ամուսնալուծումը կը բազմանան, իսկ ոմանք իրենց կեանքին վերջին օրերը կ՚ապրին բոլորովին առանձին, որովհետեւ զուրկ են ընտանիքէ։

Ընտանեկան կառոյցի փոքրացումը ինքնին կը նշանակէ, թէ հետզհետէ պիտի բազմանայ միակ զաւակներու թիւը։ Հոգեբանական տուեալներու համաձայն, միակ զաւակները մեկուսացած, իրենց չրջապատին դժուար յարմարող, անձնասէր եւ իրենք զիրենք պարտադրել սիրող անձեր կը դառնան։ Թէեւ անոնք կը վայելեն իրենց ծնողներուն ամբողջ սէրն ու գուրգուրանքը, սակայն նաեւ կը կրեն մեծ զրկանքներ, մանաւանդ՝ տարեկիցի մը հետ կեանքը բաժնելու փորձառութիւնը։ Աւելի յուսադրիչ է կարգ մը համալսարաններու կողմէ կատարուած ուսումնասիրութիւններու այն եզրակացութիւնը, թէ միակ եւ մէկէ աւելի զաւակներու միջեւ տարբերութիւնները չնչին են։ Միակ զաւակները պարզապէս աւելի առիթ ունին ուսում ստանալու։ Թէեւ անոնք դժուար կը չաղուին իրենց չրջապատին, սակայն դպրոցական առաջին տարիներուն աւելի լաւ արդիւնք կ՚արձանագրեն։

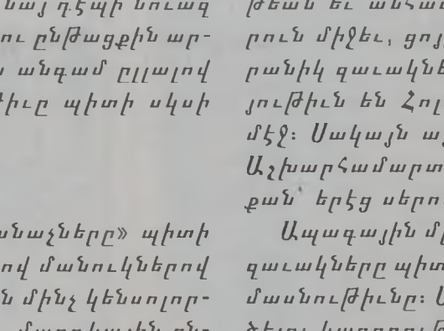
ՄԵԾ ՅԱՋՈՂԱԿՆԵՐ

Բոլորովին տարբեր մտածողութիւն մը միակ զաւակներու մէջ կը տեսնէ ապագայի կարկառուն դէմքերը։ Միակ զաւակներու յատկացած համակարգչային www.onlychild.com կեդրոնին համաձայն, Միացեալ Նահանգներու քաղաքական դէմքերէն Ալըն Կրինսփէն «Ամերիկայի ամէնէն հզօր միակ զաւակն է»։ Հոլանտացի 1000 քաղաքագէտներու վրայ կատարուած ուսումնասիրութիւն մը, որ կը միտի կապեր գտնել ընտանիքի մը մէջ ծնունդներու յաջորդականութեան եւ անհատի մը քաղաքական ձգտումներուն միջեւ, ցոյց կու տայ, թէ միակ կամ անդրանիկ զաւակներ չատ աւելի տիրական ներկայութիւն են Հոլանտայի քաղաքական կեանքին մէջ։ Սակայն այս երեւոյթը աւելի գգալի է Բ. Աշխարհամարտէն ետք ծնած սերունդին մէջ, քան՝ երէց սերունդի քաղաքագէտներուն։

Ապագային միակ զաւակները կամ անդրանիկ զաւակները պիտի կազմեն մարդկութեան մեծամասնութիւնը։ Աշխարհը պիտի լեցուի իրագործելու կարողութեամբ օժտուած սերունդներով, ինչ որ մտահոգութիւն պիտի պատճառէ երկրորդ գիծի վրայ գտնուող կամ աւելի ուշ ծնած մարդոց։ Սակայն եթէ իսկապէս մարդկութեան թիւը կը նուազի, ապա թերեւս մարդկութիւնը գէթ կրնայ մխիթարուիլ իր մեծ իրագործումներ խոստացող զաւակներով...։

ՀԱՅՐ ՈՒՆԻ՞Ս

ԱՄՈՒՄՆՈՒԹԵՆՔ ԴՈՒՐՍ ԶԱՒԱԿՆԵՐԸ ԿԸ ԲԱԶՄԱՆԱՆ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ՏԱՐԱԾՔԻՆ

Այս տարի Միացեալ Նահանգներու Առողջապահական Վիճակագրութիւններու Ազգային կեդրոնը պիտի հրապարակէ ուշագրաւ թիւ մը, որ դրեթէ աննկատ պիտի մնայ։ Տարիներէ ի վեր ամուսնութենէ դուրս ծնած մանուկներու թիւը աստիճանաբար կը մագլցի։ Կը նախատեսուի, որ այս տարի համեմատութիւնը հասնի 33 առ հարիւրի, ինչ որ կը նշանակէ, թէ երեք մանուկէն մէկը ամուսնութենէ դուրս ծնած պիտի ըլլայ։

Այս համեմատութիւնը կրնայ մեծ կարեւորութիւն չներկայացնել, որովհետեւ սպասելի էր։ Սակայն անիկա յատկանշական է, որովհետեւ արդիւնք է տասնամեակներէ ի վեր տիրող ընկերային խառնակութեան մը եւ տարբեր ուղղութիւններու հոսքի մը։ Ամերիկեան ընտանիքին կառոյցը բարդ փոփոխութիւններու ենթակայ է 1960ական տարիներէն ի վեր։

Հիւսիսային Ամերիկայի տարածքին 2.6 միլիոն հիւանդապահուհիներ հանգստեան պիտի կոչուին այս տարի։ Հիւանդանոցներու մէջ պիտի արձանագրուի հիւանդապահուհիներու սուր տագնապ, մանաւանդ որ միլիոնաւոր բարեկեցիկ ամերիկացիներ ծերացած են եւ բժշկական խնամքի կը կարօտին։

Ամերիկեան ընկերութեան մէջ սկսած է յայտնուիլ դասակարգային նոր համակարգ մը, որ հիմնուած է ոչ թէ հարստութեան կամ ցեղային պատկանելիութեան վրայ, այլ՝ ամուսնութեան։

Միացեալ Նահանգներու սեւամորթ հաւաքականութիւններուն մէջ ամուսնութենէ դուրս ծնունդներու համեմատութիւնը 26.3 առ հարիւր էր 1965ին։ Մինչեւ 1994 այս համեմատութիւնը բարձրացած է 70 առ հարիւրի։ Հետեւանքը այն է, որ այսօր գոյութիւն ունին ամբողջ թաղամասեր, մանաւանդ՝ կեդրոնական քաղաքներու մէջ, ուր ամուսնութիւնն ու հայրական մնայուն ներկայութիւնը արտասովոր են սեւամորթ մանուկներու համար։ Աւելի՛ն. 1965ին սպիտակամորթ հա-

Միացեալ Նահանգներ 2001էն սկսեալ մինչեւ 3 տարի անցագիր պիտի շնորհեն արհեստագիտակա՛ն բարձր մակարդակի 600 հազար աշխատաւորներու. անցեալ տարի անոնք ընդունած էին 100 հազար մասնագէտ։

Շար.ը՝ էջ 8

Պատրաստեց՝ Լ. ԿԻՒԼՈՅԵԱՆ-ՍՐԱՊԵԱՆ

ՕՐԱՏԵՏՐ

ՇԱՐԺԱՊԱՏԿԵՐ

ՀԵՌԱՏԵՍԻԼ

♦ *ՎԵՐԹԻՔԱԼ ԼԻՄԻԹ* (Էսփաս, Ամփիր/ Սոֆիլ, Տիւն, Մոտեքօ, Էլիթ, Մքալլէս 2001, Կալաքսի, Սէնթ Էլի, Լաս Սալինաս, Սթարկէյթ).- Քրիս Օտանըլ փրկելու համար իր քոյրը, որ ձիւնի սահանքի մը հանդիպած է, կը բարձրանայ լեռ, իր նախկին զբաղումին:

♦ *ՓԱՐՂՆ ԱՖ ՄԱՅՆՏ* (Ամփիր/ Մոտեքօ, Էլիթ, Կալաքսի, Սէնթ Էլի).- Տէմի Մուր երկու կեանք կ'ապրի, Նիւ Եորքի եւ Փարիզի մէջ. բայց չի կրնար գիտնալ, թէ որ կեանքն է իսկականը եւ որ մէկը երազ:

♦ *ԱԿՆԷՍ ՊՐԱՈՒՆ* (Էսփաս, Ամփիր/ Սոֆիլ, Տիւն, Մքալլէս 2001).- Անճելիքա Հիուսթըն (բեմադրիչ եւ դերասան) իր ամուսինին մահէն ետք, միջոցներ կ'որոնէ, իր 7 զաւակները հոգալու համար:

♦ *ՕՐՏԻՆԸՐԻ ՏԻՍԸՆԹ ՀՐԻՄԻՆԸԼ* (Փլաճէթ / Ապրաժ, Քասլիք, Քոնքորտ, Թրիփոլի).- Իրական պատմութիւն: Քեվըն Սփէյսի ստանձնած է իրլանտացի հոչակաւոր «կանկսթէր» Մարթին Քահելի դերը:

♦ *ԹԻՆԿԸ ԵՈՒ ՔԷՆ ԹԷԼ ՃԱՍԹ ՊԱՅ ԼՈՒՔԻՆԿ ԷԹ ՀԸՐ* (Փլաճէթ / Ապրաժ, Ջուք, Քոնքորտ, Ֆրիուէյ).- Հինգ մտերիմ կիներ, որոնք միասնաբար կը վերլուծեն հոգեկան եւ սիրային հարցեր: Գլխաւոր դերակատարներ՝ Կլէն Քլոզ, Քամերուն Տիազ եւ Հոլի Հանթըր:

♦ *ՏԸ ՍԻՔՍԹ ՏԷՅ* (Էսփաս, Ամփիր / Տիւն, Մոտեքօ, Մքալլէս 2001, Կալաքսի, Սէնթ Էլի, Լաս Սալինաս).- Այս անգամ տարբեր խորագիրով Արնոլտ եւ իր աւերները դարձեալ կ'երեւին պաստառի վրայ:

♦ *ՊԻՏԱՋԸԼՏ* (Էսփաս, Ամփիր/ Տիւն, Մոտեքօ, Մքալլէս 2001, Կալաքսի, Լաս Սալինաս, Սթարկէյթ).- Երգիծական. երիտասարդ մը «հոգին» կը ծախէ սատանային, փոխարէնը իր փափաքներուն տիրացնելու համար:

♦ *ՕՓԸՐՄՆ ԻՆ ՆԻՒ ԵՈՐՔ* (Էսփաս, Ամփիր/Սոֆիլ, Տիւն, Մոտեքօ, Մքալլէս 2001, Կալաքսի, Սէնթ Էլի, Լաս Սալինաս).- 48 տարեկան Ռիչըրտ Կիր կը սիրահարի 22 տարեկան Ուինոնա Ռայտըրին: Սակայն ի յայտ կու գայ, թէ մանկամարդուհին կը տառապի քաղցկեղէ եւ մահամերձ է:

♦ *ԿԷՅ ՔԱՐԹԸՐ* (Փլաճէթ / Ապրաժ, Ջուք, Ֆրիուէյ, Քոնքորտ).- Սիլվէսթըր Սթալոն դարձեալ շուկայ իջած է ջարդելու եւ փշրելու, իր եղբօր վրէժը լուծելու համար:

♦ *ՌԷՏ ՓԼԱՆԷԹ* (Փլաճէթ / Ապրաժ, Ջուք, Քոնքորտ).- Մասնագէտներ կը գործուղուին Հրատ մոլորակ: Իրենց պարտականութիւնն է Հրատը վերածել բնակելի միջավայրի:

♦ *ՏԱՅՆԸՍՈՐ* (Էսփաս, Ամփիր/ Տիւն, Մոտեքօ, Մքալլէս 2001, Կալաքսի, Լաս Սալինաս).- «Տայնըսոր»ներուն կեանքը վտանգի մէջ է: Անոնք կը փնտռեն աւելի ապահով վայր մը գոյատեւելու համար: Կենդանի գծանկար:

♦ *ՇԱՆԿՀԱՅ ՆՈՒՆ* (Ամփիր/ Էլիթ, Մքալլէս 2001, Լաս Սալինաս).- Չին իշխանուհի մը կ'առեւանգուի Մ. Նահանգներու մէջ: Իշխանուհիին հայրը «ազատարար» խմբակ մը գործի կը լծէ ազատելու իր դուստրը: Դերասան՝ Ճէքի Չէն:

♦ *ՄԻԹ ՏԸ ՓԱՐԸՆԹՅ* (Փլաճէթ/ Ապրաժ, Ջուք, Քասլիք, Քոնքորտ, Ֆրուիէյ, Թրիփոլի).- Կրէկ սիրահարած է Փէմին եւ անոր «ձեռքը պիտի խնդրէ» ծնողքէն: Իսկ աղջկան հայրը Սի. Այ. Էյ.ի նախկին գործակալ, խստաբարոյ Ռոպըրթ Տը Նիրոն է...

♦ *ՔՈՅՈՒԹ ԱԿԼԻ* (Էսփաս, Ամփիր/ Մոտեքօ, Մքալլէս 2001, Կալաքսի).- Պարմանուհի մը պաշտօնեայ կ'ընդունուի գիշերային «փապ»ի մը մէջ, որուն աշխատակիցները «արկածախնդիր» հիւրասիրողներ են:

♦ *ՏԸ ԿՐԻՆՁ* (Փլաճէթ/ Ապրաժ, Ջուք, Փլազա, Քոնքորտ).- «Կրինչ»ը եկած է երկիր, վրէժ լուծելու Կաղանդ Պապայէն:

♦ *ԹՐԻ ԹՈՒ ԹԱՆԿՕ* (Փլաճէթ/ Ջուք, Փլազա).- Օսքար աղջիկ կը ծպտուի իր ընկերուհիի՝ գեղեցիկ Ալիիին հետ մտերմանալու համար:

♦ *ԷՍ. ԷԼ. ՇԻԼՄ* (Փլաճէթ/ Ջուք, Փլազա).- Հեռատեսիլի հոչակաւոր «Էս. Էլ. Շի.» հաղորդաշարին դերակատարները նոյն ձեւի կատակներով փոխադրուած են մեծ պաստառ:

ՍՐԱՀՆԵՐՈՒ ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻԻԵՐԸ.- Քոնքորտ.- 738439- Փլաճէթ/ Ապրաժ.- 292192- Փլաճէթ/ Քասլիք.- 912503/4, Փլաճէթ/ Փլազա.- 04/718690, Ամպասատ.- 217490, Էլիթ.- 840286- Ամփիր/ Մոտեքօ.- 616706/7- Ֆրիուէյ.- 485590/1- Էսփաս.- 212526- Սէնթ Էլի.-406706- Ամփիր/ Տիւն.- 792123/4- Ամփիր/ Սոֆիլ.- 204080- Սաժէս.- 562006/7- Կալաքսի.- 05/455182/3/4:

ԹԷ. ԷԼ.
7:30.- *Արաբերէն լուրեր*
8:00.- *Եուրոնիուզ*
8:30.- *Կենդ. գծանկար*
9:00.- *Սապահօ*
12:00.- *Արաբերէն լուրեր*
12:05.- *Ճաշացուցակ*
12:30.- *Ֆրանս. ֆիլմաշար*
14:00.- *Եուրոնիուզ*
14:30.- *Լիբանանեան լուրեր*
15:00.- *Քլիփս*
16:00.- *Լիբանանեան ֆիլմաշար*
17:00.- *Արաբական ֆիլմ*
17:30.- *Կենդ. գծանկար*
18:00.- *Էքոլոժի*
18:30.- *Մոտելօ*
19:30.- *Արաբերէն լուրեր*
20:00.- *Տը պոլտ էնտ տը պիութիֆուլ*
20:30.- *Ֆասթ աթրաք*
21:30.- *Քոնան*
23:30.- *Քարտքէ*
00:00.- *Լուրեր*

ԷՄ. ԹԻ. ՎԻ.
7:15.- *Շուֆ Ուա Իշթիրի*
7:30.- *Թելէ Մաթէն*
9:30.- *Սի. Էն. Էն.ի լուրեր*
10:00.- *Մորիքօ Թի. Վի. Շոփինկ*
10:30.- *Ուա թընսա*
11:00.- *Մորիքօ Թի. Վի. Շոփինկ*
11:30.- *Թլէթ Պէնէթ*
12:15.- *Մորիքօ Թի. Վի. Շոփինկ*
12:45.- *Էս. Էլ. Շի.*
13:30.- *Մորիքօ Թի. Վի. Շոփինկ*
13:45.- *Շուֆ Ուա Իշթըրի*
14:00.- *Թէ. Էֆ. Իի լուրեր*
14:45.- *Սի. Էն. Էն.ի լուրեր*
15:15.- *Աղանի Աղանի*
16:30.- *Կենդ. Գծանկար*
17:00.- *Մինի Սթիւտիօ*
17:45.- *Էմ. Թի. Վի.*
18:45.- *Մեքս. ֆիլմ*
20:00.- *Արաբերէն լուրեր*
21:30.- *Սաժըլ Մաուքաֆ*
22:45.- *Էմ. Թի. Վի. Սփորթց*
23:00.- *Էն. Պի. Էյ. Էքշընն*
00:00.- *Ժուր տէօ ֆութ*

ԷԼ. ՊԻ. ՍԻ.
7:00.- *Սի. Էն. Էն.ի լուրեր*
7:35.- *Լէրի քինկ*
8:25.- *Մա ըլաք իլլա Հայֆա*
9:00.- *Սինեմա 2000*
10:00.- *Ճաշացուցակ*
10:30.- *Նահարքում Սայիտ*
13:30.- *Սի. Էն. Էն.ի լուրեր*
14:00.- *Մեքսիքական ֆիլմաշար*
15:00.- *Յայտագիր*
15:15.- *Ֆիլմաշար*
16:30.- *Էժիընն պասքեթպոլ*
17:00.- *Կ. Գծանկար*
17:30.- *Մանկ. յայտ.*
18:00.- *Խաղեր*
19:00.- *Մարիա Իսապել*
20:00.- *Արաբերէն լուրեր*
20:30.- *Սի. Ասի.*
21:00.- *Ամերիկ. երկար ժապ.՝ «Տը էյճ աֆ ինըսընս»*
22:45.- *Թելէսփոր 2001*
00:00.- *Ամեր. երկար ժապաւէն՝ «Տը Ֆրոնթ»*

ՄՈՒՍԹԱՔՊԱԼ
7:00.- *Ալամ Ալ Սապահ*
13:00.- *Ֆլէշ Ինֆօ*
13:05.- *Նոթց Լէնտինկ*
14:00.- *Մեքսիքական ֆիլմ*
15:00.- *Արաբերէն լուրեր*
15:30.- *Արաբ. ֆիլմաշար*
16:30.- *Թելեթիւպիկ*
17:00.- *Ըզղար Ըքպար*
17:15.- *Հայ. լուրեր*
17:30.- *Ֆրանս. լուրեր*
17:45.- *Անգլ. լուրեր*
18:00.- *Խաղեր*
19:00.- *Արաբ. ֆիլմ*
20:00.- *Արաբերէն լուրեր*
20:30.- *Ռուսում Մութահարիրա*
20:35.- *Արաբ. ֆիլմաշար*
21:30.- *Արաբ. ֆիլմաշար*
22:30.- *Արաբ. յայտագիր*
23:30.- *Սոլ մէն*
00:00.- *Ամ. երկար ժապ.՝ «Տէտլի լավ»*

ԷՆ. ՊԻ. ԷՆ.
15:00.- *Լուրեր*
15:30.- *Արաբ. յայտագիր*
16:30.- *Պիկնըս Սփէշըլ*
17:30.- *Սինեմա*
17:45.- *Միուզիք*
18:00.- *Իքթիսատ*
19:00.- *Լուրեր*
20:00.- *Մարզական լուրեր*
20:30.- *Մարզական յայտագիր*
23:00.- *Մարզական լուրեր*
23:00.- *Սփորց Նիուզ*
23:30.- *Թահքիք Ալ Եաում*
00:00.- *Լուրեր*

Հ1 ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԵՌՈՒՍՏԱՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

07:00.- «Պողպատէ մագնոլիաներ»
09:05.- «Արեւուտ հովտի սերենատը»
10:30.- *Գանձերի կղզի*
11:00.- *Հայլուր*
11:20.- *Ռուբիկոն+*
15:00.- *Հայլուր*
15:20.- *Մուլտուերիալ*
15:45.- *Փոքրիկ վայրի կենդանիները*
16:00.- *Ժողովրդավարական երգեր*
16:10.- «*Խատուտիկը մեռած է*» *1ին մաս*
18:00.- *Ձեռագիր*
18:35.- *Տուն - տունիկ*
19:00.- *Հայլուր*
19:50.- *20րդ դարի 100 հայերը*
20:05.- *Ֆիլմաշար՝ «Մեղքերի թողութիւն»*
21:00.- *Հիթ Շքերթ*
21:25.- *Մանրամասներ*
21:35.- *Հեռուստամարաթոնէն էջերից*
22:00.- *Հայլուր*
22:20.- *Հայլուր (ռուսերէն)*
22:25.- *Հայլուր (անգլերէն)*
23:30.- «*Թիմը*»

* Վերոյիշեալ յայտագիրները ենթակայ կըլլանան ըլլալ որոշ փոփոխութիւններու:

ՀԱՅՐ ՈՒՆԻ՞Ս

Շարունակուած 7րդ էջէն

ւաքականութիւններու մէջ ամուսնութենէ դուրս ծնունդներու համեմատութիւնը միայն 4 առ հարիւր էր, փսկ մօտ օրէն պետութիւնը պիտի յայտարարէ 1999ի համեմատութիւնը, որ կը հասնի 26.3 առ հարիւրի, ինչ որ աներեւակայելի էր քանի մը տասնամեակ առաջ:

Վերոյիշեալ տուեալներէն մեկնելով՝ կարելի է եզրակացնել, թէ ամուսնացած ծնողները 21րդ դարու առաջին տասնամեակներուն հազուադէպ երեւոյթ պիտի ըլլան սեւամորթ հաւաքականութիւններու մէջ, եւ ազատ ընտրութիւն մը՝ սպիտակամորթներու համար: Դպրոցական բարձրագոյն կարգի աշակերտներուն կէսը կը հաւատայ, թէ ամուսնութենէ դուրս զաւակ ունենալը հետաքրքրական փորձառութիւն մըն է եւ չի խանգարեր ոեւէ մէկուն կեանքը:

Սակայն աւելի մեծ տարիքի ամերիկացիներու վրայ կատարուած ուսումնասիրութիւններ հակառակը կը պնդեն: Սկանտինաւեան երկիրներու տարածքին ամուսնութիւնը յաճախ փոխարինուած է ամուսնութեան նման կենակցութիւններով, որոնք ամէն ձեւով ամուսնութեան կը նմանին եւ պարզապէս այդ բացատրութեան լրացուցիչ հանգրուանը չեն կարած: Սակայն երեւոյթը տարբեր է Ամերիկայի մէջ, ուր կենակցութիւնները անկայուն, կարճ եւ ժամանակաւոր են: Ամուսնութենէ դուրս հայրեր սովորաբար արագ կ'անհետանան իրենց զաւակներուն կեանքէն: Իրենց մայրերուն հետ ապրող մանուկներուն 30 առ հարիւրը անցեալ տարի երբեք չէ տեսած իր հայրը, եւ նուազ քան 40 առ հարիւրը մէկ անգամ տեսած է զայն: Ամուսնութենէ դուրս զաւակ ունենալու հետեւանքները ակներեւ են. նման զաւակներ երկու անգամ աւելի հակամէտ են կիսատ ձգելու երկրորդական ուսումը, երկու անգամ աւելի հակամէտ են պատանեկութենէ երիտասարդութիւն անցնելու հանգրուանին ամուսնութենէ դուրս զաւակ ունենալու եւ երկուքուկէս անգամ աւելի հաւանական է, որ անոնք գործազրկութեան մատնուին:

Սակայն նուազ յայտնի երեւոյթ է, որ սպիտակամորթ կամ բարեկեցիկ ըլլալը չի փարատեր ամուսնութենէ դուրս զաւակ ունենալու յարուցած վնասները: Ընկերաբաններու կողմէ կատարուած ուսումնասիրութիւնները ցոյց կու տան, թէ «առաւելութիւններ վայելող սպիտակամորթ ընտանիքի մը աղջիկը հինգ անգամ աւելի հակամէտ է կանուխ երիտասարդութեան մայրանալու (առանց ամուսնութեան), իսկ ամուսնութենէ դուրս ծնած սպիտակամորթ մանուկ մը 3 անգամ աւելի հաւանական է, որ կիսատ ձգէ իր երկրորդական ուսումը»:

Ինչ կը վերաբերի աղքատութեան, ամուսնական վիճակը խտրականութեան աւելի սուր եւ ուշագրաւ պատճառ մըն է, քան՝ ցեղային պատկանելիութիւնը: Ամուսնութենէ դուրս սեւամորթ մայրեր սպիտակամորթներէն աւելի աղքատ են: Սակայն երկուքն ալ չատ աւելի աղքատ են, քան՝ երկու ծնողներէ բաղկացած եւ ոեւէ ցեղի պատկանող ընտանիքներէ (ամուսնացած սեւամորթներու ընտանիքներուն 12 առ հարիւրը աղքատ է, իսկ սպիտակամորթ ընտանիքներուն՝ 6 առ հարիւրը):

Այսպէս կը զարգանան ընկերային երկու ուղղութիւններ եւ մշակոյթներ. մէկ կողմէ ամուսնութեան վրայ հիմնուած ընտանիք մը կը բարգաւաճի, որովհետեւ գարտուղի չէ, միւս կողմէ, տարաչխարհիկ ձեւով կազմուած ընտանիք մը իրեն հետ կը բերէ դասակարգային բաժանումի նոր ձեւ մը, որ արտասովոր կը թուի ըլլալ ոչ միայն Միացեալ Նահանգներու համար, այլ նաեւ՝ արդի ամբողջ աշխարհին:

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻԻԵՐԸ

«ԱԶԴԱԿ»Ի հետ կապուելու համար հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն.- 258526, 260115 եւ 241274:

☆Ի՞ՆՉ Կ'ԸՍԵՆ ԱՍՏՂԵՐԸ

☆*ԽՈՒՑ* (21 *Մարտէն* 20 *Ապրիլ*)

Լաւատեսութեամբ մեկնաբանեցէք շփոթ հարց մը: Բարեկամութիւն մը պիտի հաստատուի այսօր, իսկ դուք հարկ է որ ըլլաք դիւանագէտ ու համբերատար, որպէսզի յաղթահարէք լարուած կացութիւն մը:

☆*ՑՈՒԼ* (21 *Ապրիլէն* 21 *Մայիս*)

Գործի մարզին մէջ կատարեցէք ձեր պարտականութիւնները, որոնք շատ կարեւոր են եւ պէտք չէ ձգձգել: Այս ձեւով կրնաք լաւագոյնս կատարել ձեր վարչական կամ ընկերային աշխատանքները:

☆*ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ* (22 *Մայիսէն* 21 *Յունիս*)

Երկիւնքը ձեզի կողմնակից է այսօր. գործի մարզը պիտի ըլլայ փայլուն ամէն տեսակէտով: Օրը ունի հաճելի անակնկալներ, մասնաւորաբար՝ աշխատանքի մարզին մէջ:

☆*ԽԵՑԳԵՏԻՆ* (22 *Յունիսէն* 23 *Յուլիս*)

Աշխատանքի մարզին մէջ արժեւորեցէք դուք ձեզ իբրեւ կարեւոր անդամ մը: Ձեր ասպարէզին վերաբերեալ յաջողութիւն մը պիտի ունենաք:

☆*ԱՌԻՒԾ* (24 *Յուլիսէն* 23 *Օգոստոս*)

Հարցի մը շուրջ ուսումնասիրութիւն մը պիտի կատարէք ամէն կողմէ քննելով զայն: Այսօր ձեր գործունէութիւնը փայլուն պիտի ըլլայ. ամէն մարդ պիտի հիանայ ձեզի եւ ձեր կարողութիւններուն:

☆*ԿՈՅՍ* (24 *Օգոստոսէն* 23 *Սեպտեմբեր*)

Եթէ առիթը ստեղծուի խնդրի մը մասին ձեր կարծիքը տալու, լուռ մի՛ մնաք, ինչպէս կ'ընէք յաճախ: Այսօր պիտք է պատասխանէք այն մարդոց, որոնք կը կարծեն, թէ ըսելիք չունիք:

☆*ԿՇԻՌՔ* (24 *Սեպտեմբերէն* 23 *Հոկտեմբեր*)

Բարեկամ մը ձեզմէ պիտի խնդրէ բան մը, որ ձեզ պիտի շփոթեցնէ. հետեւաբար այդ մասին պիտի մտածէք լրջօրէն, որպէսզի կարենաք լուծում մը գտնել այս հարցին:

☆*ԿԱՐԻՃ* (24 *Հոկտեմբերէն* 23 *Նոյեմբեր*)

Ձեր ըսելիքները վերապահեցէք ճիշդ ժամանակին արտայայտուելու այն անձերուն, որոնց հետ հարց մը ունիք: Այսուհանդերձ հեռու մնացէք գուր վէճերէ: Հաշտ կեցուածք ունեցէք:

☆*ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ* (24 *Նոյեմբերէն* 21 *Դեկտեմբեր*)

Օրուան ընթացքին ներկայացնող հարցերը քննարկեցէք խնամքով եւ ուշադիր: Կարգի դրէք մէկ կողմ ձգուած ձեր թղթածրարը կամ աշխատանքները: Վճարեցէք ձեր մուրհակները. կարճ խօսքով՝ ոչինչ ձգեցէք պատահականութեան:

☆*ԱՅԾԵԼՁԻՒՐ* (22 *Դեկտեմբերէն* 20 *Յունուար*)

Ոչ ոքէ ազդուեցէք. ձեր գաղափարները շատ լաւ են եւ լաւագոյն: Ազդեցիկ էք եւ այսօր պիտի յառաջանաք մեծ քայլերով:

☆*ԾՈՎԱՆՈՑՇ* (21 *Յունուարէն* 19 *Փետրուար*)

Օրուան ընթացքին չնախատեսուած հարցերու դիմաց հարկ է մնաք իրատես ու լաւատես: Հաւանաբար քիչ մը տադտուկ ունենաք օրուան ընթացքին, բայց կարիք չկայ իրար անցնելու, հարցերը դիտելու խոշորացոյցով:

☆*ՁՈՒԿ* (20 *Փետրուարէն* 20 *Մարտ*)

Գործի մարզը պիտի ըլլայ սքանչելի. եթէ անգործ էք, գործ մը ձեռք ձգելու պատեհութիւնը պիտի ստեղծուի եւ պիտի ուրախանաք անշուշտ:

ԱՖՀԻԼ

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԾԱՌԱՅԵԼԸ ՄԵՐ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆ Է

1500 ԱՆԴԱՄ

100000$-Ի ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԱՅԻՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

90 ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐ

76 ՏԱՐՐԱԼՈՒԾԱՐԱՆԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆՆԵՐ

ԱՖՀԻԼ - *ԱՖԷՏԻ ՇԷՆՔ. Բ. ՅԱՐԿ ՀԵՌ. 01/262231 · 01/242556-7*

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԲՈԼՈՐ ՀԱՅ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐՈՒՆ

Բոլոր հայ աշակերտները, որոնք 1999 - 2000 տարեշրջանի *պրէօվի* կամ երկրորդ *պաքալօրէայի* քննութիւններուն յաջողեցան պատուոյ կամ բարձր պատուոյ յիշատակութեամբ, կրնան ներկայանալ Գնաճեան հաստատութիւն, ստանալու համար իրենց նախասիրութեամբ արեւի կամ բժշկական ակնոց մը:

Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար դիմել հետեւեալ հասցէին. KNAJIAN OPTICALS, Ժտէյտէի օթոսթրատ, «Եարա» սենթըր, Ա. յարկ, հեռ. 01 - 877740:

հրապարակի վրայ է

ՀԱՅԵՐԷՆԻ ՈՒՂՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

աշխատասիրեց՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՄՈՆՈՖԱՐԵԱՆ

1.կանոններ, 2. բառացանկ, 3. նմանաձայն բառեր, 4. առնչակից նիւթեր,
(կէտադրութիւն, առոգանութեան եւ բացայայտութեան նշաններ, տողադարձ, գլխագիրի գործածութիւնը, սղում եւ կրճատում)
5. այբուբենի ձայնական արժէքը

կը վաճառուի
Համավգային, Ուրֆալեան եւ Տօնիկեան գրախանութներուն մէջ:

STUDIO *Lantern*

•Կը ստանձնէ ուրախ առիթներու video նկարահանումներ

Հեռ. 01-266866 եւ 03-695399

ԿՈՒԶՈՒԻ

• Ադամանդաշար վարպետ կամ փորձառու գործաւորներ: Դիմել՝ հեռ. 03-929320:

HIGH CONSTRUCTION
LA BELLE RESIDENCE III
ԾԱԽՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ ԵՒ ԽԱՆՈՒԹՆԵՐ ՆԱՔՔԱՇԻ ՄԷՋ

• Նաքքաշի մէջ ծովահայեաց եւ արդիական բոլոր հանգստութեամբ օժտուած յարկաբաժիններ
• 210, (duplex) 210, 280 քառ. մեթր տարածութեամբ
• Խանութներ այլազան չափերով

Լաւ պայմաններ եւ վճարման դիւրութիւններ
Նաեւ Մըզհէրի մէջ, յարկաբաժիններ եւ խանութներ

Մանրամասնութեան համար դիմել
HIGH CONSTRUCTION ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԳԷՈՐԳ ԵՒ ԺԱՆ ԷՏՈՅԵԱՆՆԵՐ

LA BELLE RESIDENCE. MEZHER. ANTELIAS
Հեռ. 03-714030. 03-813040, 04-520905. 04-412904

ՄԱՐԶԱԿԱՆ-ԱՇԽԱՐՀ

ՊԱՍՔԵԹՊՈԼ. ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

Հ.Մ.Ը.Մ. - ՄԻԶԻԱՐԱ՝ 60-53

Լիբանանի տղոց պասքեթպոլի ախոյեանութեան 15րդ հանգրուանի մրցումներուն, Շաբաթ օր Հ.Մ.Ը.Մ.ի ներկայացուցչական կազմը Հ.Մ.Ը.Մ.ի «Թնձուկեան» մարզադաշտին վրայ 60-53 արդիւնքով (կիսախաղ՝ 24-24) պարտութեան մատնեց իր հիւրը՝ Միզիարան:

Մուսթաֆա Ապտէլ Սալամ նշանակեց 20 կէտ եւ 20 *ռիպաունտ*, Վէնսան Տա Սիլվա՝ 19 կէտ, իսկ Ժոզէֆ Արապեան՝ 10 կէտ եւ 6 *ռիպաունտ*:

Հ.Մ.Ը.Մ.ի յաջորդ մրցակիցն է Սաժէս. մրցումը տեղի պիտի ունենայ վաղը՝ Երեքշաբթի, Ղազիրի մէջ, ժամը 19:00ին:

ՊՈՒՆՏԸՍԼԻԿԱ

ՊԱՅԷՐՆ ՄԻՒՆԻԽ ՉԿՐՑԱԻ ԳՐԱԻԵԼ ՊԱՐԱԳԼՈՒԽԻ ԴԻՐՔԸ

Գերմանիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան *(Պունտըսլիկա)* 19րդ եւ դարձի առաջին հանգրուանի մրցումներուն, պարագլուխի դիրքը գրաւող եւ աշնան ախոյեան հանդիսացած Շալքէ յաղթանակով սկսաւ դարձի մրցումները, երբ 2-0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Հանկա Ռոսթոքը (14րդ), շնորհիւ Եորկ Պոէհմէի (4րդ) եւ Եիրի Նեմէքի (66րդ) կողմէ նշանակուած կոլերուն:

Իր կարգին, 2րդ դիրքը գրաւող Պայէրն Միւնիխ դժուար, բայց կարեւոր յաղթանակ մը արձանագրեց, երբ 3-2 արդիւնքով պարտութեան մատնեց վերջին դիրքը «գրաւող» Պոխումը, իր յաղթանակի կոլը նշանակելով աւարտէն երկու վայրկեան առաջ: Շթեֆան Էֆենպէրկ (20րդ եւ 88րդ) եւ Ճիովանի Էլպեր (52րդ) նշանակեցին Պայէրնի կոլերը. Պոխում իր կոլերը նշանակեց 41րդ եւ 58րդ վայրկեաններուն:

Պայէրնի նման 36 կէտ, սակայն աւելի տկար *կոլէվրէյճ* ունեցող Պորուսիա Տորթմունտ 2-0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Քոթպուսը (15րդ): Քրիսթիան Ներլինկըր (65րդ) եւ Ֆրետի Պոպիչ (66րդ) նշանակեցին Տորթմունտի կոլերը:

Պայէր Լեւերքուզըն 4-0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց իր հիւրը՝ Շթութկարթը, որ մրցումը աւարտեց տասը մարդիկով, Քրասիմիր Պալաքովի կարմիր *քարտ* ստանալէն ետք (48րդ): Պերնտ Շնայտըր (46րդ), Ուլֆ Քիրշթըն (49րդ՝ *փենալթիով* եւ 67րդ՝ *փենալթիով*) եւ Միքայէլ Պալաք (51րդ) նշանակեցին Լեւերքուզընի չորս անպատասխան կոլերը:

Ստորեւ՝ 19րդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.

Համպուրկ - Հերթա Պերլին	*1-2*
Պայէր Լեւերքուզըն - Շթութկարթ	*4-0*
Այնթրախթ Ֆրանքֆորթ - Քէօլն	*1-5*
Պայէրն Միւնիխ - Պոխում	*3-2*
Քայսըրսլաութըրն - Վոլֆսպուրկ	*0-0*
Վերտըր Պրեմըն - 1860 Միւնիխ	*2-0*
Ֆրայպուրկ - Ունթըրհախինկ	*2-0*
Պորուսիա Տորթմունտ - Քոթպուս	*2-0*
Շալքէ - Հանկա Ռոսթոք	*2-0*

ԴԱՍԱԻՈՐՈՒՄ

	ԿԷՏ
1. Շալքէ	*37*
2. Պայէրն Միւնիխ	*36*
3. Պորուսիա Տորթմունտ	*36*
4. Պայէր Լեւերքուզըն	*34*
5. Հերթա Պերլին	*31*
.....	
16. Այնթրախթ Ֆրանքֆորթ	*20*
17. Շթութկարթ	*18*
18. Պոխում	*18*

ՆԱԽԱԳԱՀ ՔՈՉԱՐԵԱՆ ԸՆԴՈՒՆԵՑ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

Իր կարգին, Միհայ շնորհաւորեց նախագահ Քոչարեանը Եւրոպական Խորհուրդին Հայաստանի անդամակցութեան առիթով: Ռումանիոյ եւ Հայաստանի սահմանադրական դատարաններու նախագահները ներկայացնելով կայացած հանդիպումներու արդիւնքները, նշեցին, որ ծանօթացած են իրարու գործելակերպին եւ փորձառութիւններուն, որոնց հիմամբ պիտի ճշդուին հետագայ գործակցութեան ընդհանուր եզրերը: Հայաստանի սահմանադրական դատարանի նախագահ Գագիկ Յարութիւնեան ըսաւ, որ երկու երկիրներու սահմանադրական դատարանները արդիւնաւէտ գործակցութիւն ունին նաեւ միջազգային կազմակերպութիւններու շրջագիծին մէջ:

Ռումանական պատուիրակութիւնը հանդիպում ունեցաւ նաեւ Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Վարդան Օսկանեանի հետ:

Միհայ ըսաւ, որ Եւրոպական Խորհուրդին Հայաստանի անդամակցութիւնը նոր կարելիութիւններ կը ստեղծէ երկու երկիրներու գործակցութեան ընդլայնման:

Նախարար Օսկանեան նշեց, որ Եւրոպական Խորհուրդին անդամակցութիւնը պատմական մեծ իրադարձութիւն է Հայաստանի համար եւ մեծ յառաջխաղացք եւրոպական ընտանիքին մէջ երկրի համարկման գործընթացին մէջ:

Անոնք նշեցին, որ երկու երկիրներու միջեւ յարաբերութիւնները կը գտնուին բարձր մակարդակի վրայ: Անոնք ըսին, թէ նկատի ունենալով, որ Ռումանիա այս տարի ստանձնած է ԵԱՀԿի նախագահութիւնը, կ'ակնկալուին քաղաքական աւելի աշխուժ երկխօսութիւն եւ շփումներ երկու երկիրներուն միջեւ:

Պատուիրակութիւնը հանդիպում ունեցաւ նաեւ Ազգային Ժողովի նախագահ Արմէն Խաչատրեանի հետ:

Լ. Միհայ Ա. Խաչատրեանին յանձնեց Ռումանիոյ խորհրդարանի նախագահին նամակը: Վերջինս, որ պիտի ստանձնէ ԵԱՀԿի խորհրդարանական վեհաժողովի նախագահութիւնը, պատրաստակամութիւն կը յայտնէ օժանդակել այդ կազմակերպութեան շրջանակներուն մէջ Հայաստանի Ազգային Ժողովի գործունէութեան:

Ա. Խաչատրեան Լ. Միհայի միջոցով Ռումանիոյ խորհրդարանի նախագահը պաշտօնապէս հրաւիրեց այցելելու Հայաստան եւ մասնակցելու քրիստոնէութեան պետական կրօն հռչակման 1700ամեակի տօնակատարութիւններուն:

Հանդիպումին քննարկուեցան երկկողմանի գործունէութեան զարգացման եւ սահմանադրական դատարաններու միջեւ փորձառութիւններու փոխանակման առնչուող հարցեր:

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

– Հ.Մ.Ը.Մ ՊԱՐՏՈՒԵՑԱՒ ԱՀԼԻ ՍԱՅՏԱՅԷՆ՝ 2-1 – ԱԽԱ ԱՀԼԻ ԱԼԷՅ՝ ԱՇՆԱՆ ԱԽՈՅԵԱՆ

Լիբանանի ֆութպոլի ախոյեանութեան 11րդ հանգրուանի աւարտով վերջ գտան երթի մրցումները, եւ Ախա Ահլի Ալէյ հանդիսացաւ աշնան ախոյեան, երբ 3-0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Շապաք Սահէլը:

Պուրճ Համուտի Քաղաքապետարանի դաշտին վրայ, երէկ կէսօրէ ետք, բավմահապար Հ.Մ.Ը.Մ.ական համակիրներու ներկայութեան, Հ.Մ.Ը.Մ. 2-1 արդիւնքով անըսպասելի պարտութիւն մը կրեց իր հիւրէն՝ Ահլի Սայտայէն:

Մրցակիցը ցարդ ոչ մէկ յաղթանակ արձանագրած էր: Անոր առաջին յաղթանակն էր երէկ, այդ ալ Պուրճ Համուտի դաշտին վրայ: Դասաւորման աղիւսակին վերջին դիրքին վրայ գտնուող կազմը, որ բնականաբար կը նկատուի նաեւ այս եղանակին ամէնէն տկարը, կրցաւ ոսկի երեք կէտերով վերադառնալ հարաւ. կէտեր, որոնք «յարութիւն տուին» անոր գրեթէ մեռած յոյսերուն...

Եթէ պատահէր, որ երէկ Հ.Մ.Ը.Մ. այս դիւրին կարծուած մրցումին յաղթէր, բաւական հեռացած պիտի ըլլար իր ետին գտնուող երեք կազմերէն՝ Հ.Մ.Մ.էն, Ռասինկէն եւ Ահլի Սայտայէն, սակայն կացութիւնը մնաց նոյնը. բարեբախտաբար յիշեալ կազմերը եւս պարտութիւններ կրեցին եւ գէթ դիրքերու իմաստով բան չփոխուեցաւ:

Ինչո՞ւ երէկուան պարտութիւնը:

Առաջին հերթին պատասխանը յստակ է ու մեկին. որովհետեւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի բերդը վստահուած է տկար եւ անկայուն բերդապահի մը: Նախորդ մրցումին նման, երէկ Հ.Մ.Ը.Մ.ի ստացած երկու կոլերն ալ (բայց յատկապէս առաջինը) անոր յստակ սխալին պատճառով էին: Զարմանալին հոն է, սակայն, որ անոր տակաւին կը վստահուի մեր բերդը, երբ մանաւանդ Հ.Մ.Ը.Մ.ի տարապով ձեռքի անվայել շարժուձեւերով հանդէս կու գայ իր իսկ համակիրներուն դէմ...

Ինչ կը վերաբերի մնացեալ կազմին, պէտք է ըսել, որ երէկ խումբը չունեցաւ լաւ խաղարկութիւն, յատկապէս Բ. կիսախաղին: Այո՛, ճիշդ է, որ ստեղծուեցան առիթներ, որոնցմէ երկուքը չար բախտէն հանդիպեցան մրցակից բերդին սիւներուն, սակայն ասիկա ոչինչ կը նշանակէ, միշտ նկատի ունենալով մրցակից կազմին ամէնէն տկար խումբը ըլլալուն հանգամանքը:

Այս պարտութենէն ետք, կացութիւնը այժմ դարձաւ իրաւամբ վտանգաւոր: ճիշդ է, որ վտանգաւոր գօտիին մէջ չենք գտնուիր տակաւին, սակայն այդ դիրքերուն վրայ գտնուող խումբերը միայն երկու փոքր կէտի տարբերութեամբ ետ կը մնան մեզմէ, տուեալ մը, որ բնականաբար լաւագոյնս կը բացատրէ վիճակը:

* * *

11րդ հանգրուանի մնացեալ մրցումներուն, Սաժէս 6-1 արդիւնքով տապալեց իր ոխերիմ թշնամին՝ Ռասինկը, Անսար 3-2 յաղթական վերադարձաւ Թրիփոլիէն՝ Սալամի դէմ մրցումէն, Թատամոն Սուր իր դաշտին վրայ 5-3 արդիւնքով յաղթեց Հ.Մ.Մ.ին, իսկ Սաֆա - Նըժմէ մրցումը աւարտեցաւ 3-3 հաւասարութեամբ, 25 հապար համակիրներու ներկայութեան:

Ստորեւ՝ 11րդ եւ երթի վերջին հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.

Սաժէս - Ռասինկ	*6-1*
Սալամ - Անսար	*2-3*
Հ.Մ.Ը.Մ. - Ահլի Սայտա	*1-2*
Ախա Ահլի Ալէյ - Շապաք Սահէլ	*3-0*
Թատամոն Սուր - Հ.Մ.Մ.	*5-3*
Սաֆա - Նըժմէ	*3-3*

Ստորեւ՝ երթի վերջնական դասաւորումը.

	Յաղթ.	*Հաւ.*	*Պարտ.*	*Նշ.*	*Ստ.*	*Կէտ*
1. Ախա Ահլի Ալէյ	*9*	*0*	*2*	*27*	*9*	*27*
2. Թատամոն Սուր	*8*	*1*	*2*	*27*	*12*	*25*
3. Նըժմէ	*8*	*0*	*3*	*25*	*10*	*25*
4. Սաժէս	*6*	*2*	*3*	*23*	*15*	*20*
5. Սալամ	*5*	*2*	*4*	*22*	*20*	*17*
6. Անսար	*4*	*4*	*3*	*17*	*18*	*16*
7. Սաֆա	*4*	*3*	*4*	*14*	*15*	*15*
8. Շապաք Սահէլ	*2*	*5*	*4*	*15*	*21*	*11*
9. Հ.Մ.Ը.Մ.	*2*	*2*	*7*	*15*	*21*	*8*
10. Հ.Մ.Մ.	*1*	*4*	*6*	*17*	*26*	*7*
11. Ռասինկ	*1*	*3*	*7*	*10*	*28*	*6*
12. Ահլի Սայտա	*1*	*3*	*7*	*9*	*27*	*6*

ԹԱՊԱՅԻ ՀՆԳՕՐԵԱՅ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

Տէյվիտի բանակցութիւններուն յաջողութիւնը:

Պաղեստինցի պաշտօնատար մը ըսաւ, որ երկու կողմերը որոշած են չյայտարարել այն կէտերը, որոնց շուրջ համաձայնութիւն գոյացած է, որպէսզի կարելի ըլլայ ընտրութիւններէն ետք շարունակել առանց միջամտութիւններու: Պաղեստինցիները կ'ուզեն անկախ պետութիւն մը յայտարարել Կապայի եւ Այսրյորդանանի մէջ: Բանակցութիւններուն ընթացքին, անոնք կարեւորութեամբ շեշտած են այս պարագան: Պաղեստինցի բանագրնացներ ըսին, որ յառաջխաղացք արձանագրած են հողային հարցերու, գաղթականներու եւ ապահովութեան հարցերու քննարկումներու մէջ: Բանագնաց մը ըսաւ, որ համաձայնած են, որ Իսրայէլի գերիշխանութեան ենթակայ պիտի մնայ Այսրյորդանանի չորս առ հարիւրը, ուր կը գտնուին հրէական բնակեցման գլխաւոր կեդրոնները:

Միւս կողմէ, Շարոնի խորհրդականներ եւ Լիքուտի բարձրաստիճան պաշտօնատարներ կը շարունակեն պնդել, որ Թապայի մէջ գոյացած համաձայնութեան մը կիրարկումը պարտաւորիչ պիտի չըլլայ Շարոնի կառավարութեան:

● ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ նախագահ Ճորճ Պուշ Շաբաթ օր հեռաձայնային հաղորդակցութիւն մը ունեցաւ Պարաքի հետ, որուն յայտնեց, որ Ուաշինկթընն կ'ուզէ լաւ կապեր ունենալ Իսրայէլի հետ, ինչպէս նաեւ կ'ուզէ խաղաղութեան հաստատումը Միջին Արեւելքի մէջ՝ հիմնուած «ապահով Իսրայէլի» մը վրայ: Պուշ տակաւին որեւէ կապ չէ հաստատած Արաֆաթի հետ:

● ՅՈՐԴԱՆԱՆԻ ոստիկանութիւնը Շաբաթ օր ձերբակալեց Աշխատաւորական Համադաշնակցութեան եօթը պատասխանատուներ, որոնք արշաւի մը ձեռնարկած էին արգիլեալ ցանկի մը վրայ դնելու համար ընկերութիւններ եւ գործարարներ, որոնք կապեր ունին եւ կը գործակցին Իսրայէլի հետ:

(ՌՈՅԹԵՐ)

ԹԵՆԻՍ. ԱՒՍՏՐԱԼԻՈՅ ԹԵՆԻՍԻ ԲԱՑ ՄՐՑԱՇԱՐՔ

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻՆԵՐ ԱԿԱՍԻ ԵԻ ՔԱՓՐԻԱԹԻ ՏԻՐԱՑԱՆ ՏԻՏՂՈՍԻՆ

Անտրէ Ակասի

Աւստրալիոյ թենիսի բաց մրցաշարքի տղոց աւարտական ճակատումին, երէկ Անտրէ Ակասի (Մ. Ն.) 6-4, 6-2 եւ 6-2 արդիւնքով պարտութեան մատնելէ ետք իր մրցակիցը՝ Առնօ Քլեմանը (Ֆրանսա), տիրացաւ տիտղոսին, յաջորդաբար երրորդ տարին ըլլալով: Մրցումը տեւեց մէկ ժամ 45 վայրկեան:

Թէեւ Ժան Պորթրայէն ետք (1928) Քլեման դարձած էր առաջին ֆրանսացին, որ կը հասնէր Աւստրալիոյ թենիսի մրցաշարքին աւարտականին, սակայն վերջին *կրան շլէմի* տիտղոսին տիրացող ֆրանսացի մարզիկը եղաւ Եանիք Նոա, որ 1983ին շահեցաւ Ֆրանսայի թենիսի բաց մրցաշարքը:

Ճենիֆըր Քափրիաթի

Տղոց աւարտական մրցումէն օր մը առաջ տեղի ունեցաւ աղջկանց աւարտական մրցումը, որ վերջ գտաւ ամերիկացի ճենիֆըր Քափրիաթիի յաղթանակով, որ 6-4 եւ 6-3 արդիւնքով պարտութեան մատնեց թիւ 1 դասուած վուիցերիացի Մարթինա Հինգիսը: 12րդ դասուած Քափրիաթի 11 տարուան իր ասպարէզին ընթացքին կը շահէր իր առաջին *կրան շլէմի* տիտղոսը:

Այսպէսով, Աւստրալիոյ բաց մրցաշարքը, որ եղանակի առաջին *կրան շլէմի* մրցաշարքն է, աւարտեցաւ հարիւր տոկոս ամերիկեան յաղթանակով:

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑԻՆ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

Միւս կողմէ, Ալրպէյճանի նախագահ Հայտար Ալիեւ Ֆրանսայէն վերադառնալէ ետք յայտարարեց, որ Հայաստանի եւ Ալրպէյճանի նախագահներուն միջեւ երկխօսութիւնը «ժամանակի վատնում չէ եւ իւրաքանչիւր հանդիպում մեծ նշանակութիւն ունի»: Ան օգտակար նկատեց Փարիզի մէջ նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեանի հետ հանդիպումը եւ կոչ ուղղեց ուղղակի երկխօսութեան շարունակման, որովհետեւ այդ հանդիպումները կը թոյլատրեն, որ կողմերը վիրաւորուելէն աւելի լաւ հասկնան»:

● ՌՈՒՍԻՈՅ արտաքին գործոց նախարարութիւնը յայտնեց, որ Ուրբաթ օր Մոսկուայի մէջ արտաքին գործոց փոխ նախարար Պերտենիքով հանդիպում ունեցած է Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարութեան քաղաքական հարցերու եւ ապահովութեան բաժանմունքի ընդհանուր տնօրէնին հետ:

Հանդիպումին քննարկուած են Լեռնային Ղարաբաղի տագնապին լուծման առնչուող հարցեր: Անոնք շեշտած են իրենց շահագրգռուածութիւնը, որպէսզի Հայաստանի եւ Ալրպէյճանի նախագահները՝ իրենց ուղղակի հանդիպումներուն ընթացքին, ԵԱՀԿի Մինսքի խմբակի օժանդակութեամբ, շուտով հասնին կիզումներու: Անոնք գոհունակութիւն յայտնեցին ԵԱՀԿի միջնորդական աշխատանքներու շրջագիծին մէջ ռուս եւ ֆրանսացի ներկայացուցիչներու գործակցութեան համար:

ԻՐԱՆ

ԳԱՂՏՆԻ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՐԵՔ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ՄԱՀԱՊԱՏԻԺԻ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԵՑԱՆ

Իրանի գաղտնի սպասարկութեանց նախարարութենէն բարձրաստիճան պաշտօնատարներ, որոնք մարդասպանութիւն կատարած ըլլալու յանցանքի համար դատապարտուեցան, պատրաստած էին անուանացանկ մը (աւելի քան քառասուն անուն) «մաքրագործում»ի հաւանական թեկնածուներու, հաղորդեցին օրաթերթերը երէկ:

Չինուորական ատեան մը Շաբաթ օր մահապատիժի դատապարտեց երեք գործակալներ, իսկ 12 ուրիշներ ալ՝ բանտարկութեան քանի մը վճիռներ:

Թեհրանի կինուորական ատեանի գլխաւոր դատաւոր Մոհամէտ Ռեզա Աքիքի, որ մէկ ամսուան ընթացքին նախագահած էր դռնփակ դատավարութեան նիստերուն, մահուան դատապարտեց Ալի Ռոշանին, Մահմուտ Ժաֆարկատէն եւ Ալի Մոհէնին, հաղորդեց ԻՐՆԱ լրատու գործակալութիւնը: Երեք գործակալները կատարած են այլախոհ մտաւորականներու սպանութիւնը: Սպանութիւնը հրահանգող երկու պաշտօնատարները ցկեանս բանտարկութեան դատապարտուեցան: ԻՐՆԱ աւելցուց, որ բոլոր վճիռներն ալ կրնան վերատեսութեան համար գերագոյն ատեանին ներկայացուիլ յառաջիկայ քսան օրերուն:

Աքիքի յայտարարած էր նաեւ, որ գաղտնի սպասարկութեանց նախկին նախարար Քորպանալի Տոռի Նաժաֆապատի մեղսակացած է ոճիրներուն: *«Տորան - է Էմրուկ»* օրաթերթը հաղորդեց, որ Տոռի երդուած է, թէ ինք չէ հրահանգած սպանութիւնները: Տոռի պարտադիր կերպով հրաժարած էր, երբ նախարարութիւնը խոստովանեցաւ, թէ ըմբոստ գործակալներ սպանած են մտաւորականներ ու այլախոհներ:

Բարեկարգչական շարժումի ղեկավարներ բաւարարուած չեն, որովհետեւ անոնք համոզուած են, որ դատախազները անտեսած են տեղեկութիւններ եւ ապացոյցներ, որոնք կ'ամբաստանեն շատ աւելի բարձր աստիճանի վրայ գտնուող պաշտօնատարներ:

Միւս կողմէ, *«Թեհրան Թայմզ»* հաղորդեց, որ ընդդիմադիր Մուժահիտին Խալքի կինեալներ Թեհրանի մէջ տեղի ունեցած բախումներու ընթացքին սպանած են գաղտնի գործակալութեան վեց անդամներ: Օրաթերթը չհաղորդեց, թէ բախումները երբ տեղի ունեցած են:

●ԻՐՆԱ երէկ հաղորդեց, որ խորհրդարանի անդամ մը ձերբակալուած է: Ձերբակալման պատճառը տակաւին յստակ չէ: Համիտ Լոքմանեան բարեկարգչական շարժումի անդամ է:

●ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ բարեկարգչական շարժումի ղեկավար Ալի Աֆշարիի (բանտարկուած) հայրը ձերբակալուած է ու անոր հրատարակած շաբաթաթերթը փակուած, հաղորդեց *«Հայաթ - է Նօ»* օրաթերթը:

(ՌՈՅԹԵՐ)

ՎԱՐՈՒԺԱՆ ՊՕՂՈՍԵԱՆ

Շարունակուած՝ 6րդ էջէն

Այնուամենայնիւ անոր արուեստին մասին մեր կարծիքը աւելի ամբողջական ու վաւերական դարձնելու համար տանք քանի մը կարծիք եւս.

«Վարուժան Պօղոսեան ճշմարիտ բանաստեղծ մըն է եւ՝ արուեստագէտ մը, որուն գործը ուրիշի մը գործին հետ չի շփոթուիր:

«Մահը եւ գերութիւնը կարեւոր դեր մը կը խաղան անոր ստեղծագործութիւններուն մէջ:

«... Պօղոսեանին քարէ գործերը այնպիսի ձեւով մը գիրար կ'ամբողջացնեն, որ ֆիզիքապէս միայն իրեն կը պատկանին»:

12/2/1977

«Վարուժան Պօղոսեանի յաջողութիւնը կը կայանայ մարդկային գեղեցկութիւնը իբրեւ Աստուածային գոյ ընդունելուն մէջ: Բան մը, որ կը տարբերի առօրեայէն, բան մը, որ կրնայ տիրապետել կեանքին՝ միայն նայելով անոր եւ առանց խուսափելու անկէ»:

1/5/1979

Վերջացնելէ առաջ թարգմանաբար տանք նաեւ Վարուժան Պօղոսեանի կարծիքը առհասարակ իր ժամանակի ամերիկեան կերպարուեստին մասին, քաղուած՝ 1973ին Լոս Անճելըսի մէջ տպուած «Յետ-պատերազմեան ժամանակակից նկարչութիւն, գծագրութիւն, քանդակ եւ տպագրութիւն» գիրքին, որուն հեղինակն է Սոթըպի Փարք Պերնէթ:

«Ամերիկեան կերպարուեստին մէջ ես չեմ գգար ընդհանուր շարժում մը կերպարին ուղղութեամբ: Ոչ ալ կը նշմարեմ, թէ գգալի հեռացում մը կայ ոչ ներկայացուցչական նիւթերէն: Մինչ այդ, սակայն, ներկայացուցչական եւ ոչ ներկայացուցչական ձեւերու ցուցանիշները կը շարունակեն իրենց նպաստը բերել ժամանակակից տեսքին: Ինծի կը թուի, թէ յստակօրէն նշմարելի նոր երեւակայութիւն մը տակաւին երեւան եկած չէ»:

Ինչպէս կը նշմարէ ընթերցողը, Վարուժան Պօղոսեանի արուեստը բարդ է ու բազմախորհուրդ եւ կարիքր ունի խոր ուսումնասիրման ու բացայայտման:

ԸՍՏ ՎԵՐՀԷՕԿԸՆԻ

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ՄՕՏ ՕՐԷՆ ՊԱՇՏՕՆԱՊԷՍ ՀԱՒԱՆՈՒԹԻՒՆ ՊԻՏԻ ՏԱՅ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԵՏ ԱՆԴԱՄԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԿԱՊՈՒԱԾ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

Եւրոպական Միութեան ընդարձակման հարցերու յանձնակատար Կունթըր Վերհէօկընն Շաբաթ օր Տաւոսի մէջ յայտնած է, թէ կ'ակնկալէ, որ Եւրոպական Խորհուրդը յառաջիկայ քանի մը շաբաթներուն պաշտօնապէս հաւանութիւն պիտի տայ Թուրքիոյ հետ անդամակցութեան կապուած գործակցութեան: Ատկէ ետք միայն Թուրքիա կրնայ պատասխան մը տալ:

Ան ըսած է, որ իր կարծիքով, թրքական հակադարձութիւնը դրական պիտի ըլլայ եւ թէ բարեկարգումներու գործընթացը արագօրէն պիտի սկսի:

«Ասիկա գործնապէս կը նշանակէ, թէ Թուրքիա պիտի սկսի քաղաքական չափանիշները իրականացընելու քայլերուն եւ անմիջապէս, որ Անգարա ատիկա ընէ, կրնանք քննարկել անդամակցութեան գծով բանակցութեանց հարցը», յայտնած է ան:

(ՌՈՅԹԵՐ)

ԻՍՐԱՅԷԼԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Իսրայէլի նախագահ Մոշէ Քացաւ Վրաստան այցելութեան ընթացքին յայտարարեց, որ «Իսրայէլ ուշադրութեամբ կը հետեւի Վրաստանի եւ Կասպեան շրջանի իրադարձութիւններուն»:

Քացաւ ըսաւ, որ «Իսրայէլ կը ծրագրէ աշխուժօրէն մասնակցիլ կասպեան քարիւղի եւ կապի փոխադրման աշխատանքներուն: Ասիկա կը նշանակէ, որ Թէլ Աւիւ շահագրգռուած է Վրաստանի հետ տնտեսական յարաբերութիւններու կարգացումով, մասնաւորաբար ուժանիւթի մարզին մէջ», ըսաւ ան:

ՔԱՌԱՍՈՒՆՔ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ...

Շարունակուած 4րդ էջէն

Ան յաջողած գործարար մըն էր, որովհետեւ իր առեւտրական, ապա ճարտարարուեստական եւ բնակարանային աշխատանքները վարեց պարկեշտ, անկեղծ եւ հաւատարիմ ձեւով, իսկ ես միշտ յարգած եմ անոր ձգտումը լաւագոյնին, նրբագոյնին եւ բարձրին:

Ան միշտ կը կրկնէր. «Մեր ճակատագիրն է սիրել այս ժողովուրդը, որովհետեւ մենք անկէ ենք եւ անոր համար, ինչպէս որ մեր ճակատագիրն է հաւատարիմ մնալ մեր հայ գաղութին, հաւասարապէս պէտք է սիրել անոր մեծերն ու փոքրերը, ընել ամէն բան անոր փառքին համար», եւ վայրկեան մը չվարանեցաւ այս ընթացքը շարունակելէ:

Հպարտ էի իրմով, մանաւանդ երբ կասկածեցաւ իր երեսփոխանական աթոռէն, երբ զգաց, թէ անկարող դարձած է շարունակելու հանրային կեանքին մէջ իր դերը: Ի՛նչ ապնիւ, հապուադէպ եւ պատուաբեր կեցուածք...

Անոր կեանքը դաս մըն է մեզի համար, իր փոքր ընտանիքին, մեծ՝ հայ ընտանիքին եւ լիբանանեան ընտանիքին համար:

Բարեկամս, որքա՜ն դժուար է ինծի համար կանգնիլ հոս՝ թուելու արժանիքներդ ու առաւելութիւններդ, դուն, որ մահկանացուդ կնքեցիր պապակիդ 34րդ տարեդարձիդ օրը: Ի՛նչ ճակատագիր. բայց կրնաս հանգիստ ննջել: Ետիդ ձգած ես տիպար ընտանիք մը՝ առաքինի կին մը, լաւ զաւակներ, որոնք օրինակիդ կը հետեւին եւ անկասկած պիտի շարունակեն սիրելու եւ տալու ընթացքդ՝ ի նպաստ հայ համայնքի բարձրացումին եւ ընդհանրական պահանջներու հետապնդումին մէջ՝ դերակատարութեանդ: Ձիշդ է, որ առանձին չէիր մղեր այս պայքարը, այլ՝ Հայկական Երեսփոխանական Պլոքի շրջագիծին մէջ, եւ անոր անդամներուն հետ կ'աշխատէիր իրականացնելու այն, ինչ որ կը նպաստէր մեր համայնքին՝ Լիբանանի մէջ իր աչքառու տեղը գրաւելու: Հայկական Երեսփոխանական Պլոքն ալ իր գործունէութեամբ անբաժան կը մնայ Հ. Յ. Դաշնակցութենէն, որ շատ լաւ գիտէ, թէ ինչն է օգտակար միաժամանակ հայ համայնքին եւ Լիբանանին:

Չեմ վգար, որ միայն ընտանիքդ է, որ քեզ կորսնցուցած է, այլ նաեւ Դաշնակցութիւնն ու իւրաքանչիւր լիբանանահայ, քանատահայ եւ փարիզահայ:

Ի՞նչ կրնամ ըսել: Ըսե՞մ քեզի, որ մահէդ ետք մեզմէ կը պահանջուի յաւելեալ պայքար ու վոհողութիւններ Լիբանանի հանրային կեանքին մէջ հայկական մեր իրաւունքներուն տիրանալու համար, թէ ըսեմ, ինչպիսի մեծ ցաւ կը վգանք, որովհետեւ իշխանութիւնը արդար չէ գտնուած մեր համայնքի իշխանութենէն ներս ներկայացուցչութեան գծով: Ըսե՞մ քեզի, թէ որքան իրաւազրկուած կը վգանք, որովհետեւ հայ համայնքը որոշ չափով բացակայ է իր լիարժէք մասնակցութիւնը բերելու լիբանանեան հայրենիքի վերականգնումին:

Բարեկա՛մս, յարգալիր խոնարհելով յիշատակիդ եւ հայկական ու լիբանանեան հայրենիքին երախտիքներուդ առջեւ, քեզի կը խոստանամ, ինչպէս որ կը խոստանան Դաշնակցութիւնն ու Հայկական Երեսփոխանական Պլոքը, թէ պիտի մնանք հաւատարիմ այս ուղեգիծին եւ ջահակիր հայկական իրաւունքներու պահանջատիրութեան ու Լիբանանի փառքի կերտումին մէջ հայկական դերակատարութեան:

Պիտի մնանք ջահակիրները նաեւ ապատութեան, գերիշխանութեան, անկախութեան եւ արժանապատիւ կեանքի լիբանանեան պահանջատիրութեան. մեր նպատակն է, որ Լիբանանի բոլոր շրջանները խաղաղութիւն եւ կայունութիւն վայելեն, Լիբանան դուրս գայ ապրուստի հեղձուցիչ տագնապէն. մեր նպատակն է լաւագոյն եւ ապնուագոյն կամեցողութեամբ վերաշինել Լիբանանը, որպէսզի դառնայ Արեւելքի փարոսը:

Վերջապէս, դարձեալ կը յայտնենք մեր ջերմ ցաւակցութիւնները հանգուցեալին առաքինի կնոջ, սիրելի զաւակներուն, յարգելի եղբայրներուն:

Շնորհակալութիւն կը յայտնենք բոլոր ներկաներուն եւ կամքէ անկախ պատճառներով բացականերուն: Աստուծմէ կը խնդրենք, որ դրախտի արժանացնէ զայն, համբերութիւն եւ մխիթարութիւն պարգեւէ անոր կնոջ եւ զաւակներուն հնարաւորութիւն՝ հաւատարմութեամբ, անկեղծութեամբ եւ հաւատքով շարունակելու իրենց հօր երթը:

ՎԱՐԶԱՊԵՏ ՀԱՐԻՐԻ...

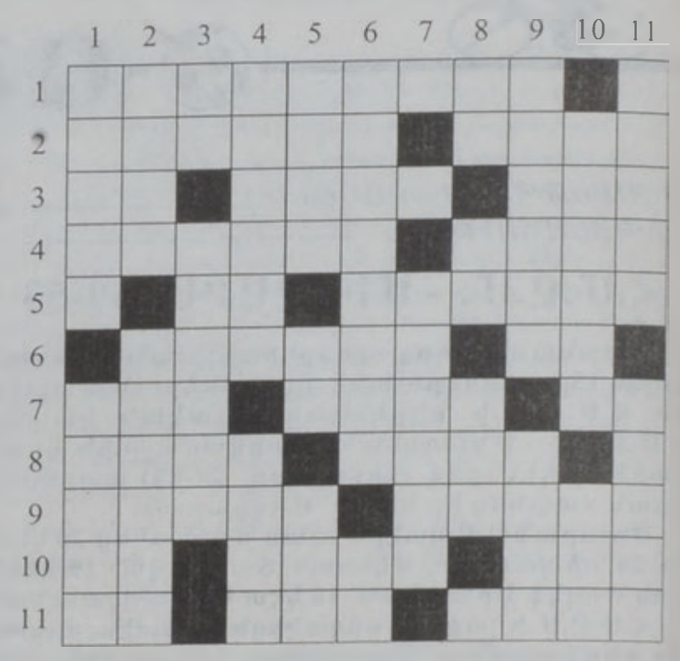
Շարունակուած Ա. էջէն

Լիբանանեան պատուիրակութիւնը դիմաւորեցին փոխ վարչապետ Ֆահըտ Պըն Մահմուտ Ալ Սայիտ, նախարարներ, Մասքաթի մէջ Լիբանանի դեսպան Նիկար Շամմաս եւ լիբանանեան գաղութի երեւելիներ:

Շաբաթ օր Հարիրի եւ անոր ընկերակիցները հանդիպում մը ունեցան Օմանի սուլթան Քապուս Պըն Սայիտի հետ, ներկայութեամբ փոխ վարչապետ Ֆահըտ Պըն Մահմուտ Ալ Սայիտի, արտաքին գործոց նախարար Եուսէֆ Պըն Ալեուի Պըն Ապտալլայի եւ հաղորդակցութեան միջոցներու նախարար Սուհէյլ Պըն Մուսթահալ Շամմասի: Հարիրի ապա հանդիպումներ ունեցաւ Օմանի արտաքին գործոց նախարարին, Օմանի սուլթանի տնտեսական ծրագրումի հարցերու խորհրդականին եւ Սուլթան Քապուս համալսարանի նախագահին հետ, քննարկելով եւ ստորագրելով վերոյիշեալ համաձայնագիրները:

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 4771

Պատրաստեց՝ Տ.Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

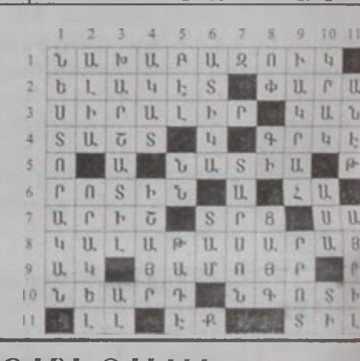
ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. *1977ին յաւագոյն բեմադրիչի Օսքարին արժանացած անձը:*
2. *Արական անուն - Լիբանանահայ պարախումբ:*
3. *Այո՛ - Կաթնտու - Հոյլ:*
4. *Մուկերու ծուղակ - Անջրպետի ուսումնասիրութեան ամերիկեան վարչութիւն:*
5. *Հասակ - Մարոքեան քաղաք:*
6. *Վախ - 21:*
7. *Համեմը չատ - Ընջուղ - Իրերայաջորդ տառեր:*
8. *Ափրիկեան երկիր - Զօրաբաբէլի որդին:*
9. *Նգովք - Նախաճաշիկ:*
10. *Ցուցական ածական - Լաւ - Ջերմուկներ գտնող իշապանը:*
11. *Փոքրացնող մասնիկ - Փականք - Միամեայ ուլ:*

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. *Ասպար - Արական անուն:*
2. *Ցատկութիւն - Նուագ:*
3. *Իրերայաջորդ գիրեր - Իգական անուն:*
4. *Խամաճիկ - Առատ հաւկիթ հաւթայթող:*
5. *Օդանաւորդութեան միջազգային ընկերակցութիւն - Մատցական ածական - Թուրիւկի ծննդավայրը:*
6. *Անպատիւ - Կենդանական սեռ:*
7. *Ջրապատ փոքր ցամաք:*
8. *Կանացի օտար չաբաթաթերթ - Ցուցական ածական - Բայց:*
9. *Դեռահասակ - Արական անուն:*
10. *Շումբայ - Հայաստանի մայրաքաղաքներէն:*
11. *Պանդոյր - Ուղիղ:*

ԹԻՒ 4770 ԽԱՉԲԱՌԻՆ ԼՈՒԾՈՒՄԸ

ՄՏՔՈՎ ԿՈՄԻՏԱՍԻ...

Շարունակուած՝ 6րդ էջէն

Խաչը չեմ նկարել, բայց մտածում եմ ալ անկիւնում կոտրուած խաչքարը նկարել: Դա արդէն հետաքրքրական միտք է: Ձախ վերեւի անկիւնից իջնող սարի դիծը անցնում է դէմքով եւ պիտի վերջանայ խաչքարով: Խաչքարերի նկարներ չկա՞ն...

- Ինչ հրաշալի են խաչքարերը: Սրանք ժողովուրդն է ստեղծել, եւ ի՛նչ սիրով է ստեղծել: Մէկը միւսին չի նմանում: Սա բանաստեղծութիւն է, հեքիաթ է, քարի հեքիաթ: Ժողովուրդը կարողացել է տեսնել, որ քարը չատ է մեր երկրում, որ քարը երկրի խառնուածքն է եւ լեզու է տուել քարին: Հարեւան քրիստոնեայ ժողովուրդներ են եղել, բայց խաչքարեր միայն հայերն են ստեղծել: Այդ բանը երկրի քարոտ նկարագրով է բացատրւում: Մեր ժողովուրդը կարողացել է ճանաչել, սիրել, ամուր կապուել հայրենիքին: Բոլոր խաչքարերը, եկեղեցիները, որ տեսել եմ, ոնց որ բուսել են հողից, այնքան բնական ու ճաշակով: Կոմիտասի երգերն էլ այդպէս օդից, ջրից, քարերից, լեռներից են բուսել...

... Կոմիտասը այնպէս է երգում, կարծես չօչափում է հողը: Կարծես երգողը մարդ չլինի: Իսկական արուեստը հէնց այդ է: Մարդ պիտի ինքնամոռացում ապրի, պիտի մաքրուի, վերանայ իրենից, պիտի երեխայի նման լինի՝ ամէն չարժումի մէջ բնական:

Կոմիտասը բնութեան հրաշքներից է: Մի թէ հրաշք չէ տասը տարեկան, որ, գայ էջմիածին, կաթողիկոսի մօտ տաճկերէն երգի, յետոյ էլ...

Նա պատարագ է ստեղծել: Պատարագը մեր ժողովրդական ոգու խտացումն է: Դա մեծ արուեստ է, մեր ժողովրդական իսկական օփերան: Կոմիտասը խորն էր զգում ժողովրդական ոգին եւ նա կարող էր գրել այդպիսի մեծ գործ...

Լսում եմ ու զարմանում նրա երգի պարզութեան վրայ: Պարզութիւնը, բնականութիւնը հանճարի ամենաբնորոշ յատկութիւնն է: Արուեստի հետ գործ ունենալիս պիտի չմտածես՝ ինչպէս է արուած: Ամէն մի գիծ պէտք է արժէք, բովանդակութիւն ունենայ: Գաղտնիքն էլ հէնց պարզութեան մէջ է: Բնութիւնն էլ է այդպէս՝ պարզ ու անբացատրելի: Դու կարծում ես մենք դեռ լրիւ հասկանո՞ւմ ենք Կոմիտասին: Նրա մեծութիւնը իր մէջ է, ոչ ոք չի սովորեցրել, բայց նա գգացել է, մտել է բնութեան մէջ: Այս երաժշտութիւնը իր կանոններն ունի, որը թելադրուած է մեր երկրի ու ժողովրդի ոգով եւ բնաւ էլ նման չի կարող լինել երաժշտութեան ծանօթ օրէնքներին: Ամէն արուեստ իր օրէնքն ունի: Պէտք է չատ խորը ճանաչել այս երաժշտութիւնը: Ինչ լաւ է, որ Կոմիտասի ձայնը մնացել է: Նա յայտնաբերել է մեր երաժշտութեան այբուբենը: Մի օր էլ ինքը պիտի յայտնաբերուի իր բոլոր գաղտնիքներով:

ԱԶԴԱԿ ՀԵՌ. 258526 - 260115 -241274 ՊՈՒՐՃ ՀԱՄՄՈՒՏ
AZTAG TEL. 258526 - 260115 -241274 E. MAIL : aztag@inco.com.lb
FAX : 258529 P.O.BOX : 80860 BOURJ HAMMOUD
ازتاك : هاتف : ٢٥٨٥٢٦ - ٢٦٠١١٥ - ٢٤١٢٧٤ فاكس: ٢٥٨٥٢٩ ص.ب: ٨٠٨٦٠ برج حمّود